

vizyon

eylül - ekim 2007
sayı: 6

*Ezginin günlüğü
25. yıl*

Ezginin Günlüğü ile 25 yıl kesintisiz müzik • Ustalara saygı: Selmi Andak, Patti Smith, Onno Tunç • Söyleşileriyle: Hayko Cepkin, Görgün Taner, Burcu Güneş, Sümer Ezgü, Zeliha Sunal, Mine Mucur, Figen Çakmak, Taksim Trio • Naim Dilmener'den Pop Tarihi: Ayferi • Bir Korsanın Hatıra Defteri • Rock'n Coke'un Ardından • Meslek Birlikleri Ortak Protokolü

vizyon
• TÜRKİYE MUSİKİ ESERİ SAHİPLERİ MESLEK BİRLİĞİ DERGİSİ • SAYI: 6

KORSAN MÜZİK

ALMAK SATMAK İNDİRMEK

HİRSİZ- LİKTİR!

MESAM • MSG • MÜYAP • MÜYORBİR
KORSANLA MÜCADELE PLATFORMU

mesam

Ortak hareket, tek muhatap, tek tarife

Değerli Arkadaşlar,

Epey zaman oldu sizlerle sohbet etmeyeli... Vizyonumuzun bu sayısında Meslek Birliğimizle ilgili bazı gelişmeleri paylaşmayı gerekli gördüm. Daha önceki sayılarımızda da bahsettiğimiz gibi, MESAM, MSG, MÜ-YAP ve MÜYORBİR Meslek Birlikleri Yönetim Kurulları, iki gün iki gece süren ortak bir mesai ile kullanıcılar karşısında ortak hareket ederek tek muhatap olarak haklarımızın peşine düşme kararına varmıştık. Bu karardan hareketle bir İcra Kurulu oluşturuldu. Meslek Birlikleri Yönetim Kurulu Başkanları ve Genel Sekreterleri İcra Kurulu Üyeleri olarak görev aldılar. Şubat 2007 tarihinden bugüne kadar İcra Kurulu her hafta toplanarak; sorunlarımızı, hareket planlarımızı gözden geçirerek yeni eylemleri planlayarak ve bunları Yönetim Kurulları'nın onayından geçirerek olağanüstü bir çalışmayı sürdürdü...

Bu çalışmalar sonucunda Bodrum, Marmaris pilot bölgelerinde topyekün lisanslama çalışmaları başlatıldı. Ülkeye örnek olabilecek sözleşmeler imzalandı. Kullanıcılarla, ticaret odaları önderliğinde toplantılar yapıldı. Türkiye genelinde uygulanabilecek kampanyalar geliştirildi ve uygulanmaya başladı.

Sekiz aylık İcra Kurulu çalışmaları, 2008 yılı Ocak ayında başlamak üzere kullanıcı karşısına tek tarife ile çıkma kararını ortak protokolle muhtemelen bir sonuca ulaştırmıştır. MESAM, MSG, MÜ-YAP ve MÜYOR-

BİR olarak tek bir Lisanslama Birimi ile kullanıcıları haklarımızı ödemeye çağırıyoruz. Kullanıcının "çok fazla meslek birliği var" bahanesini ortadan kaldırmış oluyoruz.

Öte yandan İcra Kurulu'nda, Meslek Birlikleri'nin iş ve işlemlerinde müşterilerine karşı aynı prosedürle hizmet etmeleri karar altına alınmıştır. Yani müşterilere aynı ortak ilkelerle yaklaşmak ve iş görmek eşitlenmiştir. Bu iş ve işlemler çok sayıda olduğundan ayrıntılara girmiyorum.

Girdiğimiz bu yolda ve ortak harekette çok daha büyük çapta lisans sayısına ve parasal büyüklüğe ulaşacağımıza güvenim tamdır. Ortak hareket planımızın en önemli maddesi "Her Meslek Birliği'nin kendi bağımsızlığını koruyarak ortak çıkarlarımıza katkıda bulunma" maddesidir.

MESAM kendi bağımsızlığı içinde veri tabanını geliştirme; uygulamayı hızlı ve eksiksiz yerine getirme, dünya ile entegrasyonu sağlayıcı işlemleri gerçekleştirme konusunda takdir edilecek noktaya gelmiştir. 17 Eylül'de MESAM ve MSG'nin evsahipliğinde MESAM'da gerçekleştirilen Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan, Hırvatistan, Arnavutluk, Slovenya, Karadağ, Bosna ve Romanya meslek birlikleri ile CISAC Bilgi Sistemleri Direktörü Sylvain Piat, CISAC Avrupa İlişkileri Direktörü Mitko Chatalbashev ve CISAC Avrupa Komitesi Eski Başkanı/Macaristan Meslek Birliği Genel Direktörü Peter Gyertyanfy'nin katıldığı Güneydoğu Avrupa Müzik Meslek Birlikleri Ça-

lışma Grubu Toplantısı'nda, MESAM tarafından kullanılmakta olan COSIS programının CISAC veri yönetimi standartları CIS'e uygun olduğu onaylanmıştır.

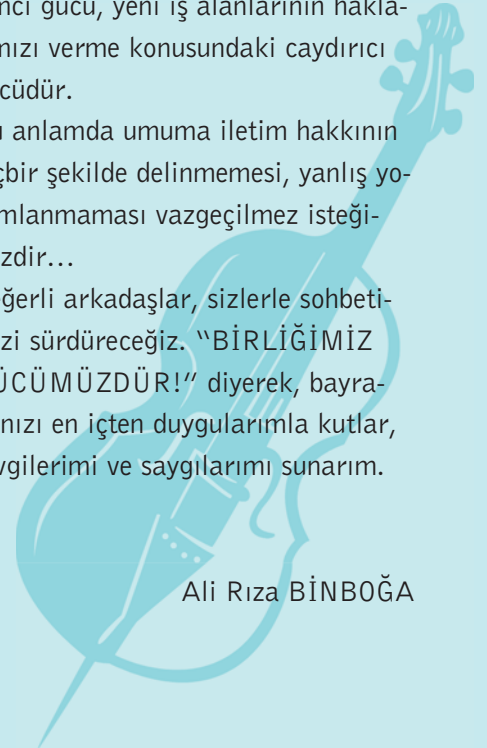
MESAM kendi bağımsızlığı içinde ilerlerken, ülkemizde telifin hak ettiği yere gelmesi konusunda da durmadan yılmadan çalışmalarına devam etmektedir. Konuyla ilgili her kişi ve kurumla ilişkilerini daha da sıklaştırarak katkılarını sürdürmektedir. Öyle bir noktadayız ki, ses en büyük gelir getiren materyal (unsur) olmuştur... Yani eserlerimizin oluşturduğu iş hacmi her gün büyümekte, yeni iş alanları oluşturmaktadır. Bu alanların hepsinde hakkımız var. Bu haklarımızı alıyoruz ve yeni iş modellerinde oluşan payımızı da almak için yılmadan çalışıyoruz. Bu noktada, eser sahiplerinin kendi Meslek Birlikleri'nin egemenliğini her türlü kişisel, kısa dönem geçici çıkarlar üzerinde düşünmelerinde yarar var.

Meslek Birlikleri'nin yasal ve yaptırım gücü, yeni iş alanlarının haklarımızı verme konusundaki caydırıcı gücüdür.

Bu anlamda umuma iletim hakkının hiçbir şekilde delinmemesi, yanlış yorumlanmaması vazgeçilmez isteğimizdir...

Değerli arkadaşlar, sizlerle sohbetimizi sürdüreceğiz. "BİRLİĞİMİZ GÜCÜMÜZDÜR!" diyerek, bayramınızı en içten duygularıyla kutlar, sevgilerimi ve saygılarımı sunarım.

Ali Rıza BİNBOĞA

Yayınlayan
Türkiye Müsiki Eseri Sahipleri
Meslek Birliği MESAM

Sahibi: MESAM adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Ali Rıza Binboğa

Danışma Kurulu
Ali Rıza Binboğa, Suavi, Turhan
Taşan, Ahmet Selçuk İlkan, Ali Coşar,
Ali Yavuz, Cahit Berkay, Faruk Demir,
Hasan Saltık, Orhan Gencebay,
Ali Tekintüre

Yayın Kurulu
Necmettin Ovacık, O. Suat Özçelebi,
Bülent Eröz, Taner Koçak, Esra
Okutan, Aslı Karataş Kalkan

Yayın Yönetmeni
Taner Koçak

Yayın Koordinatörü
O. Suat Özçelebi

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Aslı Karataş Kalkan

Katkıda bulunanlar
Naim Dilmener, Önder Kızılkaya,
Aydan Çelik, Türkşan Zeytinoğlu, Yüksel
Altıntop, Naim Dilmener, Murat Meriç,
Özgür Akgün

Fotoğraf Editörü
Sinan Kesgin

Grafik
Didem İnceşadır
Baskı
A4 Ofset Matbaacılık
Tel.: (212) 281 64 48

Yayın Yönetim ve Yazışma Adresi
MESAM
Sıracevizler cad. Esen sok. Saruhan Plaza No:6 Kat:6
34381 Bomonti / Şişli / İstanbul
T: +90 212 296 99 10 (pbx) F: +90 212 296 99 24-26
www.mesam.org.tr

Yapım Tasarım
SİTA Politik Danışmanlık ve Yayıncılık Hizmetleri A.Ş.
Ortaklar cad. Mevlüt Pehlivan sk. No:4-11
Mecidiyeköy-İstanbul
T: +90212 2665440 F: +90212 2664991
www.sita.com.tr

TETRA İletişim Hizmetleri Ltd. Şti.
Halaskargazi cad. Sait Kuran İş Merkezi No:301-5
Şişli-İstanbul
T: +90212 219 96 76 F: +90212 23133 37

Reklam
MESAM
Sıracevizler cad. Esen sok. Saruhan Plaza No:6 Kat:6
34381 Bomonti / Şişli / İstanbul
T: +90 212 296 99 10 (pbx) F: +90 212 296 99 24-26
www.mesam.org.tr

Yayın Türü: Yaygın Süreli Yayın. 2 ayda bir çıkar
Vizyon dergisi MESAM üyelerine ücretsiz olarak gön-
derilir. Yazılarda ileri sürülen görüşlerin sorumluluğu
yazarlarına aittir. Dergiden kaynak gösterilmek
koşuluyla alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

Ezginin
Günlüğü
çeyrek asırı
devirdi
Gruptan Nadir
Göktürk ile
görüşük

10 22

Murat Meriç'in
kaleminden Pop
müziği fersah
fersah ileri
götüren
Onno Tunç

Selmi Andak
Bir müzik çınarı
ve sanata
adanan bir ömür

18 32

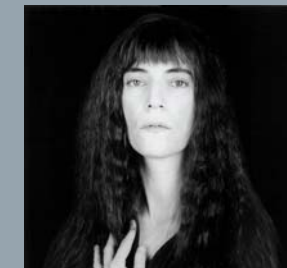
Derginin korsan
işgalcisi Kaptan
Karagöz sizi
şaşırtacak.

Hayko Cepkin
ile müziği ve
fanları üzerine
konuştuk.

34 42

İstanbul'dan,
punk rock'ın eli
maşalı ilham
perisi Patti
Smith geçti

Rock'n
Coke'un
ardından
Bu sene
Hezarfen'den
kimler geldi
kimler geçti...

64 56

Naim Dilmener
pop tarihinden
Ay- Feri'yi bulup
karşımıza çıkarttı
bu sayımızda

'the pavlova' artık yok

Dünyaca ünlü opera sanatçısı Luciana Pavarotti 71 yaşında hayata gözlerini yumdu. Yaklaşık bir yıldır pankreas kanseri tedavisi gören usta tenorun ölüm haberi tüm dünyada ve müzik çevrelerinde üzüntüyle karşılandı. Pek çok kıtada, onlarca ülkede, yüzlerce değişik mekanda konserler veren Pavarotti, "dünya sanatçısı" olmayı başarabilmiş ender seslerden birisiydi.

Kuşağının en önemli tenorlarından biri kabul edilen Pavarotti, son olarak iki yıl önce Torino'da düzenlenen Kış Olimpiyatları'nda sahneye çıkmıştı. 8 Eylül'de kaybettiğimiz sanatçı operanın geniş kitleler tarafından tanınması ve sevilmesinde önemli bir rol üstlendi. Pavarotti, iki büyük opera sanatçısı Placido Domingo ve Jose Carreras ile düzenlediği "Üç Tenor" konserleri, birçok şarkıcıyla ortak söylediği düetler ve

hayır konserleriyle hayranlarının kalbinde taht kurdu. Bosna savaşı sırasında U2 grubunun solisti Bono ile konserler veren Pavarotti, onlardan da kendisi için bir parça yazmalarını istedi. U2 da onun için "Miss Sarajevo" adlı bir parça yazdı. Bono internet sitesinde Pavarotti ile dostluklarını dile getiren çok dokunaklı bir metin kaleme aldı. "Bazıları opera söyler, Luciano Pavarotti bir operaydı" diye sözlerine başlayan Bono, "O şarkıları yaşadı, onun operası neşe ve hüznün bir karışımıydı. Aynı zamanda hem dünyaya ait, hem gerçek üstüydü. Şarkı söylerken ateş saçan bir volkan, ama aynı zamanda yaşama sevinci püsküren, harika ve cömert bir dosttu. Bol bol eğlenceydi, onu 'The Pavlova' diye çağırırdık. Sizden bir şey istediğinde geri çevirmeniz imkansızdı. Güzel sözlerle dediğini yaptırırdı" dedi. Bono, Pavarotti'nin yeni fikirleri, yeni insanları ve yeni şarkı formlarını çok sevdiğini ifade etti ve "Onun sesinin

yanında bir rock topluluğu fısıltı gibi kalırdı" sözleriyle ünlü tenora veda etti.

65 YIL MUTLU BİR HAYAT

Pavarotti geçtiğimiz yıl bir gazeteye verdiği son röportajında hastalığının olası sonuçlarına karşı ne kadar hazırlıklı olduğunu da ifade ediyordu: "65 yıl boyunca mutlu ve talihli bir adam olarak yaşadım. Sonra kanserin darbesi geldi. Şimdi tüm o mutluluğumun bedelini ödüyorum. Hastalığım bana

ızdırap yaşatmadı hiç. Tümörü içinizde hissediyorsunuz. İçinizde işliyor. Ama ölünceye kadar iyimserliğimi koruyacağım. Hayatta her şeye sahip oldum. Gerçekten her şeye... Şimdi hepsi geri alınsa, işte o zaman Tanrı'yla ödeşmiş oluruz."

BENZERSİZ BİR SES, DOĞAL BİR YETENEK

Pavarotti, İtalyan lirik repertuarının gerçek yorumcusu olmasını sağlayan ince sesi ve karizmatik sahne performansı ile 1960 ve 1970'li yıllarda şöhret basamaklarını çıktı ve kendisine gerçek bir hayran kitlesi oluşturdu. Mükemmel bir ses rengine sahip olan Pavarotti, güçlü kontrol yeteneğiyle sesindeki duygu yoğunluğunun dinleyiciye geçmesini sağlıyordu. Esprili ve hayat dolu bir kişiliğe sahipti. Bulunduğu ortamları da bu özellikleriyle renklendirirdi hep. Dostları onunla zamanın nasıl geçtiğini anlamazdı bile. Müzik dünyasının başı sağolsun.

“türkülerin anası” zehra bilir’i kaybettik

Cumhuriyet döneminin ilk kadın türkücülerinden Zehra Bilir’in asıl adı Eliz Surhantakyan’dır. “Türkü Ana” lakabıyla tanınan Zehra Bilir 1913’te Malatya’nın

Arapgir ilçesinde dünyaya geldi. İlköğrenimini Elazığ’da, ortaöğrenimini Kayseri’de tamamladı. 1930’larda Darülbedayi’de balerin olarak çalışan Zehra Bilir, besteci ve kanun sanatçısı Artaki Candan Bey’den nota, usul, solfej dersleri aldı.

1943’te radyoda türkü programlarına katıldı. 1944 yılında profesyonel nitelikte, assolist olarak sahneye çıkan ilk halk müziği sanatçısıdır.

Güzel sesi, halk türkülerini yerel ağızla okuyuşu, sahne- de giydiği şalvar ve çarık gibi yerel kıyafetler özellikle de elindeki mendili sallaması ile ünlendi. Her yöreye ait türkülerini otantik özellikleriyle okuyan Bilir, türkülerin gramofonlardan ve radyolardan dinlendiği dönemin adeta bir simgesiydi. Türkülere kattığı mizansenle kendinden sonraki kuşaklara yol gösterdi. Türkücülüğü bir meslek olarak seçenlere öncülük eden Zehra Bilir, çok sayıda plak doldurdu ve ödül kazandı.

Genellikle eğlenceli halk türkülerini yorumlayan sanatçı, 1942’de Sahibinin Sesi katalogunda 10 plağıyla yer al-

dı. 1947-1948 yılları arasında da aynı plak şirketinden 17 plağı yayımlandı.

“Tiridine Bandım” adlı türküyle ünlenen Bilir, “Kalenin Bayır Düzü”, “Cemo Gül Açanda Gel”, “Başındaki Tellere” gibi çok sayıda türküyü derleyerek, Türk halk kültürüne büyük katkıda bulundu. O türküler daha sonra birçok türkücü tarafından seslendirildi.

Doğum yeri Arapgir’de Zehra Bilir-Türkü Ana Ses Yarışmaları düzenlendi. Bu yarışmalarda halk tarafından coşkuyla karşılandı.

Birçok plak dolduran Bilir, 1952’de sahneden ve radyodan ayrılarak müzik yaşamına nokta koydu.

Zehra Bilir, oldukça hareketli ve renkli bir sanat yaşamının ardından son yıllarında bazı sağlık sorunları yaşadı. Bir düşme sonucu kalçasındaki protezin zarar görmesi nedeniyle uzun süre Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde tedavi gördü. Ocak 2007’de taburcu edildikten sonra Devlet Bakanlığı’nın sanatçının huzurevinde barındırılması talimatı üzerine, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu’na bağlı Küçükçamlıca’daki Bahçelievler Huzurevine yerleştirildi. Son altı ayını burada geçiren “Türkü Ana”, 28 Haziran 2007’de türkülerini bırakarak hayata gözlerini yumdu.

ölümünün 22. yılında ruhi su anıldı

Türk Halk Müziği’ne Klasik Batı Müziği yorumunu katan ünlü sanatçı Ruhi Su ve eşi Sıdıka Su, Zincirlikuyu’daki mezarları başında, yüzlerce kişinin katılımıyla anıldı. Ruhi Su Kültür ve Sanat Vakfı tarafından dün düzenlenen anma törenine, Ruhi Su’nun yakınlarının yanı sıra Kültür Bakanı Ertuğrul Günay, Ruhi Su Kültür ve Sanat Vakfı temsilcileri, Ruhi Su Dostlar KoroSu Elemanları, Grup Yorum, DİSK Genel Sekreteri Musa Çam ve birçok kurum temsilcisi katıldı. Anma Ruhi Su ve eşi anısına Saygı duruşuyla başladı. DİSK Genel Sekreteri Musa Çam,

“Ruhi Su’nun mücadele arkadaşları olarak, ölümünün 22’inci yılında önünde saygıyla eğiliyoruz” dedi. Çam, Tedavi olmak için yurtdışına çıkmasına izin verilmediği için Su’nun büyük acılar çektiğini belirtti. Konuşmaların ardından, Grup Yorum üyeleri, Ruhi Su anısına bir türkü okudu. Ruhi Su KoroSu da anmaya söyledikleri parçalarla katıldı. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası ve Devlet Operası’nda görev alan Ruhi Su ve eşi Sıdıka Su için gerçekleştirilen anmaya katılan grup, Su’nun yıllarca beraber şarkı söylediği Sümeyra Çakır’ı da mezarı başında andı. (Cem Tursun – Birgün Gazetesi)

sinema eseri yapımcıları meslek birliği se-yap kuruldu

Sinema Eseri Yapımcıları Meslek Birliği
Movie Producers Professional Association

Türkiye’de sinema sektörünün ve film yapımcılığının gelişmesine katkıda bulunmak üzere oluşturulan Sinema Eseri Yapımcıları Meslek Birliği (SE-YAP) kuruluş çalışmalarını tamamladı.

SE-YAP, sinema eseri yapımcılarının ortak çıkar ve hedefler doğrultusunda örgütlenmelerini sağlamak; sorunların giderilmesine ve yapımcılara yeni olanaklar yaratılmasına çalışarak, film yapım ve yapımcılığının gelişmesine katkıda bulunmak; uluslararası yapımcı ve yapım evleri ile kurumsal ilişkiler kurmak amacıyla kuruldu. SE-YAP’ın Yönetim Kurulu; Nida Karabol Akdeniz (Başkan), Biket İlhan (Başkan Yardımcısı), Kemal Kaplanoğlu (Üye), Zeynep Özbatur (Üye), Cengiz Ergun(Üye)’den oluşuyor.

SE-YAP, ulusal sinema sektörümüzün kendi kendine yeterli bir sektöre dönüşmesini sağlama yolunda, film yapımcılarının mesleki ilke ve amaçlar doğrultusunda bir araya gelerek güç birliği ve öncülük yapmalarına önemli bir katkı oluşturacak. Bu hedefe yürürken üyelerimizin yapımlarının kullanımından kaynaklanan ücretlerin ve tazminatların tahsilini sağlamak başta olmak üzere tüm kurum ve kuruluşlar nezdinde haklarını korumak, izle-

mek; bunun için idari ve yargı yollarına başvurmak da SE-YAP’ın başlıca görevleri arasında.

SE-YAP, yapımcıların Kültür Bakanlığı, Eurimages, World Cinema Fund gibi dünya çapında destek alabilecekleri fonlarla ilişki kurmalarında bilgi akışı da sağlayacak.

KORSANLA MÜCADELE

Birlik, film yapımlarını yasa dışı yollarla üreten, çoğaltan, izinsiz biçimde yurda getiren, dağıtan ve pazarlayan kişi ve kuruluşlara karşı yasal önlemlerin alınması için çalışacak ve mücadele edecek. Birliğin ilk icratı Kültür Bakanlığı işbirliğiyle korsana karşı yapılan baskınlar sonucu dolan veya yetersiz kalan depolara yeni depoların eklenmesi oldu. Ayrıca yine baskınlarda kullanılan araçların artırılması ve yeni araçların temin edilmesi konusunda da bakanlıkla ortak çalışmalara imza atıldılar.

özer şenay aramızdan ayrıldı

Söz yazarı, besteci, aranjör ve müzik yönetmeni Özer Şenay vefat etti. 10 Ekim 1947’de Manisa’da doğan Şenay, 1970’li yıllarda halk müziği ve özellikle arabesk müzik alanında yaptığı beste ve aranjelerin yanı sıra elektro bağlama icralarıyla dikkat çekti.

Eserleri Erkin Koray, Ferdi

Tayfur, Müslüm Gürses, Bülent Ersoy, Bergen, Burhan Çaçan, Neşe Karaböcek, Hayri Şahin, Huri Sapan, Ahmet Sezgin gibi dönemin önemli sanatçıları tarafından yorumlandı. Bağlama ve düzenleme çalışmaları büyük ses

getirdi. 70’lerde Orhan Gencebay ve Huri Sapan’ın orkestralarının ayrılmaz parçası oldu.

Bugün hala büyük beğeniyle dinlenen "Arap Saçı", "Cümbür Cemaat", "Sarhoş Gibiyim", "Sevdiğim", "İki Gözüm İki Çeşme", "Sandalcı", "Amin" Sandalcı, "Annem", "Avareyim", "Bağrıyanık", "Bir Tanem", "Canıma Yetti Kader", "Kible", "Kader Utansın", "Tövbe-kar", "Bir Gönül Sayfası", "Ah Bir Çocuk Olsaydım" ve daha pek çok esere imza attı. Özer Şenay imzalı parçalar pek çok sinema filminde de kullanıldı. Şenay, Almanya’da kurduğu Ensemble Oriental isimli grubuyla 1983 yılında "Orient" isimli bir albüm çıkardı.

9 Eylül 2007’de akciğer kanserine yenik düşen sanatçı, evli ve üç çocuk babasıydı.

mtv müzik ödülleri sahiplerini buldu

11 Eylül akşamı Las Vegas'da gerçekleşen MTV Müzik Ödülleri'nde Justin Timberlake dört ödül birden alarak geceye damgasını vurdu. Gecenin açılışını müzik piyasasına dönüşünü kutlayan Britney Spears, 'Gimme More' şarkısıyla yaptı. Kıyafeti, dansı ve şovuyla hayal kırıklığı yaratan Spears eleştirilenlerden de kötü puan aldı.

Geceden ödülle dönen sanatçılar:

Yılın Videosu: Rihanna "Umbrella"

Yılın Erkek Sanatçısı: Justin Timberlake

Yılın Kadın Sanatçısı: Fergie

En İyi Yeni Sanatçı: Gym Class Heroes

En İyi Grup: Fall Out Boy

Yılın Dörtlü Tehdidi: Justin Timberlake

Yılın Single'ı: Rihanna "Umbrella"

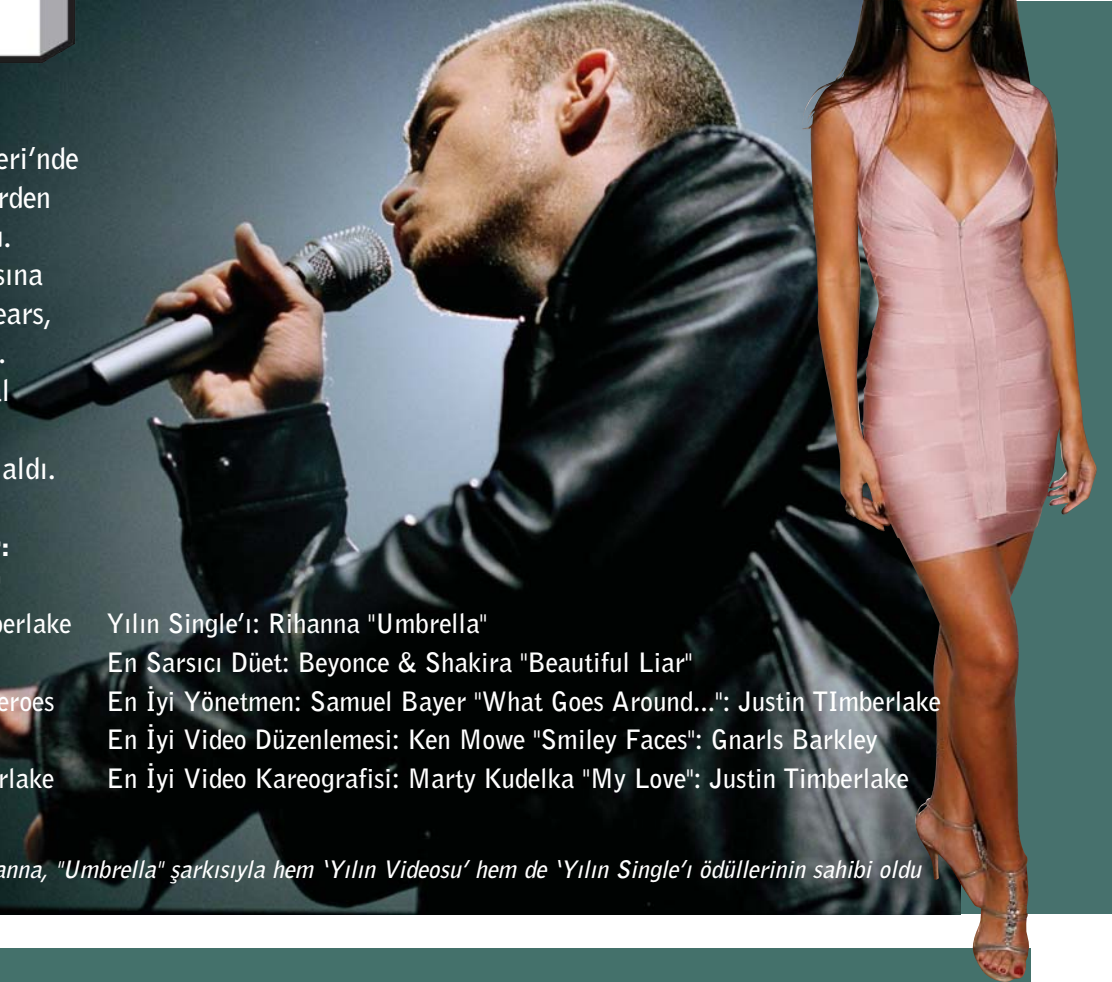
En Sarsıcı Düet: Beyonce & Shakira "Beautiful Liar"

En İyi Yönetmen: Samuel Bayer "What Goes Around...": Justin Timberlake

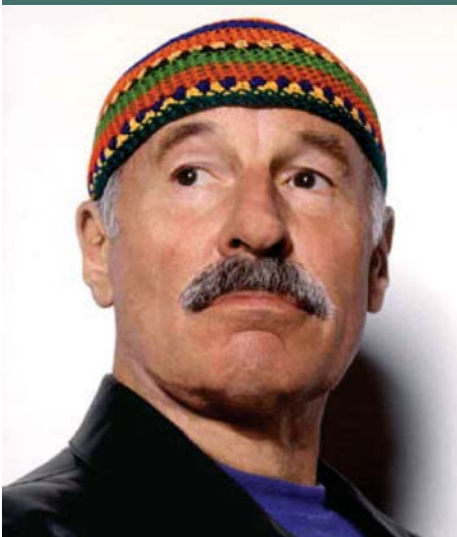
En İyi Video Düzenlemesi: Ken Mowe "Smiley Faces": Gnarls Barkley

En İyi Video Kareografisi: Marty Kudelka "My Love": Justin Timberlake

Rihanna, "Umbrella" şarkısıyla hem 'Yılın Videosu' hem de 'Yılın Single'ı ödüllerinin sahibi oldu

ünlü caz piyanist joe zawinul öldü

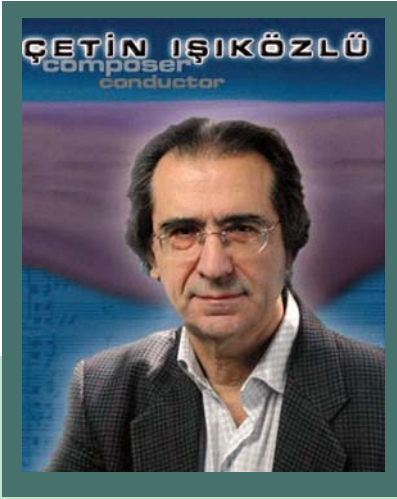

Avusturyalı ünlü caz piyanisti, 1970'lerin efsanevi caz rock grubu Weather Report'un kurucusu Joe Zawinul, Viyana'da 75 yaşında öldü. Macar, Çek ve Çingene kökenli sanatçı 5 Ağustos'tan bu yana Viyana'da bir klinikte kanser tedavisi görü-yordu. Son turnesini de bu yüzden iptal eden Joe Zawinul, 12 Eylül 2007 tarihinde kansere yenik düştü.

1960'larda ünlü trompetçi Miles Davis ile ABD'de albümler kayde-

den Joe Zawinul, daha sonra 1970'de Wayne Shorter, Miroslav Vitous, Jaco Pastorius, Airtto Moreira ve Alphonse Mouzon gibi müzisyenlerin yer aldığı Weather Report grubunu kurmuş ve bu grupta "Heavy Weather", "Black Market" ve "I Sing the Body Electric" gibi albümler yapmıştı. 2004'den beri Viyana'da caz kulübü işleten Zawinul, Weather Report dağıldıktan sonra "Zawinul Syndicate" adlı grubu kurmuştu.

dünya pazarında anadolulu bir opera: ağrı dağı efsanesi

Çetin Işıközlü'nün 1973 yılında Yaşar Kemal'in aynı adlı romanından üç perdelik opera olarak dünya çağdaş müziğine kazandırdığı eseri "Ağrı Dağı Efsanesi", dünya pazarında satışa sunulan ilk Türkiyeli Opera Eseri oldu.

Avusturyalı VMS firması tarafından yayınlanan iki CD'lik albüm iki ayrıcalıklı eserden oluşuyor. İlki dünya prömiyeri 1988/89'da Ankara Devlet Opera ve Balesi ve Uluslararası Ankara Müzik Festivali ortak yapımı olarak Cüneyt Gökçer'in rejisi ile gerçekleştirilen "Ağrı Dağı Efsanesi". İkincisi de sanatçının 1959'da bestelediği ve İngiliz Koreograf Alfred Rodrigues'in koreografisi ile Ankara Devlet Opera ve Balesi tarafından 1969/70 yılında ülkemizde ve daha sonra Güney Afrika (Capetown), Japonya ve Almanya gibi ülkelerde sahnelenen "Judith" Balesi. "Judith" dünya repertuarına giren ilk Türk Balesi olarak da biliniyor. Başkent Ankara ve Ankara Devlet Ope-

rası'nı bir Türk opera eseriyle ilk kez tüm dünyaya tanıtan CD, Şef Erol Erdinç yönetiminde Ankara Devlet Opera ve Balesi Sanatçıları tarafından seslendirilerek TRT ve Bilkent Üniversitesi stüdyolarında kaydedildi. Türkiye Opera Sanatını ve çağdaş bestecilerimizden Çetin Işıközlü'yü tüm dünyaya tanıtan albüm, dünya katalog ve listelerinde yer alıyor. Yurtdışındaki müzik mağazalarından ve başta Amazon olmak üzere birçok İnternet sitesinden de tüm dünyadaki müzikseverlere ulaşabiliyor. Besteci, orkestra şefi ve öğretim görevlisi Çetin Işıközlü halen Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda görev yapıyor.

metin alkanlı vefat etti

MESAM Haysiyet Kurulu Üyesi Metin Alkanlı, 20 Eylül 2007 tarihinde tedavi gördüğü Avrasya Hastanesi'nde vefat etti. Bir süredir kanser tedavisi görmekte olan Alkanlı, 21 Eylül'de Fatih Camii'nde kılınan cenaze namazından sonra Gaziosmanpaşa Mezarlığı'ndaki Aile Kabristanı'na defnedildi.

1.1.1946 doğumlu Metin Alkanlı, daha çok Tasavvuf Müziği alanında beste ve aranjelere imza atmıştır. 2003-2006 döneminde Turgut Yarkent'in rahatsızlığı nedeniyle Haysiyet Kurulu Üyeliği görevine getirilen Alkanlı, Mart 2006'da yapılan son MESAM Genel Kurulu'nda seçilerek göreve gelmişti.

köşe bucak caz...

Dünyanın en önemli caz sanatçılarını Türkiye'ye getirerek bu müziğin tutkunlarıyla buluşturan, aynı zamanda genç ve başarılı caz sanatçılarına da performans sergileme olanağı sağlayan Akbank 17. Caz Festivali, 17 Ekim -1 Kasım tarihleri arasında İstanbul, Ankara ve İzmir'de düzenlenecek. İstanbul'da toplam 30 ayrı mekanda düzenlenecek 35 konserde 130'un üzerinde sanatçının sahne alacak. Bu yıl, Babylon, Aya İrini ve

Cemal Reşit Rey Konser Salonu gibi festivalle özdeşleşmiş mekanların yanı sıra Q Jazz, Kemer Country Club ve garajistanbul gibi alternatif mekanlar da konser alanlarına eklenmiş. Festival John Pizzarelli Quartet'in, 17 Ekim'de Aya İrini'de vereceği konserle başlayacak. Bugüne kadar 40'a yakın albüme imza atan ve modern caz dünyasının en sevilen isimlerinden biri olan Pizzarelli, konserde Frank Sinatra parçalarını da seslendirecek.

John Pizzarelli

sanat güneşi'ne anma töreni

Zeki Müren, ölüm yıldönümünde geçitli etkinliklerle anıldı. Anma etkinlikleri, Bodrum Kaymakamlığı Zeki Müren Sanat Müzesi'nde sanatçının anısına mevlit okunmasıyla başladı. Mevlide aralarında modacı Muzaffer Çaha ve Bodrum Kaymakamı Abdullah Kalkan'ın da bulunduğu 150 kişi katıldı.

Bodrum Kaymakamlığı Zeki Müren Sanat Müzesi Müdürü Ayser Özbulut,

etkinliklerin önümüzdeki yıllarda da devam edeceğini söyledi. Bursa'da ise "Sanat Güneşi" için ölümünün 11. yılı dolayısıyla anma gecesi düzenlendi. Osmangazi Belediyesi'nce Kültürpark Açık Hava Tiyatrosu'nda düzenlenen geceye, Bursalılar büyük ilgi gösterdi. Sunuculuğunu İkbâl Gürpınar'ın yaptığı gecede, Burhan Dikencik yönetimindeki Osmangazi Yerel Gündem 21 Türk Sanat Müziği Korosu

da Zeki Müren'in repertuarından parçalar sundu. Gecede sahne alan Muazzez Abacı ve Yıldırım Bekçi, Zeki Müren ile anılan şarkıları seslendirdi.

Ünlü yazar Yaşar Kemal'in 'Teneke' adlı romanından İtalyanların uyarladığı operanın dünya prömiyeri, Milano'daki efsanevi tiyatro La Scala'da yapıldı.

teneke'nin sesi italya'yı büyüledi

Türk edebiyatının dünya çapında ün yapmış yazarlarından Yaşar Kemal'in "Teneke" adlı romanından uyarlanan opera, sahnelendiği Milano'da sanatseverleri büyüledi. Fabbio Vacchi'nin operaya uyarladığı "Teneke"nin önceki gece La Scala Tiyatrosu'ndaki dünya prömiyerine Yaşar Kemal de katıldı. Yaşar Kemal, 1955'te yazdığı romanından uyarlanan operayı, eşi Ayşe Semiha Baban Kemal ve ünlü soprano Leyla Gencer ile birlikte kraliyet locasından izledi. "Teneke"nin dünya prömiyeri sırasında, 1778'den beri faaliyette olan tarihi La Scala Tiyatrosu'nda tek bir koltuk bile

boş değildi. Bilet fiyatlarının 12 ila 170 euro arasında değiştiği prömiyerden elde edilen gelir, yaklaşık 25 yıldan beri ölümcül hastalara karşılıksız sağlık yardımı yapan Vidas Derneği'ne armağan edildi. "Teneke", sonuncusu 4 Ekim'de olmak üzere 7 kez sahnelenecek. Çukurova'daki çeltik ağalarının halk üzerindeki baskılarını, köylülerin maruz kaldığı sıkıntıları, halkın ve idealist genç bir kaymakamın baskı ve haksızlıklarla mücadelesini konu olan "Teneke" için, heykeltıraş Arnaldo Pomodoro tarafından hazırlanan dekor ve kostümler de beğeni topladı.

elektronik müzik bestecileri buluşuyor!

Halıcı Bilgisayarla Beste Yarışması 14. yılını kutluyor. Bilişim teknolojilerinin sağladığı olanaklarla müziğin bir araya gelişini bir yarışma heyecanı ile güçlendiren ve ülkemizde elektronik müzik yaratıcılarının ortaya çıkmasına olanak sağlamayı hedefleyen Halıcı Bilgisayarla Beste Yarışması, 14 yılda 1000'in üzerinde eser değerlendirdi. Yarışmanın esas amacı, bilgi çağının tanımlarına uyan,

teknolojiyi kullanan ve üreten, yaratıcılığı ve sanatı eyleme dönüştürebilen insanlara ticari kaygılardan uzak, kaliteli ve özgür bir üretim imkanı vermek olarak tanımlanıyor. Müzik otoriteleri tarafından ülkemizin en kaliteli yarışmalarından biri olarak değerlendirilen yarışmaya katılanların çoğu yurt içinde ve dışında önemli projelere imza attı. Yarışmanın bir özelliği de jürinin 14

yıldır değişmemesi. Jüride bugüne kadar başta Attila Özdemiroğlu olmak üzere Garo Mafyan, İzzet Öz, Borga Parlar, Hakan Özer, Sedat Ergin, Şeref Oğuz, Faruk Eczacıbaşı ve Emrehan Halıcı gibi müzik, medya ve teknoloji dünyasının önemli isimleri yer aldı. 15 Ekim 2007 tarihine kadar on-line (<http://beste.halici.com.tr>) katılımın sağlandığı yarışmaya dileyen herkes katılabiliyor.

Led Zeppelin

Sex Pistols

iki efsanevi grup yeniden sahnelere dönüyor

Led Zeppelin ve Sex Pistols tek bir konser yeniden sahnelere dönmeye karar verdi. Hard rock müziğinin kurucularından efsanevi İngiliz topluluğu Led Zeppelin, dağıldıktan 20 yıl sonra 26 Kasım'da İngiltere'nin başkenti Londra'da tek bir konser vermek üzere yeniden bir araya geliyor. konserde grubun üyeleri olan gitarist Jimmy Page, solist Robert Plant ve başçı John Paul Jones'un, 1980'de

ölen grup davulcusu John Bonham'ın yerine çalacak olan oğlu Jason Bonham ile sahneye çıkacağı bildirildi. Konserden elde edilecek gelirin, Atlantic Records'un kurucusu Ahmet Erteğün'ün ölümünden sonra kurulan bir müzik okuluna verilecek. Ray Charles'tan Aretha Franklin'e Rolling Stones'tan Abba'ya caz, blues ve rock devlerini keşfeden Ahmet Erteğün, 1968'de hiç tanınmayan Led Zeppelin ile sözleşme imzalama riskine girmişti. Diğer yandan, punk hareketinin efsanesi İngiliz Sex Pistols, ünlü albümleri "Never Mind the Bollocks"un piyasaya çıkışının 30. yıldönümü dola-

yısıyla yeniden bir araya geliyor. Tek bir konser için sahneye çıkacak grubun "orijinal" üyeleri John Lydon, Steve Jones, Paul Cook ve Glen Matlock, 8 Kasım'da Londra'daki Brixton Academy'de hayranları için çalacak. "Never Mind the Bollocks... Here's the Sex Pistols" albümü Ekim 1977'de yayınlanan ve albümdeki "God Save the Queen" (Tanrı Kraliçe'yi korusun) ile "Anarchy in the UK" (İngiltere'de Anarşi) adlı parçalarıyla büyük gürültü koparan grup, 1978'de dağıldıktan sonra 1996'da bir dünya turnesi için yeniden bir araya gelmiş ve son olarak da 2003'te birlikte çalmıştı.

Zaman Önemliyse...

hızlı

dakik

güvenli

ALOKURYE

220 00 00

İstanbul'un her yerinde; evden eve, ofisten ofise, hızlı-dakik-güvenli profesyonel kurye.

www.alokurye.net

vizyon

röportaj

röportaj: taner koçak, önder kızılkaya

fotoğraf: sinan keshin ve ezginin günlüğü arşivi

10

ezginin günlüğü 25. yıl

Ezginin Günlüğü:

25 yıl kesintisiz müzik

Ezginin Günlüğü tam çeyrek asırlık müzikal geçmişiyle Türk pop müzik tarihinin efsanevi gruplarından biri. “25. yıl, 25 sanatçı, 25 şarkı” sloganıyla çıkardıkları “Çeyrek” adlı albümleri de bronz yıl kapsamında grubun şarkılarıyla büyümüş birkaç nesle küçük bir hediye. Nadir Göktürk, “çeyreği, yüze tamamlamak istiyoruz” diyerek gelecek albümlerin ve konserlerin müjdesini veriyor.

Müzik gibi dinamik bir endüstri içinde, her gün pıtırak gibi çıkan yorumcu değil, şarkıcı namzetlerinin yanında ve daha “politik-apolitik” tartışmalarının sürüp gittiği bir sosyo-kültürel yapı içinde farkı olan müzikler yaparak 25 yıl dimdik durabilmek cesaret ister, emek ister. Doğrusu biraz da çılgın ve inatçı olmayı gerektirir. İşte o çılgın inatçı isim en başından beri grubun içinde yer alan bir isim, Nadir Göktürk. Kuruluşundan on sene sonra beş kişilik çekirdek kadronun dördü gruptan ayrılma kararı verdiklerinde, Nadir Göktürk’ün “yıllarca emek verdik, ben bunu devam ettiririm” diyerek sahiplendiği Ezginin Günlüğü, bugün çeyrek asrı, “Çeyrek” adlı çok özel bir albümle hem kutluyor hem de bu mutluluğu dinleyicileriyle paylaşıyor. Dünden bugüne Ezginin Günlüğü’nü, “Çeyrek” albümünün ortaya çıkış hikayesini, müzik piyasasında olup bitenleri Nadir Göktürk’la konuştuk.

Ezginin Günlüğü, gerçekten bir günlük oldu ve Türkiye’nin son 25 beş yılını takip etti. Etkiledi, etkilendi. Önce biraz başlara gidelim ve grup isminin nasıl ortaya çıktığını konuşalım.

Grubun ismini Hakan Yılmaz’ın bir şiirinden aldık. Şiirde “ezginin günlüğü” ifadesi geçiyordu. Sadece kelime olarak hoşumuza gittiği için değil, günlük tutma içeriğinin de grubun çizgisiyle örtüşeceğini düşündük. Gerçi o zaman 25 seneyi bulacağımızı tahmin etmiyorduk. Şimdi baktığımızda günlük epey bir kalın oldu, neredeyse on yıllıklara dönüştü..

Grubun tarihine baktığımızda iki dönemden söz etmek mümkün. 90’lara kadarki dönem ve daha sonra grubun tekrar yapılandığı ikinci bir dönem. Siz bu ayrımı doğru buluyor musunuz?

Ben grubun dinleyicisi değil, bir üyesi olduğum için böyle bir ayırım yapmıyorum. Benim için baştan beri

Grubun ismini Arsen Yılmaz'ın bir şiirinden aldık. Şiirde “ezginin günlüğü” ifadesi geçiyordu. Sadece kelime olarak hoşumuza gittiği için değil, günlük tutma içeriğinin de grubun çizgisiyle örtüşeceğini düşündük. Gerçi o zaman 25 seneyi bulacağımızı tahmin etmiyorduk. Şimdi baktığımızda günlük epey bir kalın oldu, neredeyse on yıllıklara dönüştü..

“Ezginin Günlüğü”. Ama şöyle yorumlamak mümkün: Grubun kurulmasına ön ayak olan kişi Emin İğüs. Emin, Galatasaray Lisesi'nde okumuş. Hakan Yılmaz'la birlikte lisede müzik çalışmaları yapıyorlarmış. Ruhi Su hocanın Dostlar Korosu'nda ve Musiki Kültür Derneği'nde çalışmışlar. Bir anlamda grup fikrinin nüvesi bu zamanlarda atılmış. Emin, Belediye Konservatuvarı Şan Bölümü'nde okuyordu, sonra Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'na geldi. Ben de aynı okulda Türk Müziği okuyordum. Bu sayede tanıştık. Şebnem de bu ilk gruptaydı. O da şan eğitimi görüyordu. Aldığımız eğitim gereği doğal olarak farklı bir icra tarzımız ve müzik anlayışımız vardı. Ruhi Su'nun açtığı yolda türkülerini seslendirme şeklinde bir anlayıştı bu. Türkülere biraz şehrli bir yorum katıyor, farklı bir duyarlılıkla yorumluyorduk. Bunun yanında şiir de besteledik. Düzenlemelerimiz daha farklıydı. Her ne kadar stüdyo orkestrasıyla yapsak da sanki arkamızda bir senfoni orkestrası varmış gibi hayal ederek şarkıları hazırlıyorduk.

İlk dönemde kaç albüm yaptınız?

İlk dönemde beş albüm yaptık. “Seni Düşünmek” (1985), Azeri türkülerin yer aldığı “Ala Gözlü Yar” (1987), “Sabah Türküsü” (1986), “Bahçedeki Sandal” (1988) ve “Ölüdeniz” (1990). 80'lerin sonunda Azeri türküler çok popülerdi, fazla istek alıyordu. Solistimiz Hakan Yılmaz da Karslı olduğu için Azeri parçaları gerçekten iyi söylüyordu. Yaptığımız işler içinde en popüleriydi. “Sabah Türküsü”ü türkü formlarından uzaklaşma amacıyla yaptık. “Bahçedeki Sandal” ve Ölü Deniz albümlerinde daha farklı bir anlayış içine girdik. Orkestrasyonlar bu iki albümde biraz daha farklıdır.

Biz politik müzik yapmıyoruz ama apolitik değiliz. Yaptığımız işte de politikayı yok sayan bir yaklaşım içinde değiliz. Hiçbir zaman olmadık, bugün de değiliz.

80'ler Türkiye'de her alanda muhalif duruşların ciddi zorluklarla karşılaştığı yıllar. O dönem yaptığınız müziğe baktığımızda, sözlere yüklenmiş muhalif mesajlardan değil ama, Ruhi Su ekolünü geliştirme çabası anlamında, nitelikli-duyarlı müzik yapma anlamında muhalif bir duruştan söz etmek olası. Muhtemelen dinleyici de bu şekilde algılayarak sizinle buluştu.

12 Eylül ortamı, baskıların çok yoğun olduğu bir dönemdi. Birçok müzisyene yasak getirildi, bir kısmı

yurtdışına çıktı. Ezginin Günlüğü'nün 70'li yıllardan çağrışımları olmadığı için o dönem yeni bir grup olarak algılandık ve müzik yapmamızı engelleyecek düzeyde baskılarla karşılaşmadık. Bizim tavrımız da hep farklı anlamlar kazanarak algılandı. Yani Ezginin Günlüğü'nün 80'li yıllarda muhalif bir fonksiyonu oldu.

Ne gibi zorluklar yaşadınız o yıllarda?

Örneğin konserlere polisler de geliyordu. Sahnedeyiz, türkü söylüyoruz, Mevlana'nın şiirini okuyoruz, polisler sahnenin yanına gelir ve şarkı sözlerini isterlerdi. Ben de o zaman "bekleyin de arada vereyim" derdim.

Müziğiniz politik bir boyutu var, üstlendiği politik misyonla ilgili ne söyleyeceksiniz?

Benim kafamda dünyaya bakış olarak ne varsa,

yaptığımız müzikte de o vardı. Politik müzik yaptığınızda müziğin içinde politik hedef de göstermeniz lazım. Politika öyle bir şey ki partini desteklemen, onun için oy talep etmen, yönlendirmen gerek. Özet olarak, biz politik müzik yapmıyoruz ama apolitik değiliz. Yaptığımız işte de politikayı yok sayan bir yaklaşım içinde değiliz. Hiçbir zaman olmadık, bugün de değiliz.

Solcu bir grupsunuz ama solculuğunuzla ön plana çıkan bir grup değilsiniz.

Solculuğumuz aslında ironik. Çünkü sağcılar bizi solcu gibi görüyor, solcular da sağcı gibi. Bizim solcu olmak gibi bir iddiamız hiçbir zaman olmadı. Müzik işlerinde böyle fikirlere yaslanmak iyi değildir. Biz özellikle de bundan kaçtık. Mesela 80'li yıllarda türkülerini çok sesli

İsmiyle bir grubu sürdürüyorsunuz unutmayın ki ismin de kendine göre bir bağlayıcılığı var. O sizi hem kontrol ediyor hem de yol gösteriyor. Olumsuz tarafları da var. Bazı şeyleri yapmakta o kadar özgür olamayabilirsiniz. "Dinleyiciler ne der?" diye düşünüyorsunuz tabii. Bir de bizim dinleyicimiz hakikaten çok farklı, her şeyi sonuna kadar eleştiriyorlar. O anlamda da işimiz zor.

yorumluyorduk sonra türkülerden uzaklaştık. Çünkü 1990'da özel kanalların açılmasıyla birlikte türkülerin satışı adeta patladı. Herkes türkü yapmaya başladı. Biz de bu dönemde türkülerini bıraktık. Çünkü türkülerini ticari bir malzeme gibi kullanmaya başladılar. En azından ben öyle algıladım. Kıyısından köşesinden de böyle bir akımın içinde yer almak istemedik.

İlk dönem nasıl ve neden kapandı? Bu dönemin son iki albümü daha öncekilerden müzikal anlamda da biraz farklı. Bunlar aslında bir geçiş ya da değişiklik işareti miydi? Ezginin Günlüğü'nün dinleyici profili özellikle 90'lara doğru değişmeler gösterdi. Daha doğrusu birtakım dinleyici başka tercihlere yöneldi. Türkiye'deki müzik ortamı da farklılaştı. Emin de müzikle ilgili ama grup dışı birtakım farklı meşguliyetler içine girdi ve ayrılmak istediğini söyledi. Aramızda hiçbir kavga

dövüş yoktu. Müziğe farklı bir bakış gibi gerekçelerimiz de söz konusu değildi. Dört kişiden oluşan çekirdek kadroda ben, Emin, Tanju ve Cüneyt Duru vardı. Tanju birkaç senedir kendince nedenlerden ötürü gruptan ayrılmak istediğini söylüyordu. Biz onu, şu konser de geçsin, bu da geçsin diyerek hep erteliyorduk. O da bizi idare ediyordu. Cüneyt de "Eğer konser yapmayıp, sadece albüm yaparsak kalayım yoksa ben de ayrılıyım" dedi. Grubun tümüyle dağılması gündeme geldi. O zaman ben "Bu grubu kaç yıldır devam ettiriyoruz, ben sürdürebilirim sürdürürüm" dedim. Sonuçta Ezginin Günlüğü'nün belli bir tarzı, tavrı ve dünyaya bakışı var. Öylece karar verdik. Hatta basından arkadaşlar da toplantının bitmesini ve vereceğimiz kararı heyecanla dışarıda bekliyorlardı. 1990 yılı sonlarında daha önceki albümlerde birlikte çalıştığımız saksofoncu Fatih ve bir iki arkadaşla

Müzik sektörüne yeni girenlerin çoğu hayal ettiklerini gerçekleştiremiyorlar. Onlara "Tamam siz yakışıklı ve güzelsiniz ama bugün şunları söyleyin, bir dahaki kasete sizin istediklerinizi yaparız" diyebilen ve Unkapanı tarafından belirlenen bir pop müzik formatı var. Biz müzikte hep kendi istediğimizi yaptık. Yapımcımız bu anlamda hiç karışmaz, karışamaz.

konusup meydana getirdiğimiz grupla 1991 senesinde Almanya'ya turneye gittik. Hüsnü Arkan da o sıralarda yurtdışındaydı. Tanıştığımızda dönmekten söz ediyordu. Hüsnü'nün de katılmasıyla yeni bir grup oluşturduk. Ondan sonra Ezginin Günlüğü için yeni bir sayfa açılmış oldu. Şimdi o sayfanın üzerinden de bir 17 yıl geçmiş.

Grup elemanları epey değişti, 17 kişi saydık biz.

Daha fazla olmalı. 1982 yılında ilk sahneye çıktığımızda 10 kişiydik. Ertesi yıl, o on kişiden üç-dört kişi kaldı, diğerleri değişti. 1990'a kadar dört-beş davulcu değiştirdik. Neticede kanın uyuşması lazım. Ancak şimdi baktığımızda gruba en yeni katılan kişi beş-altı yıllık. 25 sene içinde bu kadar değişiklik doğal.

25 yıldır bir müzik grubunu ayakta tutmak gerçekten Türkiye koşullarında çok alışık olmadığımız bir durum. 25 yıl kesintisiz biçimde müzik. Hiç ara da vermedik, mola da. 1990 yılında "Ölüdeniz" albümünü çıkardık sonra kadro değişikliği oldu, 1991'de Almanya'ya turne yaptık. Bir yandan yeniden oluşum süreciydi ama öte yandan da çalışmalarımızı devam ettiriyorduk.

Grubun bu kadar uzun soluklu olmasının sebebi nedir sizce? İnsanların bir arada uyumlu çalışmaları diyebilirim. Kuşak olarak birlikte çalışmaya yatkınlığımız var gibiydi. 10 yılı bir kuşak gibi düşündüğümüzde 25 sene bir nesil gibi. Bir insan düşünün, 20 ile 30 yaşlarıyla 30-40'lı yaşları arasında dünyaya bakışı, davranışları çok farklıdır. Mesela benim gördüğüm kadarıyla 20-30 arasında insanlar çoğunlukla suskurlar. Yaşarlar, dinlerler ama konuşmazlar. 30-40 arasında da konuşamadıkları zamanın acısını çıkarırcasına çok konuşmaya başlarlar. 40-50 yaş arasında ise nasihat verme dönemidir.

Zorlukları da olmuştur muhakkak.

Bizim yaptığımız işle en çok sahip çıktığımız kavram gruptur. Samimi ve art niyeti olmayan bir iş yapıyoruz. Bundan vazgeçmenin de bir manası yok. İsmiyle bir grubu sürdürüyorsunuz unutmayın ki ismin de kendine

göre bir bağlayıcılığı var. O sizi hem kontrol ediyor hem de yol gösteriyor. Olumsuz tarafları da var. Bazı şeyleri yapmakta o kadar özgür olamayabilirsiniz. "Dinleyiciler ne der?" diye düşünüyorsunuz tabii. Bir de bizim dinleyicimiz hakikaten çok farklı, her şeyi sonuna kadar eleştiriyorlar. O anlamda da işimiz zor. Bir şarkımızda, Ahmed Arif'in bir şiiri, "erkekçe olsun isterim dostluk da düşmanlık ta" dizeleri geçiyor. Dinleyiciden tepki geldi, "erkekçe" ne demektir diye.

İlk dönemi akademik bir dönem, ikinci dönem ise daha popüler diye tarif etmek mümkün mü? Bu terimler oturuyor mu?

Akademik müzik olarak algılanmamızın temeli konservatuar kökenli olmamıza dayanıyor. Şan eğitimi almış kişilerin şarkı söylemesi de daha farklı oluyor. Bizim o dönem orkestrasyon anlayışımızda da farklılıklar vardı. 1990'larda açılan özel kanallardan sonra Türkiye'de müzik sektörü de değişti. Televizyonlarda klipler yeni yeni oynatılıyordu. Ben de bu dönemde Nesli Çölgeçen'in "İmdat ile Zarife" adlı filmine müzik yaptım. Filimden yola çıkarak Nesli de bize bir klip yaptı. Bu anlamda ilk örneklerden biriydi. Biz de televizyon programlarına çıkmaya başladık. 1995 yılında "Düşler Sokağı" klibi bizim geniş kitleler tarafından tanınmamızı sağladı. Ciddi bir popülerite getirdi. Bu döneme kadar daha çok üniversiteliler tarafından tanınan bir grupken artık bindiğimiz otobüsün şoförü bile bizi tanıyordu. Müzik sektörünün dinamikleri böyleydi. Televizyona çıkmaz, klip yapmazsanız albümünüz satmazdı. Sonra da hiçbir yapımcı size albüm yapmazdı. Ancak çok meraklısına hitap eden bir şey haline gelebilirdiniz ki o da bizim gibi bir grubun varlığını sürdürmesini sağlamazdı.

Bu sistemin Ezginin Günlüğü'ne nasıl bir etkisi var?

Mutlaka bir etkisi var. Ama biz onu mümkün olduğu kadar kendimize yabancılaşmayacak bir düzeyde tutmaya çalıştık. Dinleyiciyi de kendi gerçeklerimize alıştırmaya çalıştık. Ödün vermemek mümkün değil, ama onu kendi kabul edebileceğimiz sınırlar içinde yapmaya çalıştık.

Albümün ismini "Çeyrek" dedik. "Yüz"e tamamlamayı düşünüyoruz. 2005'te "Biz Dargın mıyız?" albümünü çıkartmıştık. Normalde bu sene bir albüm yapmamız gerekiyordu. "Çeyrek"le çakışmasın diye onu erteledik. Önümüzde malzemesi hazır böyle bir albüm var.

Bir söyleşinizde "mevcut kalıpların dışında durmak gibi bir ifadeniz var. Mevcut kalıplar terimi ile ne kastediyorsunuz? Dışında durabildiğinizi düşünüyor musunuz?"

25 yıllık bir grup olmamızın getirdiği avantajlar var. Müzik sektörüne yeni girenlerin çoğu hayal ettiklerini gerçekleştiremiyorlar. Onlara "Tamam siz yakışıklı ve güzelsiniz ama bugün şunları söyleyin, bir dahaki kasete sizin istediklerinizi yaparız" diyebilen ve Unkapanı tarafından belirlenen bir pop müzik formatı var. Üstelik bunu son yıllarda dünya üzerinden örneklerden yola çıkarak, çok bilinçli yapmaya başladılar. Biz müzikte hep kendi istediğimizi yaptık. Yapımcımız bu anlamda hiç karışmaz, karışamaz. Şimdiye kadar böyle oldu zaten aksi halde bizim olmayacağımızı çok iyi biliyorlar.

Peki piyasada gelişen trendleri içinize sindiği ölçüde mi alıyorsunuz?

Bazı müzikal tutumların moda olduğunu görüyoruz. Moda ne demek, bu sene var, gelecek sene yok. Onu da müziğimizin içine koymanın manası yok. Çünkü o zaman kendi kendimizi baltalamış oluruz. Ama elbette sahip çıkılması gereken gelişmeler de oluyor.

İkinci dönemde sözlerde de bir ön plana çıkış var.

Türkülerden sonra bence grup olarak yaşadığımız en önemli değişiklik bizim şarkı sözlerimizi yazmaya başlamamızdır. Türküler dışında şiirleri kullanıyorduk. Sonra Hüsnü yazdı, ardından da ben yazdım. Çok ortak şarkımız oldu. Çoğunlukla müzikler benim sözler Hüsnü'nün oluyor. Birbirimize katkıda da bulunuyoruz. Kasette ise yiğidin hakkını yiğide teslim ediyoruz.

Bu da aslında türkü döneminden sonra büyük bir soluk verdi size.

Müzikte sözleri yazmak rahatlık çünkü şiirleri değiştirmek mümkün değil ama kendi yazdığınızla oynayabiliyorsunuz. Şiirde yerine oturan, müzik dilinde fazla olabiliyor. Tek bir kelime müzikle beraber yetebiliyor. En ideali ikisinin bir arada olmasıdır.

Son albümlerde söz ve müziğe baktığımızda Hüsnü ve Nadir ismi geçiyor genellikle. Burada sanki şöyle bir manzara ortaya çıkıyor. Hüsnü ve Nadir albümün müzik soundunu belirliyor. Böyle mi gerçekten? Diğer arkadaşların kayıttaki katkıları nedir?

Kayda girmeden gruptakiler birçok fikir verebiliyor. Parçanın trafiğini değiştirebiliyoruz. Bir de sunum aşamasında katkıları oluyor tabii. Her insan kendi birikimini getirdiği için grup da bütün bunların bileşkesi oluyor. Bizim grubumuz hiçbir zaman bir iki kişi vardır, diğerleri de çalıyor dur hesabıyla müzik yapmadı.

25. yılınız sebebiyle 29 Ağustos'ta Kuruçeşme Arena'da bir konser verdiniz. "Çeyrek" albüm fikri nasıl oluştu? Davulcumuz ve menajerimiz olan Gökhan, grupla ilgili kafa yoran bir isim. Her iki alanda da işinin ehli. Geçen sene "25'e doğru" temasıyla Yeni Melek'te bir konser yaptık. Bir iki arkadaş da dışardan bizim parçaları farklı söyleyelim demişler. Feridun Düzağaç, Haluk Levent, rahmetli Barış, Işın Karaca gibi isimler vardı o gecede. Sonra bunu bir albüm yapalım fikri doğru. Kimlerin söyleyeceğini Gökhan ve Burhan Şeşen belirledi. Burhan bu albüme çok emek verdi. 25 sanatçıdan söz ediyoruz ki bunların her biri kendi başına albümler çıkarıyor, konserler veriyor. Tüm bunları organize etmek zor bir iş. Herkes kendi yorumuyla parçaları kaydetti. Bence bu buluşmanın en önemli yanlarından biri de tamamen dayanışma çerçevesinde bir araya gelmiş olması..

O şarkıları ilk dinlerken böyle de söylenebiliyormuş diye yadırgadınız mı?

Herkes kendi gibi söylemiş, değişiklikler de yapmışlar. İlk dinleyişte biraz yadırgıyor insan.

Önümüzdeki dönemde neler var?

Albumün ismini "Çeyrek" dedik. "Yüz"e tamamlamayı düşünüyoruz. 2005'te "Biz Dargın mıyız?" albümünü çıkartmıştık. Normalde bu sene bir albüm yapmamız gerekiyordu. "Çeyrek"le çakışmasın diye onu erteledik. Önümüzde malzemesi hazır böyle bir albüm var.

Ne zamandan beri MESAM'a üyesiniz?

Üye olalı sekiz yıl oldu. Biraz geç üye oldum. MESAM gibi bir meslek örgütünün olması iyi ama birden fazla meslek örgütünün olması da kötü. Türkiye'de telif kavramının henüz yeterince anlaşılmadığı bir gerçek. MESAM bu alanda bilinç yaratmaya çalıştığı için zor bir işi üstleniyor. Ne derece başarılılar bilmiyorum ama hayat tecrübelerimden dolayı bu alanda tek bir meslek örgütünün olması gerektiğini biliyorum.

MESAM öncesi ve sonrasında bir fark oldu mu hayatınızda?

MESAM'a üye olmadan önce telifle ilgili maddi olarak çok büyük kaybım oldu. Türkiye telif konusunda geleneği olmayan bir ülke olduğu için MESAM'ın bu konuda işi gerçekten zor. MESAM vereceği hukuk mücadelesiyle hem kanunlarda müzisyenlerin haklarının korunmasını, hem de varolan kanunların uygulanmasını sağlamayı ilk görev edinmeli. Çünkü bireysel manada biz sanatçıların bunu tek başımıza yapmamız, yapsak bile sonuç elde etmemiz pek mümkün değil. Telif konusunda yönteminin doğru tespit edilip ekiplerin oluşturulması ve kontrol mekanizmasının kurulması gerekiyor. MESAM'da telif konusuyla ilgili şöyle bir tavır seziyorum: Telif tüketicinin ahlakına bırakmak. Oysa yalnız tüketicide "korsan mal almayın" gibi bir çağrıyla bu iş çözülemez. İnsanlar daha ekonomik buldukları için korsan almaya devam edebilirler. Önemli olan korsan satan dükkanların önüne geçmek. Bu tavrın kurumsallaşmasının zaman alacağını biliyorum. Sanatçı duygusal bakabilir, ama bunu bir kurum takip ederse durum değişir. En azından sanatçı MESAM'a

telifle ilgili bir kayıt dışılığı bildirdiğinde bunu takip edebilecek güçte ve donanımda olması lazım. Üstelik telif hakları özel bir konu. Her avukatın uzmanlığı değil. Bu yüzden MESAM'ın ciddi bir hukuk bürosu açması ve bu alanda uzmanlaşmış avukatlarla hem kanunları uygulaması hem de eksiklikler varsa onları tespit etmesi gerekiyor. Telifte bireysel mücadele cılız kalıyor, becerilemiyor. Ayrıca sanatçılar boykotla karşı karşıya kalabiliyor. Bu da caydırıcı bir rol oynuyor. Halbuki MESAM gibi bir kurum karşılarına çıksa durum daha farklı olur. Öyle meclisin kapısına gittik falanlarla da olmaz. Çeşitli siyasi partilerde telifin propagandasını yapması ve kavramı yerleşik hale getirmesi lazım.

Türkiye müzikte nasıl son dönemlerde? Sizin dışınızda müzik ortamını nasıl okuyorsunuz?

Ben bilimsel değil ama sosyolojik olarak bakıyorum. Oturmayan bir kentlilik kavramı ve hızlı artan kent nüfusu karşısında kitlelerin ihtiyacına bir tek arabeskin cevap verebildiğini düşünüyorum. Yani bizim yerleşik müziğimiz arabesk bence. Sosyal anlamda en geniş tabana hitap ediyor ve tam o kültüre cevap veriyor. Gerçi delikanlı arabesk de kalmadı ya. Orhan Gencebay'ın yaptığı gibi arabesk şimdi yok.

Şimdilerde bir tane parça yakaladılar mı bütün yaz onu döndürüyorlar.

Yapımcılar eskiden daha çok iş yapardı şimdi daha az yapıyor, çünkü maliyetler arttı. Parça sayısı o yüzden azaldı Sektörün bunalımıyla ilgili bir durum bu. Ben açıkçası gittikçe bu trendin ortadan kalkacağını, daha kaliteli işlerin geleceğini, popüler tarzda bir iki ismin varlığını sürdüreceğini ve diğerlerinin eleneceğini sanıyorum. İyi ya da farklı müzik yapanlar ile farklı olan müzikler dinleyici bulabilecek. İyimserlik olacak belki ama ben gelecek on yılda müziğin kalitesinin yükseleceğini tahmin ediyorum. Pop müzikte hem içerik hem de teknik olarak daha iyi müzikler yapılacak. Şu anda müzikal anlamda son teknolojiye sahibiz ama bunu hakkıyla kullanabilecek insan yok. Malzeme değil, insan kaynağı eksik olan.

İyi ya da farklı müzik yapanlar ile farkı olan müzikler dinleyici bulabilecek. İyimserlik olacak belki ama ben gelecek on yılda müziğin kalitesinin yükseleceğini tahmin ediyorum. Pop müzikte hem içerik hem de teknik olarak daha iyi müzikler yapılacak.

vizyon

ustaya saygı

reportaj: türksan zeytinoğlu

fotoğraf: melih aydın

18

Selmi Andak:

sanata adanan bir ömür

Hukuk yerine müziği tercih eden, üstelik de en zor kulvarlarından birinde, bestekârlıkta karar kılan Selmi Andak, 1950'lerden beri aynı doğrularla yoluna devam ediyor. Eurovision tarihimizde Selmi Andak imzalı besteleri ve başladığından bugüne yazdığı onca eseri düşündüğümüzde son derece üretken bir portre. Üstelik şarkıları hâlâ dillerde. O, gönülleri fetheden ve kuşaktan kuşağa aktarıldıkça daha da değerlenen notaların yaratıcısı; Nev-i şahsına münhasır bir bestekâr...

Selmi Andak ve eşi Nermin Hanım'ın evine misafir olduğumuz gün, en eğlenceli Vizyon söyleşilerinden birini yaptık. Bizi çalışma odasına yani o güzel bestelerini yaptığı piyanosunun bulunduğu odaya götüren Selmi Bey, resimleri, ödülleri tek tek anlattı. Konudan konuya atlarken arada piyanosunun başına geçip şarkılar çaldı. Klasik bir söyleşiden ziyade röportajımız, anı taraması, sohbet, müzik dinletisi şeklinde gelişti. Melih ve benim durumdan şikayetçi olduğumuz elbette söylenemez. Sonuçta Selmi Andak'tan kişiye özel konser kaç kişiye nasip olmuştur bugüne kadar.

MÜZİK ONUN SUYU, HAVASI, GIDASI

Pop müziğin efsane ismi Selmi Andak 1921'de İzmir'de doğdu. Galatasaray Lisesi'ni bitirdikten sonra, İstanbul Hukuk Fakültesi'nde ve İstanbul Belediye Konservatuarı'nda müzik eğitimini tamamladı. Ardından Paris'te "Ecole Normale de Musique" (Yüksek Müzik Okulu)'nda kompozisyon bölümünde ihtisas yaptı. Bu eğitimden sonra hukuğu bir kenara bırakıp hayatını müzik çalışmalarına adadı. 1960'ların ikinci yarısında bestelediği "Ve Ben Yalnız"ın ardından Şerif Yüzbaşıoğlu'nun da

cesaretlendirmesiyle pop müzik kulvarına geçti. Türkiye'yi uluslararası müzik yarışmalarında temsil etmeye başladı.

1968'de Atina'da düzenlenen "Apollina" festivaline Sevinç Tevs'in seslendirdiği "Ve Ben Yalnız" ile katıldı. Yarışmada Ajda Pekkan da Selçuk Başar'ın bestesi "Özleyiş" ile yarıştı ve dördüncülük gibi bir başarı elde etti. "Ve Ben Yalnız" elemeleri geçemedi. Selmi Andak kendi deyişiyle magazin yarışma sonuçlarına ne kadar çok yansıdığını ve sadece iyi bir şarkı yazmanın yetmediğini daha bestecilik kariyerinin başında böyle bir örnekle anlamış oldu. Usta besteci yarışma dönüşünde basına yaptığı açıklamada; "Atina'da bir şey öğrendim. Bu tip yarışmalarda sadece iyi ve kaliteli müzik kafi gelmiyor, başarılı bir menajerlik de yapmak gerekiyor. Ben bunu yapamadım..." diyerek hem kendi özeleştirisini hem de müzik piyasasının dinamiklerine dair tespitini ortaya koyuyordu.

Selmi Andak; yaşadığı bu deneyimden edindiği çıkarımları müzikal yaşamı boyunca aklının bir köşesinde tuttu ama işin sansasyon ya da magazin tarafına hiç girmedi. Müzik dünyasındaki ilkeli, mütevazı ve sempatik duru-

Selmi Andak; müzikal yaşamı boyunca işin sansasyon ya da magazin tarafından uzak durdu. İlkeli, mütevazı ve sempatik müzik adamı duruşunu yıllar yılı korudu. Onun bu kadar çok sevilen bir besteci olmasının ardında yatan gerekçe de bu olsa gerek.

şunu yıllar yılı korudu. Dedikodu sütunlarına malzeme değil, hatırı sayılır müzik eleştirmenlerinin köşelerine konu olmayı yeğledi. Onun bu kadar çok sevilen bir besteci olmasının ardında yatan gerekçe de bu olsa gerek.

EUROVISION TÜRKİYE SEÇMELERİNDEKİ BAŞARILAR

Selmi Andak, 1969 ve 1970'de Bulgaristan'da "Altın Orfe" yarışmalarına katıldı. 1975'de ise sonraki yıllarda da birçok unutulmaz bestesine vesile olan Eurovision Şarkı Yarışması'na katıldı. Eurovision'a katıldığımız bu ilk senede iki bestesiyle Türkiye finalinde yarıştı. Sözleri de Çiğdem Talu'ya ait olan şarkılardan "Bir Gün Karşılaşırsak" Gökhan Abur, "Hayalimdeki Adam" da Yeliz tarafından seslendirildi. Yarışmada Yeliz, Atilla Atasoy ile ikinciliği paylaştı. 1977'de İsrail Tel Aviv'de Bahar Festivali, 1983 Şili'de "Vna Del Mar", 1984 Amerika'da "Los Angeles Dünya Şarkı Festivali" gibi yarışmalarda üçüncülük ve dördüncülük ödülleri kazandı.

1982 yılında Eurovision Türkiye finalinde Neco tarafından seslendirilen "Gramofon" adlı şarkısı yine Neco tarafından okunan "Hani" ve "Rönesans"ın ardından üçüncü oldu.

Eurovision 1984 Türkiye finalinde ise Selmi Andak'ın en güzel bestelerinden biri olan "Sanki Dün Gibi", Coşkun Demir tarafından seslendirildi ama şarkı finale ka-

lamadı. Bu şarkı aynı yıl yayımlanan Nil Burak ("Benim Sevdam") albümünde "Çal Aynı Plağı Çal" adıyla ve farklı sözlerle yer almıştı. Sözleri Aysel Gürel'e ait olan ve Neco tarafından seslendirilen, Selmi Andak'ın unutulmaz bir başka bestesi "O Şarkıyı Henüz Yazmadım" ise elemelerde üçüncü oldu. Aynı yıl Beş Yıl Önce On Yıl Sonra grubu "Halay" ile Eurovision'a katıldı. Selmi Andak 1985 İtalya "Medifest" yarışmasında ilk kez Türkiye'ye "Pop Müzik" alanında birincilik ödülü kazandı. Aynı yıl Eurovision'da ise "Bir Sevgi Yeter" adlı parçası Nükhet Duru - Neco ikilisi tarafından seslendirildi. O yıl Türkiye finalinde üçüncü olan şarkısı ise Nil Burak'ın seslendirdiği "Güneş Bir Kere Doğdu"ydü. Bu parça Palermo Müzik Festivali'nde de ikinci oldu. 1986'da ise Nil Burak & İbo tarafından seslendirilen "Yaşa Yaşa" ile Eurovision Türkiye elemelerine katıldı. Son olarak 1995 yılında Grup Met tarafından seslendirilen 'Duysun Şarkılar' ile Eurovision defterini kapattı.

60. YIL ANISINA BİR ALBÜM

21. yüzyıla adım attığımız 2000 yılı Selmi Andak için de sanattaki 60 yılı anlamında geliyordu. Bu yüzden müzik ve sanat dünyasından dostları tarafından çok özel bir kaset ve CD hazırlandı. Ustaya saygı niteliğinde çalışmada 13 yorumcu tarafından Selmi Andak besteleri seslendirildi. İsmi de 1985 Eurovision seçmelerinde dereceye giremeyen "Bir Sevgi Yeter" bestesinin-

Sinema dünyasının ünlü yönetmeni Stanley Kramer ile Selmi Andak Cannes Film Festivali'nde

1975 TRT Eurovision Şarkı Yarışması finalinde ikincilik ödülünü kazanan "Hayalimdeki Adam" şarkısını bestecisi Selmi Andak, söz yazarı Çiğdem Talu ve seslendiren Yeliz, sunucu Bülent Özveren ile.

Selmi Andak ve Sanat Yazarı Georges Sadoul

den alan albüme bu parça konulmadı. Albüme alınacak parçaların seçimi için en zorlu kısmını oluşturuyordu. MESAM'a kayıtlı 800'ün üzerinde bestesi olan Selmi Andak için hazırlanan albümün prodüktörlüğünü üstlenen Ali Rıza Türker, seçimleri şu kriterlere göre yaptıklarını söyledi: "Duygu yüklü, lirik ve müzik jurilerinden birincilik ödülü kazanmış parçalar". Albüm bu özelliklerinden ötürü aslında Türk Pop müziğinin arşiv niteliğindeki yapıtlarından biri.

ANNEDEN YADİGAR MÜZİK SEVGİSİ

Selmi Andak'ın hukukçu olmak yerine müziği tercih etmesinde annesi Fatma Betül Hanım'ın etkisi büyük olmuş. Piyanoya 8 yaşlarında başlayan Fatma

Duygu yüklü, lirik ve müzik jurilerinden birincilik ödülü kazanmış parçalardan oluşan 60. yıl albümü, bu özelliklerinden ötürü aslında Türk Pop müziğinin arşiv niteliğindeki yapıtlarından biri.

2000 yılında Selmi Andak için dostları tarafından müzikteki 60. yılını kutlamak amacıyla özel bir albüm çıkarıldı.

Betül Hanım, ilk müzik ve piyano derslerini Ermeni asıllı Madam Torbes'ten almış. Selmi Andak, annesinin müzik ufkunu açmadaki katkısını her söyleşisinde dile getirirken bir özelliğine daha vurgu yapıyor: Fatma Betül Hanım, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir numaralı kadın nüfus cüzdanına sahipmiş. Cumhuriyetin bir numaralı erkek nüfus cüzdanının Mustafa Kemal Atatürk'e ait olduğunu öğrenince bunun önemi daha da ortaya çıkıyor.

Selmi Andak FIDOF ve SACEM üyesi. Aynı zamanda İstanbul Gazeteciler Cemiyeti, MESAM ve POPSAV üyesi ve T.C."Devlet Sanatçısı" unvanı sahibi.

BULURSANIZ KAÇIRMAYIN

- Ve Ben Yalnız Gönül Turgut*
- Disko - 45'lik*
- Senden Vazgeçemem*
- Semiramis Pekkan - Odeon - 45'lik*
- Hayalimdeki Adam*
- Yeliz - Diskotür - 45'lik*
- Senin Yanında Ve Senden*
- Uzaklarda Asu Maralman - Ronnex - 45'lik*
- Bir Gün Karşılaşırsak*
- Gökhan - S&S - 45'lik*
- Bir Sevgi Yeter*
- DMC - CD*
- Selmi Andak Besteleri*
- TRT - CD*
- Uluslararası Ödüllü*
- Selmi Andak Şarkıları*
- Sakman - CD*
- (Liste: Naim Dilmener)*

vizyon

ustaya saygi

hazırlayan: murat meriç

22

sese söze büründü onno diye göründü

Onno Tunç için “90’lı yılların müziğini şekillendirdi” gibi iddialı bir cümle kurmak hiç de yanlış değil. Bu şarkıların yeni bir çığır açtığını ve “Türk hafif müziği” olarak anılan türün “Türk popu” olarak tescillenmesinde büyük rol oynadığını hatırlayalım.O, müziğimizi bir adım değil fersah fersah ileriye götürenlerden...

Tarih 15 Ocak 1996. Bütün gazetelerde aynı haber var: “Besteci Onno Tunç, kendi kullandığı uçağıyla Bursa’dan İstanbul’a dönerken Yalova yakınlarında düşerek hayatını kaybetti.” Haber (değişik gazetelerde değişik ifadelerle ama mealen aynen) şu şekilde sürüyor: “Peki Sezen Aksu bundan sonra ne yapacak?” Esasen bu ölümün böyle bir cümleye bağlanması boşuna değil. Aksu’nun ‘80’li yılların ikinci yarısında “Sen Ağlama” ile başlayan büyük yükselişinde Onno Tunç’un payı yadsınamaz. O yıllarda hem hayatlarını hem de üretimlerini paylaşan ikili, dönemle simgeleşen pek çok şarkıya birlikte imza attı. Bu kadarla kalmadı, yeni şarkıcıların çıkmasına ön ayak oldu ve “ilk” albümlerin prodüksiyonunu birlikte üstlendi. Aksu – Tunç birlikteliği, salt bir aşkın ötesinde memleket popunun yeni mecralara akmasını sağlayacak bir kulvar açtı. Onno Tunç’un vakitsiz kaybı, yolun yeniden çizildiği bu dönemde bir sapmaya neden oldu ve pop dingin bir şekilde ilerlerken bir anda kontrolden çıktı.

KORO SONRASI BAS GİTAR SEVDASI

Onno Tunç’un müziğimize katkıları saymakla bitmez ancak bunları örneklemeden önce hayat hikayesine kısaca bir göz atalım: 1948 yılında İstanbul’da doğan

Onno Tunç, kilise korolarında şarkı söylemek suretiyle müziğe başlıyor. Sonrası klasik: Lisede ‘Black Stones’ adlı bir topluluk kuruyor ve bas gitara merak salıyor. Kısa sürede ‘Üstün Poyraz Set’ kadrosuna giriyor, Durul Gence ve Süheyl Denizci gibi üstatlarla çalışıyor. Tunç, ‘70’li yılların en büyük aranjörlerinden. Başta, bestelerinden ziyade düzenlemeleriyle adını duyuruyor. Bir yandan da dönemin mühim topluluklarından İstanbul Gelişim Orkestrası’nda çalmayı sürdürüyor. O dönemde imza attığı albümler arasında Bülent Ortaçgil’in alameti farikası olan “Benimle Oynar mısın” da var. Bir ayrıntı: Yıllar sonra, Ortaçgil’in dönüş albümü “İkinci Perde” de Onno Tunç imzasıyla çıkacak. Onno Tunç’un bas gitar ve kontrabas çaldığı albümler bir elin parmaklarını geçmez belki ama her birine damgasını vurduğu yadsınamaz. Okay Temiz’in “Zikir”ini ya da Ruacan ailesinin (kendi kulvarında tek) muazzam caz albümünü şimdi dinlediğimizde bunu daha da iyi anlıyoruz. Ya da Mustafa Sandal’ın ilk albümündeki “Beni Unutma”yı... Bütün bunları aklımıza getirirken, Mazhar Fuat Özkan’ın efsanevi şarkılarından “Yalnızlık Ömür Boyu”nda perdesiz bas çaldığını da unutmayalım ve ‘Onno&Company’ adıyla imza attığı 45’lik plağı analım: ‘Melissa / The Bracelet’.

DÜZENLEMELERLE ADINI DUYURDU

Tam bu noktada, Onno Tunç'un yaptığı işlere döndürelim kulağımızı. Düzenlemeleriyle adını duyurdu demiştik; '70'li yıllarda düzenlemesini yaptığı şarkıların sadece birkaçını anarsak onun ne kadar mühim bir müzisyen olduğunu daha da iyi anlarız: Ajda Pekkan'ın "Bambaşka Biri", "Haykıracak Nefesim", "Dile Kolay", "Ya Sonra" gibi unutulmaz şarkılarının bulunduğu "Süperstar 2" albümünün tamamının ya da Nükhet Duru'nun aralarında "Melankoli", "Cambaz", "Benimsin Diyemediğim" ve "Çakır"ın da bulunduğu pek çok şarkısının düzenlemeleri ona ait mesela. Salim Dündar'ın "Aynalar", İbo'nun "Balonlarım Vardı" gibi bir dönem dillerden düşmeyen şarkıların ya da Ertan Ana-pa'nın seslendirdiği tek türkü olan "Havada Bulut Yok"un düzenlemesi de. Nükhet Duru, yakınlarda yaptığı bir albümünde bu türküyü Onno Tunç düzenlemesine sadık kalarak ve onun anısına seslendirmişti. Söz açılmışken Harun Kolçak'ın "Müzisyen", Sezen Aksu'nun "Düş Bahçeleri" albümlerini ona adadığını da söylemiş olalım.

90'LI YILLARIN FRAGMANI

Başta da söyledik, Sezen Aksu ve Onno Tunç birlikteliği başka bir duruma tekabül ediyor. Onno Tunç'un '90'lı yıllarda yapacağı büyük atağın bir nevi fragmanı gibi.

Aksu – Tunç birlikteliği, salt bir aşkın ötesinde memleket popunun yeni mecralara akmasını sağlayacak bir kulvar açtı. Onno Tunç'un vakitsiz kaybı, yolun yeniden çizildiği bu dönemde bir sapmaya neden oldu ve pop dingin bir şekilde ilerlerken bir anda kontrolden çıktı

Fragman dediysek yanlış anlaşılmasın, bu bile başlı başına bir tarih. Sadece Sezen Aksu'nun söylediği Onno Tunç şarkılarını anmak bile bu tarihin ne denli mühim olduğunu ve memleket popuna neler kazandırdığını ispata muktedir. Sezen Aksu'nun seslendirdiği ilk Onno Tunç şarkısı, "Ağlamak Güzeldir" albümünde yer alan (ve yenilerde Işın Karaca'nın da yorumladığı) "Hoşgörü". Sonrası çorap söküğü gibi geliyor: "Sen Ağlama", "Geri Dön", "Bu Gece", "Bir Başka Aşk", "1945", "Haydi Gel Benimle Ol", "Sultan Süleyman", Metin Altıok'un şiirinden bestelenen "Kavaklar", Nâzım Hikmet'in bir rubaisinden alınan "Tenna", "Bir Çocuk Sevdim", "Son Bakış"... Bu kadar da değil: Ali Kocatepe bestesi olan "Ali" hariç "Git" albümünün tamamı Onno Tunç şarkılarından oluşuyor. "Değer mi", "Beni Unutma", "Ah Mazi" bu albümde mesela... Sezen Aksu külliyatında ayrı bir yere koyduğumuz "Kış Masalı" ve "Ne Kavgam Bitti Ne Sevdam" da Onno Tunç'un besteleri. Sözlerine de katkıda bulunduğu "Tutsak" ve bir albüme adını veren etkileyici "Işık Doğudan Yükselir" de öyle. Bu kadar şarkı adı saymışken "Hadi Bakalım"ı unutmayalım: Onu en sona bırakmamız, az önce sözünü ettiğimiz fragmanlık durumunu daha iyi anlatacağından. Yonca Evcimik'in "Abone"sinin hemen ardından çıkan bu şarkı sadece bizim illerde değil ecnebi memleketlerde de "iş" yaptı. Diskolarda çalındı, plak ve CD-single olarak yayınlandı; remixleri yapıldı. Bu şarkı, Onno Tunç'un '90'larda yaptığı hamlenin de ateşleyicisiydi.

POPÜLER ŞARKILAR VE DİĞERLERİ

Levent Yüksel, Asya, Rüya Ersavcı, Emel, Bendeniz gibi "yeni" şarkıcılar, işe Onno Tunç şarkıları seslendirerek başladı. Yeşim Salkım'ın en güzel şarkılarından "Ben Yoldan Gönüllü Çıktım", Onno Tunç imzalı. Aşkın Nur Yengi'nin unutulmaz ilk albümü "Sevgiliye"nin düzenlemeleri ona ait. Harun Kolçak'ın "Beni Unut", Zerrin Özer'in "Olay Olay", Zuhâl Olcay'ın "Oyuncu", Ayşegül Aldinç'in "Alev Alev" albümleri Onno Tunç'un müzik direktörlüğünü üstlendiği albümlerdi ve hem adı geçen sanatçıların diskografilerinde hem de o dönem yapılan albümler arasında ayrı bir yere sahipti. Nilüfer, '90'lı yıllardaki en büyük çıkışını Onno Tunç imzalı "Yine Yeni Yeniden" ile yaptı. Ka-

pak düzeninden şarkılara bu albümün izini sürdüğü "Ne Masal Ne Rüya" ile bu başarıyı sürdürdü ancak yeniden Kayahan'ın dümen suyuna girmesiyle inişe geçti. Sonrasında kendine yepyeni bir yol çizecek olan Göksel'in de ilk albümü Onno Tunç imzalıydı.

Onno Tunç, sadece popüler çalışmalara imza atmadı. Orkestra ve solo saksofon için bestelediği "Su" adlı bir eserin varlığını biliyoruz. Ayrıca film müzikleri de besteledi: "Ah Belinda", "Yağmur Kaçakları", "Rumuz Goncagül", "Büyük Yalnızlık", "Tersine Dünya" ve "Eylül"... Bunlar arasında en ses getireni, 1987 tarihli "Dünden Sonra Yarından Önce". Filmin sonunda çalan, Zuhâl Olcay'ın seslendirdiği aynı adlı şarkı, Olcay'ın "İki Çift Laf" adlı albümünde yer aldı ve yıllar sonra yeniden popüler oldu.

EUROVISION MECERASI

Onno Tunç üretimlerinden söz ederken onun Eurovision macerasını da unutmamak gerek. Her besteci gibi o da (bilhassa '80'li yıllarda) Eurovision yarışının içindeydi. 1978 ve 1979 yılında katılan şarkıların aranörlüğünü üstlenmekle kalmadı, sonraki yarışmalara beste de gönderdi. Bu besteler içinde en önemlisi hiç kuşkusuz "1945". Memlekette yapılan nadir barış şarkılarından birisi bu ve bunun için yeri nazarımızda apayrı. Onno Tunç'un da kendisiyle yapılan bir televizyon söyleşisinde en çok bu bestesini sevdiğini söylediğini hatırlıyoruz. Yaz başında Onno Tunç adının da karıştığı tatsız bir tartışma yaşandı. Hatırlarsınız, "Şarkı Söylemek Lazım" adlı yarışmada "Şinanay"ı seslendiren Ferda Anıl Yarkin, şarkının Onno Tunç bestesi olarak bilindiğini ancak asıl bestecisinin Fuat Güner olduğunu iddia etti ve yarışma jürisinde bulunan Fuat Güner bu bilgiyi onayladı. Bunun üzerine Sezen Aksu yayına bağlandı; tartışma büyüdü ve mahkemeye aksettirildi. Sonucu hakkında bir bilgimiz yok. Lakin üzerinden bunca yıl geçtikten sonra iki ehil ismin böylesi bir tartışmada taraf olması bize ziyadesiyle üzücü geliyor.

"BENİM BİR KARDEŞİM VAR DÜNYADA YOKTUR EŞİ"

Tam da bu tartışma sürerken bir "saygı albümü" piyasaya çıktı. Kolaj tarafından yayımlanan "Onno Tunç

Onno Tunç üretimlerinden söz ederken onun Eurovision macerasını da unutmamak gerek. Her besteci gibi o da (bilhassa '80'li yıllarda) Eurovision yarışının içindeydi.

Şarkıları", onunla çalışmış sanatçıların yanı sıra belki de onu hiç tanımamış müzisyenlerin katkılarıyla oluşmuş bir albüm. Albümü, şarkıları uzun uzun anlatmanın manası yok. Az önce bahsi geçen "Şinanay"ın Ceza yorumundan iki cümle alalım: "Üstad Onno Tunç sen rahat uyu / Dümeni kırma, bu geminin daha uzun yolu..." Şimdi de Aylin Aslım'ın albüm kapağında söylediklerine kulak verelim: "Hayatta birçok şeyde keskin bir çizgi çekmek zor; bazen imkansız. Ama Türk popunda 'Onno Tunç'tan öncesi ve sonrası'ni çok net görebiliyor insan..." Bu cümleye iki satır ekleyelim ve yazıyı nihayetlendirelim: Onno Tunç için "90'lı yılların müziğini şekillendirdi" gibi iddialı bir cümle kurmak hiç de yanlış değil. Bu şarkıların yeni bir çığır açtığını ve "Türk hafif müziği" olarak anılan türün "Türk popu" olarak tescillenmesinde büyük rol oynadığını hatırlayalım. Bunca şey hatırlamışken şu tuhaf ayrıntıyı unutmamalıyım: Onno Tunç'un öldüğü yerde yaptırılan anıt ve Yalova'daki heykeli, kim olduğu belirsiz kişilerce zaman zaman tahrip ediliyor. "Hoşgörü" adlı bir şarkı yazmış bu şahane insana yapılabilecek en büyük kötülük bu belki de...

Onno Tunç namıyla maruf Ohannes Tunçboyacıyan, müziğimizi bir adım değil fersah fersah ileriye götürenlerden. Son sözleri, onu çok iyi tanıyan iki kişiye bırakalım. İlki yazının başından beri bizden ayrılmayan Sezen Aksu. Ölümün ardından gazetelere verdiği ilandaki tek cümle bunca yazının anlattığını karşılamaya tek başına muktedir: "Sese söze büründü, Onno diye göründü". Biraderi Arto Tunçboyacıyan'ın onun anısına bestelediği "My Royal Brother" ise bugüne kadar dinlediğimiz en acıklı ağıtlardan: "Benim bir kardeşim var, dünyaların iyisi / Benim bir kardeşim var, dünyada yoktur eş // Gururunla kendini bu yerlere getirdi / Saygısıyla insanlara kendisini sevdirdi // Bir kalbi vardı onun dünyalara sığmayan / Bir beyni vardı onun dünyada ender olan // Düşman bile olsaydın kızamazdın sen ona / Dürüstlüğüyle getirdi sevgiyi insanlara..."

vizyon

röportaj

röportaj: esra okutan
fotoğraf: sinan kesgin

26

Figen Çakmak, Mine Mucur ve Zeliha Sunal

yarışmaların ödüle doymayan üçlüsü

Uluslararası müzik yarışmaları deyince aklımıza ilk olarak Eurovision geliyor. Aslında birçok müzik yarışması düzenleniyor ama medyada çok az yer buldukları için fazla dikkat çekmiyorlar. İskenderiye'den İrlanda'ya, Kazakistan'dan Hurghada'ya kadar uzanan bu yarışmalara ciddi olarak hazırlanan ve önemli dereceler alan bir ekip var: **Figen Çakmak, Mine Mucur ve Zeliha Sunal...** Üçü de kendi alanında tanınan başarılı birer müzisyenler.

Figen Çakmak, söz yazarı ve besteci, FIDOF Asbaşkanı... Yrd. Doç. Dr. Mine Mucur yıllarca İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda solfej ve armoni hocası olarak çalıştıktan sonra 2001 yılında emekli olmuş, kendisini Barış Manço'nun 'Adam Olacak Çocuk' programındaki 'Mine Abla' olarak da tanıyoruz. Zeliha Sunal ise özellikle sahne şovları ve her dilden şarkı söyleyebilmesiyle ünlü, büyük organizasyonların aranılan solisti. Son zamanlarda da ismini yeni çıkan albümü ile duyuyoruz. Bu üç başarılı müzisyenle hem kendi müzikal geçmişlerini hem de birlikte yaptıkları çalışmalarını konuştuk.

Bir araya gelmeniz nasıl oldu?

Figen Çakmak: Bizim tek bir gayemiz vardı: Ülkemizi uluslararası müzik platformunda gurur verici bir şekilde temsil edebilmek. Bu nedenle birleştik. İlk kez 1991'de Eurovision'a katıldık. Ardından pek çok yarış-

ma geldi. 'Altın Anten', 'Kuşadası Festivali', 'Beyaz Güvercin' ve 'Pamukkale Festivalleri' gibi... Mine hanımın müziğini o kadar çok seviyorum ki ve bana o kadar yakın ki... Bu yüzden benden sözler rahatlıkla akıyor.

Mine Mucur: Bana yurtdışı kapısını açan Figen hanımdır. Böylelikle hayatımda büyük bir sayfa açıldı.

Zeliha Sunal: Türkiye'deki birçok ünlü isim Figen hanım ve Mine Hanımın yazdığı söz ve bestelerle ülkemizi temsil ettiler. Ben ekibe sonradan solist olarak katıldım..

Yurtdışındaki yarışmalara yönelmeniz nedeni nedir?

MM: Bunun nedeni Türkiye'deki yarışmaların azlığı. Ayrıca Figen hanım, FIDOF'un (Uluslararası Festivaler Federasyonu) Asbaşkanı. Dolayısıyla her ay gelen bültenlerle dünyanın her yerinde düzenlenen festivallerden haberimiz oluyor.

Figen Çakmak

Türkiye’de az yarışma olması organizasyon eksikliği mi, ilgi mi yok?

ZS: Sanata desteğin az oluşundan kaynaklanıyor. Türkiye’de bu tür şeylere çok sıcak bakılmıyor. Konserler oluyor ama yarışma deyince herkes duruyor.

Eurovision dışındaki diğer yarışmalar pek bilinmiyor. Siz de hemfikir misiniz bu konuda?

MM: Maalesef küçük bir haber olarak gazetelerde çıksa bile çok kısa zaman içinde tükeniyor. Mesela Coşkun Demir ile birinci olundu, Tuğba Önal ile katılındı. Biz kendimiz haber çıkması için uğraşyoruz. Kimse kalkıp ilgilenmiyor.

FÇ: Aslında çok acıklıdır ki bizi dışarıda daha iyi tanıyorlar. Festivallere her sene davet ediliyoruz. Takdir ediliyoruz ve seviliyoruz.

ZS: Prezantabl olmak çok önemli bu yarışmalarda. Kriterleri var, şarkı kadar sizin oradaki duruşunuz, Türkiye’yi nasıl temsil ettiğiniz çok önemli.

Bu yarışmaların Türkiye’deki pop müziğine katkısı nasıl oluyor?

Televizyonda yapılan yarışmalarda özgün beste yok. Uluslararası yarışmalar yeni besteler üretilmesi için de vesile oluyordu. Mesela Onno Tunç’un en güzel besteleri yarışmalar için yazdıklarıdır. Rayting uğruna bazı şeyler harcandı ne yazık ki.

MM: Birçok ünlü sanatçı bu yarışmalardan çıktı. Melih Kibar’ın stüdyosunda hazırlanan Candan Erçetin, Ser-tab, Fatih Erkoç, Sibel Tüzün yarışmalardan çıkmışlardır. Şarkıcıların bu yarışmalarda kendilerini gösterip hemen albüm teklifleri aldıkları oluyor. Yarışmalar çok önemli ama artık maalesef Türkiye’de düzenlenmiyor. Mısır’ın bile Kahire Şarkı Yarışması gibi çok önemli bir organizasyonu var.

FÇ: Eskiden Türkiye’de düzenlenen en güzel festivallerden bir tanesi ‘Uluslararası Pamukkale Festivali’ydi. 1995 – 1999 arasında 5 kıtadan 170’in üzerinde konuk ağırladık. Amacımız grileşmiş olan travertenleri temizlemek, azalmış suların tekrar akmasını sağlamaktı. Festivaller böyle bir amaç için düzenleniyor, kâr amacı gütmüyor. Maddi olarak sponsorlardan destek alıyor. Yunanistan, İtalya ve İsrail, Pamukkale Festivali’ne sahip çıkmıştı. Pamukkale’ye çok önemli katkıları oldu. Ama ne yazık ki artık düzenlenmiyor. Pamukkale Festivali’nin bir özelliği vardı. Katılan yabancı sanatçılar kendi şarkılarının dışında bir tane de Türkçe beste seslendiriyorlardı. Genelde Onno Tunç’un, Timur Selçuk’un eski şarkılarını seçiyorlardı. Çok güzel söylüyorlardı. Bizim amacımız Türk bestecilerin şarkılarını dünyada çaldırmak, tanıtmak olduğu için bu amaçla çok güzel örtüşüyordu.

Televizyondaki yarışma programlarına ilgi büyük. Aslında halk ilgi gösteriyor da klasik tarz yarışmalar artık ilgi çekmiyor belki?

FÇ: Halka ne verirsiniz onu beğeniyor. Ve bu yarışmalardan da biliyorsunuz bir Barış Akarsu çıktı. O çok sevilmişti. Bana göre Barış Manço şarkılarını en güzel şekilde seslendiren oydu. Özgür Çevik çıktı ve ‘Yabancı Damat’ bütün dünyada sevildi. Demek güzel şeyleri verdiğiniz takdirde halk onu severek kucaklıyor ve sahip çıkıyor.

MM: Bu yarışmaları tamamen televizyonla ilgili bir kazanç kapısı olarak görüyorum. Bir sürekliliği var. Bizim bahsettiğimiz yarışmalar bundan farklı.

ZS: Televizyonda yapılan yarışmalarda özgün beste yok. Uluslararası yarışmalar yeni besteler üretilmesi için de vesile oluyordu. Mesela Onno Tunç'un en güzel beste-leri yarışmalar için yazdıklarıdır. Reyting uğruna bazı şeyler harcadı ne yazık ki.

FIDOF'dan biraz bahseder misiniz?

FÇ: FIDOF, 72 ülkenin temsilcilerinden oluşan Uluslararası Festivaller Federasyonu. Hiçbir maddi beklenti olmadan, sadece müziği yaşatmak ve başka ülkelerin sanatçılarıyla müziği paylaşmak amacı güdüyor. Federasyon 40 sene önce Cannes'daki MIDEM fuarında kuruldu.

Ne gibi organizasyonlar yapıyorsunuz?

FÇ: Mesela bir ay önce Umut Çocukları Derneği için bir organizasyon düzenledik. FIDOF Başkanı Amerika'dan geldi ve 'Umut Çocukları'nı destekledi. Malta'dan, İrlanda'dan gelen sanatçılar ve Zeliha karşılık beklemeden konser verdiler...

Sizin birçok ödülünüz var, mesela 1996 / 1997 yılındaki 'Uluslararası Yılın Kadını' ödülü...

FÇ: Bu ödül, Uluslararası Pamukkale Festivali'nden sonra International Biographical Center Cambridge IBC tarafından çevreye ve Pamukkale'ye katkılarımızdan ötürü verilen bir ödüldü. Onun dışında Mine'yle yaptığımız 'It's Too Late' adlı şarkının dört ayrı ülkede - İrlanda, Hollanda, Litvanya ve Mısır - kazandığı ödüller var çok önemsedim.

Hep İngilizce mi yazıyorsunuz?

FÇ: Evet. Bu, İzmir Amerikan Kız Koleji'nden mezun olmamdan ve İngiliz Filolojisi okumamdan kaynaklanıyor. Yarışmalarda İngilizce sözler olması şansı artırıyor. Mesela Harun Kolçak ile Litvanya'da 'Vilnius Festivali'ne gitmiştik. 'Müptelayım'ı söyledi. Yanımda da Fransa jürisi vardı 'Madam Çakmak' dedi, 'Çok güzel bir şarkı ama sözlerini anlayamıyorum. Benim için % 50 söz, % 50 müziktir.' Harun Türkçe söylediği için 2. oldu. Birinci olan şarkı İngilizceydi.

FIDOF, 72 ülkenin temsilcilerinden oluşan Uluslararası Festivaller Federasyonu. Hiçbir maddi beklenti olmadan, sadece müziği yaşatmak ve başka ülkelerin sanatçılarıyla müziği paylaşmak amacı güdüyor.

İngilizce söz yazmaya nasıl başladınız?

FÇ: 1989 yılında eşimin çalıştığı firma Polonya'daki Sopot Festivali'ni düzenlemeye başladı. Benden onların Türkiye temsilcisi olmamı istediler. İlk önce tereddüt ettim sonra hemen tamam dedim. Göksel Kortay ve Haldun Dormen ile birlikte toplandık. Ve o sene Türkiye'yi en iyi şekilde Nilüfer'in temsil edeceğine karar verdik. Kayahan'ın 'Geceler' şarkısına İngilizce söz yazdım. O sene Nilüfer'e festivalin İngiliz ortağından şöyle bir teklif geldi, 'Türkiye'de her şeyi bırak, bizimle birlikte çalış'. Ama Nilüfer Türkiye'de başarılı olmayı tercih etti. Dışarıda telif hakları çok gelişmiş olduğu için daha çok para kazanabilirdi ama o tercih etmedi. Bana dönersek; Melih Kibar: "Söyleyeceğin bir şey varsa yaz" demişti. Ben de öyle yaptım...

Mine hanım, yıllarca konservatuarda öğretim görevlisi olarak çalıştınız. Uluslararası yarışmalara katılmaya nasıl başladınız?

MM: Yarışmalar daima benim için hobi niteliğinde kaldı, amatör bir ruhla yaptım. Onlar için hep para harcadım. Ama çok büyük zevkle yaptım. Aynı hocalık yapmak gibi, geriye baktığımda da iyi ki yapmışım dedi-

Zeliha Sunal

ğim bir şey. Çocuklarla, gençlerle diyalogda olmaktan hep çok mutlu oldum. Onun dışında Melih Kibar'ın çok güzel ve özel bir yeri var hayatımda. Son senelerinde bütün parçalarımın aranjisini o yapmıştı. Meltem Taşkırıan ve kardeşi Eser Taşkırıan çok önemlidir benim için. Doktor Selma Çuhacı 'Hep Bir Yarım Var' diye bir şarkı yazdı bana. Bestesini yaptım ve Coşkun Demir seslendirdi. Mısır 'İskenderiye Yarışması'nda (2003) birinci olduk. Bunlar çok özel anlardı...

Sizi Barış Manço'nun 'Adam Olacak Çocuk' programında 'Mine Abla' olarak tanıdık.

MM: Bu da hayatımın bir başka özel köşesi. Barış Manço ile, Bodrum'da mütevazı bir otelde ailelerimizle tatil yaparken tanışmıştık. Benim konservatuvarda hoca olduğumu öğrenince böyle bir teklif yaptı. Konservatuvardan özel izin alarak iki yıl bu programda onunla çalıştım. Bir gün dedim ki Barış'a 'bu çocukları çekimden önce çalıştıralım daha güzel okusunlar'. Programdan önce çocuklara doğru seslerle şarkıları okuttum. Sonra çekimde çocuklar tamamen alakasız şarkılar söylediler. O zaman Barış 'Ben sana söylemedim mi!' diye çok gül-

müştü. O dönemin en fazla reyting alan programlarından biriydi. Hayatımın güzel anılarından.

Bu yarışmalara katılmanıza konservatuvarda nasıl bakılıyordu?

MM: Konservatuvarda sadece klasik müziğe önem verilir diğer müziklerin hepsi hafif, kolay, değersiz bulunur. Ben yarışmalarda aldığım derecelerden konservatuvarda hiç bahsetmedim. Ama bir şarkı yazmak o kadar kolay değil. Mesela bir gün rahmetli hocamız Kemal Sunder, benim yarışma kazandığımı okumuş, gelip 'Çok önemli bir şey yapıyorsunuz' dedi. Şaşırdım. 'Buradaki herkes önemsiz buluyor bu yarışmaları' dedim. O da 'Otursunlar kolaysa yazsınlar bir şarkı, ondan sonra seni eleştirsinler' dedi.

Bir de yeni albümünüz 'Benim Piyanom' çıktı.

MM: Benim yıllardır yapmak istediğim bir proje vardı. 6 yıldır Çırağan Oteli'nde piyano çalışıyorum. Dolayısıyla çok özel bir repertuar geliştirdi ve çalıştığım stiline göre de bir yorum oluştu. Genellikle klasik eserlerle başlıyorum, Chopin, Shubert, Beethoven... Sonra müziklerle devam ediyorum. Yabancı şarkılar, Türkçe şarkılar çalışıyorum. Beni dinlemeye gelen fanlarım var. Dolayısıyla bunu bir albüm projesi haline getirmek istedim. Mİ-AM'ın stüdyosunda kaydettik. Hiç plansız 16 şarkı çalıştım. Mesela Sezen Aksu'nun 'Kaybolan Yıllar'ı, ki kendisine çok teşekkür ediyorum bu şarkıyı albümüme koymama izin verdiği için, onun dışında kendi bestelerim, Melih Kibar besteleri, Tanju Okan şarkıları var. Dinlenmek, rahatlamak için dinleyebileceğiniz nostaljik ve duygusal bir albüm. Bu albümün dışında iki tane de armoni kitabı yazdım. Onlar da yakında yayınlanacak.

Zeliha Sunal size nasıl katıldı?

MM: Bir zaman sonra yarışmalarda yeni bir solist ihtiyacı doğdu. Benim yaptığım parçalar pek kolay, ticari şarkılar değil. Klasik soundlu şarkılar. Bir gün Ali Rıza Türker'e dedim ki 'Yurtdışında bizi temsil edebilecek, İngilizcesi olan, anlaşabileceğim, prezantabl bir solist istiyorum' O da bana Zeliha'yı önerdi. O gün bu gündür, 10 senedir birlikte çalışıyoruz. Yarışmalar dışında sık sık üçümüz haberleşir, ne var ne yok birbirimize anlatırız, 'Z Raporu' diyoruz biz buna. Burada bir parantez açıyorum. Zeliha bana Japonca bir şarkı öğretti. Otele gelen Japonlar bu yüzden bana tapıyorlar. Binlerce fotoğraf çekildi.

Zeliha hanım, şimdi de sizin hikayenizi öğrenelim...

ZS: Yabancı dillerde şarkı söylemek benim hobimdi.

Zaten çocukken ilk olarak 'Guantalamara' şarkısını söylemeye başladım. Babam yurtdışında tahsil görmüş. Birçok yabancı plağı vardı. Ben de çocukluğumdan itibaren onları dinledim. Çocukluğumda Diyarbakır'daydık ve konservatuvara gidemedim. Sonra İzmir'e geldiğimizde sınavlara girmek istedim ama annem verem olurum diye izin vermedi. Çünkü o zaman filmlerde kemancılar verem oluyorlardı. Çok küçük yaşlardan itibaren müzikle iç içe oldum. Uzun süre Ankara'da protokole şarkı söyledim. Yabancı şarkılar bu dönemde devreye geldi. Dünyanın her yerinden konuk geliyordu, devlet başkanları bakanlar... Onları ağırlarken kendi dillerinde bir şeyler söylendiğinde çok mutlu ve hoşnut oluyorlar. Güney Amerika, Kore Malezya gibi ülkelerden konuk geldikçe dağarcık büyüdü. Mesela ben Kapadokya'da iki Koreli'ye Korece şarkı söyleyip onları ağlatmıştım. Dokunaklı bir şarkıydı ve perişan olmuşlardı.

MM: Zeliha'nın sahnesinde sürprizler var. Pijamalarla, saçları bigudili şekilde sahneye çıkıp sonra bir anda onları çıkarıp şuh bir as solist haline gelebiliyor. Bir etek ve şalla İspanyol oluyor. Ben dehşet ve korku içinde onu sahnede giyinip soyunurken izliyorum.

ZS: Şimdi yeni numaralarım var. Sihirbazlık öğreniyorum. Tabii sahnede müşterilerimi kaybetmemek şartı ile yapacağım bu şovu.

MM: Showgirl'luk konusunda Zeliha Türkiye'de bir numara. Onun yerini doldurabilecek kimse yok. Dinleyicinin nabzına göre gerekiyorsa rock n' roll gerekiyorsa caz yoksa flamenko... Bir kez Mısırlılara şok yaşattı. Bir konser verilecek. Figen hanım 'Aman ne olursun çok açık şeyler giyme' dedi. Zeliha da sahneye mazbut uzun bir etek ve şık bir bluzla çıktı. Parçanın ikinci yarısında o eteği bir açtı içinden kırmızı bir mini etek ve file çoraplar çıktı. Ve seyirciden 'voww' diye ses çıktı. Figen hanım kalp krizi geçirecekti.

ZS: Ben de o sesi bekliyordum. Eğer çıkmasaydı başarısız olmuş olacaktım. Dua etsinler mayo giymedim. Bir senedir Cahide'de çıktık. Pazartesi geceleri tıklım tıklım oluyordu. Ama bu yaz Çarşamba günleri Anadolu yakasında Murphy's Dance Bar'dayım. Biraz da karşı tarafı kudurtalım.

Bir de yeni albümünüz çıktı: 'Antika'...

ZS: Albüm, 1970'li yılların aranjmanları. Üstü klasik ama altyapı modern. Dj Suat Ateşdağlı ile çalıştık. 'Si Tu Savais Combien Je T'aime'ler, 'Ah Nerede Vah Ne-

rede'ler, 'Evet mi Hayır mı'lar... Bu şarkılar bambaşka bir forma girdi. Kulüplerde çalınacak hale geldiler. Çünkü eski şarkılar modern altyapı ile sunulursa gençler de daha bir keyifle ve zevkle dinleyebilir. Diğer şekilde sadece nostaljik şarkılar olarak kalıyorlar. 'Antika'nın isim babası Attila Özdemiroğlu, proje ise Hakan Eren'e ait.

Aldıkları derece ve ödüllerden seçmeler:

- 1992 yılında Mısır' da sözlerini Figen Çakmak'ın yazdığı, Mine Mucur'un bestelediği, Ali Murat Erengül'ün seslendirdiği ve Mi Yuri Ranchenko' nun aranje ettiği *Lonely Nights – Lonely Dreams (Yalnız Geceler, Yalnız Rüyalar)* adlı şarkı 'Grand Prix' ödülünü aldı. Bu sene Mısır'a yeniden davet edildiler ve festival bu şarkıyla açıldı.
- 1997'de *Kahire Uluslararası Şarkı Yarışması*'nda Selma Çuhacı-Mine Mucur'a ait '*Hep Bir Yarın Var*'ı seslendiren Coşkun Demir birinci oldu.
- 1998 yılında Figen Çakmak'ın yazdığı, Mine Mucur'un bestelediği ve Zeliha Sunal'ın seslendirdiği '*Kadınım*' (Cumhuriyet'in 75. yılında, Türk kadınından Atatürk'e sevgilerle yazılmış bir şarkı) Mine Mucur ve Zeliha Sunal'a '*Barış Ödülü*'nü getirdi. Figen Çakmak da Bulgaristan'da '*En İyi Söz Yazarı Ödülü*'nü aldı..
- 2005 yılında Tuba Önal'ın seslendirdiği, bestesini Mine Mucur, aranjörlüğünü Melih Kibar'ın yaptığı '*Kusursuz Aşk*' adlı şarkı, Mısır Turizm, Kültür ve Enformasyon Başkanlıkları'nın düzenlediği *İskenderiye Uluslararası Şarkı Yarışması*'nda 2. oldu.
- 2006'da Zeliha Sunal, sözlerini Figen Çakmak'ın yazdığı ve Mine Mucur'un bestelediği '*Planet Of Love*' ile *Hurghada Free Song Müzik Festivali*'nde Türkiye'yi temsil etti ve ikinci oldu.
- 2006'da *İskenderiye Uluslararası Şarkı Yarışması*'na Nazlıhan Başak İlhan, Mine Mucur'un bestesi '*Gitme Kal*' ile katıldı ve ikincilik ödülünü aldı.

BİR KORSANIN HATİRA DEFTERİ

Aziz okurlarım.

Yine bir Mesam Vizyon, yine birlikteyiz.

Bu sayıda biraz özel bir söylemden söz etmek istiyorum.

Biliyorsunuz 1 Eylül, Dünya Barış günü.

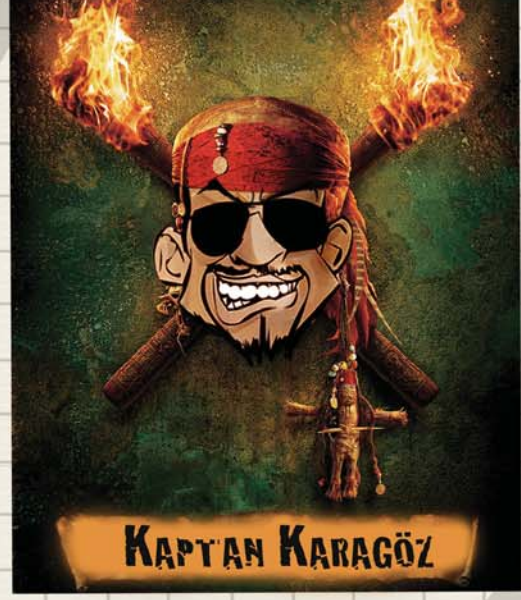
Bu güzel konsept vesilesiyle diyorum ki gelin barışalım, birbirimize karışalım. Söyleşim eğleşelim, kam alalım dünyadan. Gamlı Baykuş'luğu bırakalım, barış çubuğu yakalım, ateş dansı yapalım.

Bu dünya Sultan Süleyman'a bile kalmadıysa hiçbirimize kalmaz. Bırakalım bu telif melif işlerini takip etmeyi. Biz de siz de yolumuzu bulalım.

Ne dediniz? Böyle giderse müzik sektörü batacak mı? Batmaz güzel kardeşim batmaz. Zaten küresel ısınma kapımıza gelmiş dayanmış. Batarsak hep beraber batarız.

**Güneşi sıvamaya balçığımız
yok artık.**

Bilirsiniz, birgün komşuları Nasreddin Hoca'ya: "Hoca hoca, duydun mu yarın kıyamet kopacakmış. İstersen gel senin şu kuzuğu kesip yiyeelim. Mundar gitmesin zavallı" demiş. Hoca da ne yapsın, kabul etmiş. Akşehir gölünün kıyısına gidilmiş, mangallar yakılmış, meyler açılmış, kuzucuk oracıkta kesilip pişirilmiş. Meyin etkisiyle serhoş

olan komşular soyunup dökünüp habarey huberey suya girmişler.

Nasreddin Hoca da almış bunların kıyafetlerini ateşte bir güzel yakmış. Adamlar sudan çıkıp giysilerini bulamayınca, Hoca: "Endişeye mahal yok" demiş. "Nasıl olsa yarın kıyamet kopacak. Öteki tarafta elbiseye ne hacet var?"

Hazır konu Eylül'den açılmışken devam edelim. Hattizatında Eylül için "beşinci mevsim" derler. Hüzündür Eylül. Ama şairin dediği gibi hüznün ki, en yakışandır bize. (Ne o, şaşırdınız di mi? Biz de çıkarız böyle antin- kuntin mevzulardan)

Eylül aynı zamanda iki şarkıdır benim için "Ben gamlı hazan sense bahar/ dinle de vazgeç" değil mi? Şükrü Arınbaş güftesini yazmış, Melahat Pars hanfendi ise bestesini. Doğrusu çok ekmek yemedik bu şarkıdan. Bu devirde kim alır da dinler.. Ama saygıdeğer Alpay abimizin "Eylül'de Gel" klasiğinden çok ekmek yedik. Allah razı olsun.

Biliyorsunuz geçen sayıda bakıcılık sanatına girişimi anlatmış, bu konsept hakkında söylemlerde bulunmuştum.

ÖRTMENİM TATİL NE ZAMAN?

33

Bu sayıda biraz okul hayatımdan bahsetmek isterim. Efendim ben Orta 2 terkim. Bakın etrafınıza, en çok mezun vermiş sınıftır Orta 2. Ece Ayhan'ın dediği Meçhul Öğrenci var ya. O bizim işte; Orta 2 terkler (Ece deyince de hafif morardığını görüyorum, sevgili okur. Bu daha bir şey değil. Sen Kaptan Karagöz'ü izlemeye devam et.)

Ben okula gittiğim ilk günden beri çok aktif bir öğrenciydim. Bir kere parmağım hiç yere inmezdi. Çok ta tutarlıydım. Sorum hep aynıydı: "Örtmenim tatil ne zaman?" Nasreddin Hoca gibi bulmuştum doğru perdeyi. Niye dolaşayım di mi, sazin sapında iki saat?

Ne kadar müteşebbis olduğumu da okuldayken keşfettim. Kopya hazırlayıp satma, karne notlarında revizyon, öğretmenler odasında casusluk vb. işlerde bir numaraydım.

Velakin eğitim hayatımıza verdiğimiz ara, bizi bambaşka alemlere götürdü.

Bugün "halka hizmet hakka hizmettir" diye yola devam ediyoruz.

HAYKO CEPKİN AYIP ETMİŞ

Okumuşsunuzdur, bizim çocuklardan biri Hayko'ya afiş imzalatmak istemiş. Hayko'da, "yok devenin nali" demiş. Tamam kibar çocuk öyle dememiş ama afişi de imzalamamış. Biz diyoruz barış çubuğu, filan ama, sanatçı arkadaşlarımız bu hassasiyetten çok uzak. Çok zor Türkiye'de çok zor.

Bilmiyorum benim kuşağım o demokratik Türkiye'yi görebilecek mi? Böyle giderse çok zor...

TEK RAKİBİM YOUTUBE

Bugün hepimizin başındaki en büyük belanın adı Youtube'dur. Aha buraya yazıyorum...

Hayko Cepkin:

'kendimden çok çabuk sıkılıyorum'

Geçtiğimiz ay 'Rock Müzikalleri'ndeki performansıyla adından söz ettiren, gençliğin yeni gözdesi, bukalemum şarkıcı Hayko Cepkin ile albümleri, müziği ve fanları üzerine konuştuk...

'Rock Müzikalleri'ndeki performansınız çok başarılı bulundu. Sizin için müzikalle konser arasındaki farklılıklar neydi? Aslında müzikalde hissettiğim konserdeki duyguyla aynıydı çünkü ancak hissederek, yürekte söylerken seyirciyi etkileyebilirsiniz. Müzikalde seslendirdiğim parçalar çok güzeldi (Rent/ ; 'Jesus Christ Superstar / I Only Want To Say). Türkiye'de müzikal kültürü oturmuş olmadığı için yeni bir müzikal çıkarsa ancak bu ekipten çıkar. Böyle bir prodüksiyon olursa da içinde yer almak isterim.

Ne kadar sürede hazırlandınız?

Yaklaşık üç aydır çalışmaya çalışıyoruz.

Neden böyle dediniz?

Çünkü tam boyutlarda bir sahnede çalışma, prototip dekorda oynama imkanımız olmadı. Mesela ben merdivenlerden 'ineceğim' diye çalıştım. Ama Açık hava Tiyatrosu'nda bu mümkün olmayınca, ancak bir gece evvel saat sabahın ikisinde merdivenden çıkıp iki basamak inmeyi çalışma imkanım oldu. Yine de her şeye rağmen herkes çok yürekte çalıştığı için bence çok keyifli geçti.

Özellikle oynamak istediğiniz bir müzikal var mı?

Ben müzikal sevmem. Opera geçmişim var, opera man-

yağyım ama müzikallerin armonik yapısı biraz majöre kaçtığı için pek sevmiyordum. Bu projeye dahil olunca 'Hımm müzikal mi? Kim bilir hangi komik şarkıyı söyleyeceğim?' diye düşünmüştüm. Ama Tuluğ Tırpan'ın evine gidip seçilen şarkıları dinlediğimde aslında kendi içerisinde hüzün dolu karanlık bir tarafının da olduğunu gördüm. Böylece bu benim için de bir eğitim süreci de oldu. Önyargıyla bakarsan böyle tokadı yersin, deyişinin benim için de geçerli olduğu anlaşıldı. Bütün müzikalleri hızlandırılmış şekilde öğrenebilme şansım oldu.

Biraz başa dönersek; Müzisyen bir aileden geliyorsunuz...

Dedem akordeon çalardı. Evde hala rahmetlinin akordeonu durur. Tuşlu çalgı sempatisi herhalde böyle geliştirdi. Dedemin akordeonunu bozmayayım diye bana bir Casio klavye alındı. Dedemin çaldıklarını taklit etmeye başladım. Okul korosu ve kilise korosunda yer aldım. Ardından piyano çalmaya başlayıp klasik müzikle iyice haşır neşir oldum. Opera eğitimi almak için Mimar Sinan'ın kapılarını tırmalamaya başladım. Genel olarak eğitimlerim yarım kaldı. Mimar Sinan, konservatuvar, Timur Selçuk Çağdaş Müzik Merkezi, Akademi İstanbul'da bir-iki yıllık eğitimler aldım. 1996'da ilk performansımı klavyeci olarak Alt Kemancı'da sergileyerek profesyonel hayata adımımı attım. Piyasada synth-

Moğollar'dan çok şey öğrendim. Öncelikle boş konuşulmaması gerektiğini. Bir espri yaptım ama yeri değildi. Ve Engin Yörükoğlu'ndan tepki aldım. 2 yıl boyunca bir daha konuşmadım. Engin Abi'ye 'senden çok şey öğrendim' diye söylerim hep.

sıkılıyor olmam. O yüzden saçlarımı otuz bin tane şekle sokuyorum. Tiyatrocu olmak istememin bir nedeni de; her seferinde bir başka karaktere kanalize olup onu oynarsanız belki kısa bir süreliğine kendinizden kurtulup başka bir karakter olabilirsiniz. Bunu tiyatrocu olarak yapamadım ama kendi müziğime aktarıp sahne kurgusunda, beden dilinde kullanıyorum. Daha henüz tam anlamıyla teatral bir şey yapmadım. Ama ekibi kurdum. Rock'n Coke ile beraber daha görsel, daha makaylı, daha enteresan bir hikayenin içerisine girdik.

En başta kayıt yaparken albüm hedefi var mıydı?

Yoktu. Zaten yaptıklarımı görünce böyle bir hedefim olmaması gerektiğini düşündüm. İlk parçamı dinlediklerinde ailemin suratı çok komikti. Büyük umutlarla aldıkları bilgisayarda ilk kaydımı yapmışım. Heyecanla oturdular dinlemek için. Parça bitti bir sessizlik... Ya-rabbim ne berbat bir şeydi. Sonra birkaç iyi sözlü şarkı yazmaya başlayınca albüm fikri de gelişti. Ama çok standart bir albüm projesi olmaması için kurgular yapmaya başladım. İnsanlara nasıl anlatabilirim diye stratejiler yapmaya başladım. Bana hangi soruların geleceğini ve ne cevap vereceğimi bile kurguladım. Beş, altı yıldır evde kendi kendine konuşan bir adam vardı.

Kısa zamanda hatırı sayılır bir fan kitlesi edindiniz. Hitler çıkaran bir müzik yapmıyorsunuz. Bu kadar dinleyici size nasıl kaydı?

Dinleyici kitlesinden yana hiç kaygım olmadı. Yıllardır piyasanın içindeyim. Seyirci profilini biliyorum. Yıllardır gördüğümüz bir şey var: Sadece yazları rock festivali yapılır. Ve oralara 50 – 60 bin kişi gider. Pop festivali yok. Yani rock müziği takip eden ciddi bir kitle var. Ama bugüne kadar daha çok yabancı versiyonları dinledik. Metallica, Manover, Iron Maden, Testament... İşte o kitleye bu tarz müziği Türkçe sözlü olarak yapıyoruz. Alt yapımız yabancı müzik olduğu için yabancı gruplara benzetilmemiz normal. Sahnede makyaj yaptığım için beni makyaj yapan diğer yabancı gruplara benzetiyorlar. Ama maddi ve manevi olarak güç kazandıkça bunu daha ileriye götürmek istiyorum tabii. Sahnede sadece kolonların gücüne güvenmek de-

elektronik kafasıyla çalan yoktu, o yüzden kısa zamanda bulunmaz Hint kumaşı haline geldim. Albüm projeleri ve düzenlemeler arka arkaya gelmeye başladı. Sadece turnelere, albüm kayıtlarına ve düzenlemelere vakit ayırıp, boş kalan tüm zamanlarımda evde kayıt yaptım. Önce berbat şeyler kaydettim. Dört sağlam- berbat parçadan sonra olgunlaşmaya başladım. En azından daha akıllı sözler çıkmaya başladı.

Çok uzun sürmemiş aslında...

Dört berbat parçadan sonra başka bir eğitim sürecine soktum kendimi. Mevcut parçaları armonik olarak bozup yeni bir şey haline dönüştürmeye başladım. Kurban'ın accapellasını alıp remiks yapıyordum. Şebnem Ferah'a yıllarca yapıştım 'bana accapella ver' diye ama vermedi. Belki fırsat bulamadı. Sonra Murathan Mungan'ın "Söz Vermiş Şarkılar" albümünde Yeni Türkü'nün parçasını modifiye ettim. O parça başarılı bulunca 'Aşk Tesadüfleri Sever' albümünde iki yabancı parçanın düzenlemesini yaptım. Böyle deneyim kazandıktan sonra kendim için de bir şeyler yapmaya başladım. Sanırım vakti geldi deyip yaptıklarımı EMI'ya götürdüm. Demoyu olduğu gibi bastılar. Böylece ilk albümüm 'Sakin Olmak Lazım' çıktı.

Sahne şovlarını ve görüntünüzle oynamayı seviyorsunuz.

Ben aslında tiyatrocu olmak çok istedim. Ama gözümdeki kas zayıflığından dolayı mimik eksikliği olur diye beni almadılar. Tiyatro yapmayı seviyorum. Görüntümde değişiklik yapmaktaki en temel noktam kendimden

ğil görsel olarak da bir şeyler verebilmek istiyorum. Benim konserlerim şöyle başlıyor: 'Herkeseye iyi seyirler'.

Müziğinizdeki bu gotik tarz yabancı kaynaklı ama bir de Moğollar'dan, Cem Karaca'dan feyz aldığınız Anadolu Pop kanalı var.

Ben ona Anadolu Folk diyorum. Moğollar'la birlikte çalışma ve onları kişisel olarak tanıma imkanı bulduğum için çok memnunum. Onlardan çok etkilendim.

Ama kendinizi pek tanıtmamışsınız onlara...

Moğollar'dan çok şey öğrendim. Öncelikle boş konuşulmaması gerektiğini. 19 yaşındaydım, çok konuşan bir heriftim. Bir espri yaptım ama yeri değildi. Ve Engin Yörükoğlu'ndan "Bunu söyleme hakkını nereden buluyorsun sen?" şeklinde bir tepki aldım. 2 yıl boyunca bir daha konuşmadım. Engin Abi'ye 'senden çok şey öğrendim' diye söylerim hep.

Seslendiğiniz kesim de daha çok üniversite öncesi genç kesim. Sanki onların yaşındaki kendi halinize sesleniyorsunuz... Tabii. Buhranlar geçiriyorduk o dönem. Sınava girip kaybetmek insanı hayata küstürüyor. Ben Mimar Sinan'a ilk denemede giremedim. Oturup okulun demir parmaklarına bakıyorsunuz 'yine buradan içeri giremedim' diye. Onlara 'devam etmen gerekiyor' mesajı vermeye çalışıyorum. Evet benim 11 yılıma mal oldu ama şu anda istediğim işi yapıyorum.

'The Crow' filminin sizde çok etkisi olduğunu söylüyorsunuz. Aslında hayatınızda biraz bu filme benziyor. İstedğini elde etmek de başka türlü bir intikam...

Ben o intikamı başka bir yöne çektim hayatımda, bu da kararlılık. 'The Crow' fantezi bir film. Adam öyle bir karar vermiş ki mezardan kalkıp geliyor. The Crow'un hayatımdaki en büyük önemi 1994 yılında beni rock müzikle tanıştırmaması. Film müziğiyle ilgilenmeye başlayıp, soundtrack arşivi yapma kültürünü o filmle edindim. Güzel bir hikayesi var: Sonsuz aşk, ölümsüz aşk... Aşk filmi aslında. Karanlık ama romantik bir film.

Her şeyi önceden planladığınızı söylemişsiniz. 3. albüm için materyal var mı elinizde?

Hiç yok. İlk albüm çıktığında röportajlarda 'üçüncü albüm de dahil dolu materyal var' demiştim. Şu anda her şeyi seyirciyle gidişata bırakıp, üçüncü albümle ilgili şeyleri çöpe attım. İlk albümde tanıştık, ikinci albümde seyirciyle diyalogumuz sürüyor. Üçüncü albümü bu süreçte kurgulayacağım. Üçüncü albümde seyirciyi daha çok yormayı planlıyorum. Bayağı bir pogo yapacaklar, eğlenip deşarj olacaklar. Sonra da eve gidip uyuyacaklar.

Ermenice şarkılardan etkilendiniz mi?

Koro eğitimimden dolayı mutlaka etkisi var. Ama halk türküsü kısmına o kadar girmiş değilim. Yeni yeni daha çok araştırıyorum. Ben duygusal ve karanlık taraflara kaydığım için ağıtları seviyorum. Oradan daha çok besleniyorum.

Korsanla aranınız nasıl?

Geçen günü biri tezgahının önünden geçerken imzalı posterimi istedi. 'Yok artık!' dedim ben de...

Sektörden

röportaj: esra okutan- taner koçak
fotoğraf: İKSV arşivi

Görgün Taner:

‘hem öncü hem okul konumundayız...’

İstanbul Kültür Sanat Vakfı Genel Müdürü Görgün Taner’le İKSV’nin 35 yılını ve canlı müziğin geleceğini konuştuk...

İKSV bu yıl 35. yaşını kutluyor. Sinema, Müzik, Caz Festivallerini geride bıraktık. Bu yılın 35. yıl kutlamalarına yakışan en önemli anları /etkinlikleri sizce hangileriydi? İKSV 1973 senesinde kurulduğunda, ilk etkinliği ‘İstanbul Festivali’ adı altında Haziran, Temmuz aylarına yayılan bir festival düzenlemek olmuştur. Daha sonra 1983 yılında ‘Film Festivali’ devreye girdi. 1987 senesinde de ‘I. İstanbul Bienali’ yapıldı. Yıllar içerisinde ‘Tiyatro Festivali’, 1994 senesinde de ‘Caz Festivali’ ayrı olarak düzenlenmeye başladı. Böylece, ağırlıklı olarak beş festival ve bunun yanı sıra birçok başka etkinlikler yapan bir kurum olarak günümüze geldik. Bu sene içerisinde 35. yılın en çok vurgulandığı an amiral gemisi olarak adlandırdığımız ‘İstanbul Müzik Festivali’nin açılış töreniydi. Çok ünlü ve genç sanatçılar ‘Özel İstanbul 35. Yıl Kutlama Topluluğu’ adı altında çeşitli eserler seslendirdiler. Bunun dışında Maurica Bejart grubu da ‘Mevlana Yılı’ nedeniyle ‘Rumi’ adlı eserle 35. yıla damgasını vurdu. Film ve Müzik Festivalleri de program zenginliğiyle bu sene öne çıktı. Diğer yandan İstanbul Bienali’nin de 10. senesi. Bu seneki etkinliklerin doluluk oranlarına bakarsanız % 94 dolaylardaydı. Böylece İKSV yaptığı bütün etkinliklerle 35. yılını kutlamış oldu. Sene sonuna doğru ise sembolik bir akşam yapmayı düşünüyörüz.

İKSV’nin sizce Türkiye’nin kültür sanat hayatındaki yeri nedir?

İKSV kurulduğundan bu yana tüm dünyadaki sanat etkinliklerini İstanbul’a getiren ve burada izleyici ile buluşturan en önemli platform ve kültür sanat örgütlenmesi olmuştur. İkinci olarak da hep öncü ve bir okul görevini üstlenmiştir. Bugün çoğumuz önemli bir konser veya filme referans vererek ‘Bir sene şunu seyretmiştik’ dediğimizde üç veya dört etkinlikten muhakkak üç tanesi İKSV’nin yaptığı bir kültür sanat faaliyeti olarak öne çıkıyor. Hem böyle bir hakimiyet var hem de genç kültür operatörlerine kucak açma, yer açma ve onlar için okul mahiyeti görme durumu var.

Bir vakıf bünyesinde çalışmanın avantaj ve dezavantajları nedir? (Örneğin bir organizasyon şirketiyle karşılaştırınca) Bir kültür kurumu olarak kar amacı gütmeyen için eninde sonunda sene başı ve sene sonundaki bütçeleri denkleştirmeye çalışıyoruz. Yani para kazanma niyetimiz yok. Ticari açıdan hiç de anlamlı olmayan bir takım grupları hem Müzik Festivali’ne hem Caz Festivali’ne getiriyoruz. Çünkü onlar da bu tür müziğin öncüleri ve desteklenmeleri lazım. Biz de bu görevi yapıyoruz. Bu anlamda vakıf bünyesinde çalışmanın ben bir dezavantajını görmüyörüm.

Son yıllarda sanat yönetmenliği bir meslek olarak gençlerin ilgisini çekmeye başladı. Bazı üniversitelerde Art Management bölümleri açıldı. Bu eğitimi alan gençlere deneyim kazanmada İKSV ne ölçüde iş alanı sunabiliyor?

Ben aynı zamanda Bilgi Üniversitesi'nde Kültür Yönetimi bölümünde ders veriyorum. Burada çalışan birçok arkadaşımız da, bu alanda ders veriyor. Biz bu şekilde bilgi birikimimizi ve deneyimlerimizi bizden sonraki kuşağa belirli bir eğitim disiplini içerisinde aktarmanın peşindeyiz. 1 Ekim 2008'de kendi yerimiz olan Deniz Palas'a geçtiğimizde bazı eğitim programları yapmayı da planlıyoruz. Sanat yöneticiliği Türkiye'de geleceği olan bir meslek çünkü kültür ve sanat alanındaki çalışmalar ve yaratıcılık alanındaki çalışmalar bundan sonra günümüz dünyasındaki dengeleri önemli ölçüde değiştirecek diye düşünüyorum. Hem ilişkileri hem de bu yaratıcılığı yönetebiliyor olmak lazım. Bunun yolu da bu kültür yönetimi bölümlerinden geçiyor.

Daha önceleri İKSV'de Caz Festivali direktörlüğü yaptınız. Genel Müdürlük, işin yaratıcı ve daha eğlenceli kısmından uzaklaştırdı mı sizi?

Evet... (Gülüşmeler).

Türkiye'de, yerli pop müziğin diğer müziklere göre (etnik ve yabancı vs) daha çok dinlenmesi müzik ve caz festivaline il-

Bilgi birikimimizi ve deneyimlerimizi bizden sonraki kuşağa belirli bir eğitim disiplini içerisinde aktarmanın peşindeyiz. 1 Ekim 2008'de Deniz Palas'a geçtiğimizde bazı eğitim programları yapmayı da planlıyoruz.

giyi azaltan bir unsur mu?

Satılan CD, kaset veya plaklardaki, yabancı albüm yüzdesi % 6 civarında. Çok düşük bir yüzde. Ama canlı müziğe vurulduğunda bu oran tam tersi. Türkçe pop daha çok evde dinlenen bir müzik. Yabancı müzik ise evin yanı sıra canlı müzik ortamında, konserlerde, çeşitli mekanlarda dinlenen bir müzik olarak ortaya çıkıyor. Türkiye'de rock ve benzeri müzik yapacak müzisyenlere bir platform oluşturmamız lazım. Dört- beş sene önce üretim çok daha azdı. Şimdi fazlalaştı. Ancak hep benzer gruplar çıkıyor. Burada yapılacak tek şey, bu müzik türlerinin çeşitliliğinin, canlı müzik piyasasına da yansıyor olması. Bizde bir müzik türünden birçok festival aynı anda çıkıyor. Bu pazarda o türe bu kadar talep yok. Diğer türler de olmalı, mesela dünya müziğinden metal müziğe kadar. Artistik anlamda değişik içerik barındıran festivaller yapılabilir. Bir de bu festivallerin çoğu belirli bir yaş grubuna hitap ediyor. Ve tabii belirli bir altyapı sıkıntısı da var. İstanbul'da rahat konser yapılabilecek salonlar yok.

Diğer yandan bütün dünyada canlı müzik başka türlü bir endüstriye dönüştü. Müzik dinlediğiniz yerde bir şeyler yiyip içip, o sanatçının tişörtünü ve bunun gibi eşantyonları satın alıyorsunuz. Bu toplu halde bir endüstri ve sizin aylık veya yıllık kazancınızdan oraya bir pay ayırabiliyor olmanız lazım. Bütün dünyada bu denge şöyledir: Bir konserin %60 - 65'i konser biletlerinden geri kalan % 30 - 35 ise alışverişten kazanılır. Sponsorluk çok düşük, % 10 - 15'tir. Bizde ise bir konserin geliri % 60 - 65 dolayında sponsorluktan karşılanıyor. Bilet geliri zaten % 10 - 15 dolayında kalıyor. Alışveriş ve yeme içme de bizde çok az. Salonlarımız buna müsait değil. Bu yüzden de sponsor bulabilecek şekilde içeriğinizi planlamak zorunda kalıyorsunuz. Popüler şeyler de her zaman güzel müzik olmayabiliyor.

Müzik ve caz festivallerine katılacak sanatçılar belirlenirken ne gibi kıstaslar bulunuyor? Yerli sanatçı kotanız var mı? Yerli sanatçı kotamız yok. Ama bizden sanatçıların sahnede olmasına çok özen gösteriyoruz. Burada çalı-

şan arkadaşlarımız festivallere katılacak sanatçıları belirlerken, yurtiçi ve yurtdışındaki önemli konser ve etkinlikleri izliyorlar. Ve belirli bir program oluşturduktan sonra da festivalin danışma kurulunda tartışılıp nihai karara varılıyor.

Türkiye’de canlı performanslardan telif ödenmesi çok oturmuş bir düzenleme değil. İKSV’nin bu konudaki yaklaşımı, duyarlılıkları nedir?

Biz MESAM’la ilk anlaşma imzalayan kurumuz sanıyorum. Ama bu alanda çok önemli sıkıntılarımız var. Bunlardan başlıcası da sadece ülkemize özgü şekilde telif haklarının iki ayrı kuruluş tarafından temsil edilmesi durumu.

Artık ortak lisanslama yapılıyor...

Hiç emin değilim. Daha sene başında bununla ilgili bir sıkıntı yaşadık. Bu sıkıntıları hala çözebilmiş değiliz. Bu kurumların tek bir çatı altında toplanması lazım. Telifle ilgili kanunların da çıkarılmasının yanı sıra bu kültürün oturması, korsanın muhakkak önlenmesi gerekiyor. Korsanın önlenmesi için de Türkiye’ye uygun bir fiyat politikası izlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu direkt olarak MESAM’ın işi değil belki ama aynı zamanda bu kampanyanın ve bu kültürün oturmasının öncülüğünü yapacak bir kurum MESAM.

Sizin kariyerinize dönersek; ODTÜ İşletme’den sonra Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü’ne geçtiniz. İKSV’de çalışmaya öğrenciyken başladınız. Nasıl oldu bu başlangıç?

1983 senesinde burada rehberlik yapan bir arkadaşım beni de çağırıyor. O zaman da 1. Film Festivali yapılacaktı. Film Festivali’nin ilk direktörü olan Hülya Hn (Uçansu) bu festivalde çalışmamı önerdi ben de kabul ettim. İlk Film Festivali’nde dört kişi çalıştık. Hülya hanım, Haldun diye bir arkadaşımız, Halil Çün (Akyatırım’ın Genel Müdürlüğü’nü yaptı) ve ben. Ben Kent Sineması koordinatörüydüm, Halil Emek Sineması’nın koordinatörüydü. İki koordinatör olarak iki genel müdürlük çıkardık. Ben tam anlamıyla alaylıyım. Buradaki bütün etkinliklerde çalışmışlığım var. 1994’de Caz Festivali direktörlüğüne getirildim. 11 sene sonra genel müdür oldum. Bu 4. senem.

Yurtdışındaki festivalleri hala takip edebiliyor musunuz?

Bazılarına gidiyorum. İKSV 2004 senesinde yurtdışında bazı etkinlikler başlattı. ‘Şimdi Now!’ adındaki bu etkinliklerin ilkinin 2004’de Berlin’de yaptıktan sonra Amsterdam, Rotterdam, Stuttgart, Brüksel gibi kentlerde de gerçekleştirdik. 2008’de Madrid ve Viyana’da,

2009’da da Fransa’da ‘Şimdi / Now!’ yapılacak. 2009 yılı Fransa’da ‘Türkiye Sezonu ilan edildi. Bütün sorumluluğu İKSV olarak biz üstlenmiş durumdayız. Endüstrinin bütün öğelerinin bir arada olduğu meşhur ‘ILMC’ (International Live Music Conference) diye bir fuar vardır. Her sene Mart ayının ikinci haftası yapılır. Ona mutlaka katılıyorum. Çünkü dünyada bu endüstrinin nereye gittiğini görmek için en uygun yer orası. Bütün biletleme firmalarından PRS (Performing Right Society) kurumlarına kadar herkes orada ve canlı müzikte ne gelişmeler var, trendler nereye gidiyor görüyorsunuz.

Nereye gidiyor peki?

Canlı müzik piyasası bundan 8 – 10 yıl önce krizdeydi. Mp3’ler, DVD’ler çıktığında herkesi bir telaş almıştı, ölüyoruz, batıyoruz diye... Ama görüyorsunuz canlı müzik dünyada yine patlamış durumda. CD’den dinleyebiliyor olsanız bile sevdiğiniz bir sanatçıyı sahnede görmek istersiniz. Onunla temas kurmak aynı zamanda bu deneyimi arkadaşlarınızla paylaşmak da istersiniz. Onun için canlı müzik hiçbir zaman ölmez. Diğer yandan canlı müzik piyasasında fiyatlar arttı. Çünkü artık sanatçılar eskisi gibi CD satamıyorlar. Büyük bir sanatçı dört sene önce 100 bin \$ alıyorsa şimdi 250 bin \$ alıyor.

Bu piyasa için nasıl bir durum yaratıyor?

Sonuçta bu paralar ödeniyor ama piyasa açısından çok iyi bir şey değil. Ama bu bir denge. CD’den para kazanamadıkları için konserlerle telafi ediyorlar. Ama mesela şimdi cep telefonundan indirilen melodilerden telif alınıyor. Teknoloji yeni yeni alanlar muhakkak üretiyor.

Şakir Eczacıbaşı ve Görgün Taner

vizyon

ustaya saygı

derleyen: esra okutan

42

orijinali: gina miller

nesli tükenen bir rock ikonu: patti smith

Punk rock'ın ilham perisi Patti Smith İstanbul'dan geçti. PJ Harvey'den Kim Gordon ve Liz Phair'e kadar birçok kadın rockçıya ilham veren, müziği kadar hayat içerisindeki duruşu ve sanatına olan yaklaşımıyla da yaşayan bir efsaneye dönüşen Patti Smith, Babylon'un yeni sezon açılışı için, Garanti Caz Yeşili Efsaneler serisi kapsamında ülkemize geldi. Patti Smith 1999 yılında da İstanbul'a gelmiş ve Açık hava Tiyatrosu'nu hallaç pamuğu gibi sallamıştı.

Patti Smith, yaklaşık 40 yıllık sanat hayatı boyunca hep kendine has biri olarak akıllara kazandı, rock'n roll'u entelektüel bir çizgide yaşadı, şiir ve müziği meslek olarak değil hayat tarzı olarak benimsedi. En büyük kadın rock yıldızlarından olmasına rağmen, başarı için cinsiyetini ön plana çıkarmadı, ama kışkırtıcılığından da taviz vermedi. Erkek gibi giyinmesi ve kıyafetlerini asi karakterinin bir uzantısı olarak görmesiyle de modacılar ilham kaynağı oldu. 1975 yılında yayınladığı ilk stüdyo albümü "Horses" ise, müzik dünyasının ilk art-punk albümü olarak kabul ediliyor ve tüm zamanların en ilham verici albümleri listesinde üst sıralarda yer alıyor...

Patti Smith daha önce 8 Temmuz 1999 yılında İstanbul Açık hava Tiyatrosu'nda bir konser vermişti. Herhalde Açık hava'nın gördüğü en müthiş konserlerden biriydi. Patti Smith parçaları söylerken kendinden geçip ortalığı yıkıp dağıtıyor sonra da hafif şaşkınlıkla seyirciyi selamlıyordu. Etrafa yaydığı enerji o kadar güçlüydü ki... Nitekim Patti Smith'in 1996 yılında Los Angeles'da verdiği konserden sonra REM'den Michael Stipe

bunun "hayatının en inanılmaz 10 deneyiminden biri" olduğunu söylemiş.

KIŞKIRTAN BİR SES

1975 tarihli 'Horses' albümü gelmiş geçmiş en iyi rock albümlerinden biri olarak kabul edilen, işe bir punk şair olarak başlayıp rock starlığa geçen, müziğinde Beat Generation'ın William Burroughs ve Allen Ginsberg gibi büyük şairlerinden feyz alan Patti Smith, 1979 yılında İtalya'da 70 bin kişinin karşısına geçip bir veda konseri vermişti. Sonra da MC5'in eski gitaristi ve Detroit Sonic Rendez - Vous Band'in lideri Fred Sonic Smith ile evlenip kendini ailesine vakfetmişti. İki çocuk sahibi olan Patti Smith, kocasının ve erkek kardeşinin 1994 yılında ani ölümlerinden sonra tekrar sahnelere döndü ve aralıklarla da olsa albümler yapmaya devam etmekte.

Amerika'da yaşayan tanınmış bir İngiliz gazeteci, Irak işgalinin ardından, 'burası artık benim tanıdığım Amerika değil' diyerek ülkeyi terk etmeye karar verdiğini, yola çıkmadan önce ise Patti Smith konserinde bulun-

duğunu yazmıştı. Patti Smith sahnede 'People Have The Power' ile gürlerken, kendi kendine 'yine de ülkenin onurunu kurtaran birkaç kişi hala var' diye düşündüğünü eklemişti. Patti Smith gibiler gerçekten az kaldı. Uncut dergisi 'Johnny Cash de gitti bir Patti Smith ile Bob Dylan kaldı' diye yazdı geçenlerde. İnsan ruhu bu kadar derin nüfuz eden, kıskırtan, heyecanlandırıcı ve güç veren bir ses, söz ve duruş kolay bulunan şeyler değil.

FAKİR ÇOCUKLUK

30 Aralık 1946 tarihinde Chicago, Illinois'de doğan sanatçı, çocukluğunun büyük bir bölümünü New Jersey'de geçirdi. Bölgedeki geniş bataklıklar ve domuz çiftliklerinin, içindeki yabancılaşma hissine oldukça katkısı olduğunu söylüyor. Üç kardeşi olan Patti Smith, babası fabrikada çalıştığından annesi de garsonluk yaptığından genellikle kardeşleriyle yalnız kalıyordu. Yine de o dönemi geçim sıkıntısı dışında oldukça eğlenceli geçen bir dönem olarak hatırlıyor.

1967'de New Jersey'den ayrılıp New York'a gitti ve fotoğrafçı Robert Mapplethorpe ile tanıştı. Mapplethorpe sonraları Patti Smith Group'un albüm kapaklarını fotoğraflayacak ve ikilinin dostluğu Mapplethorpe'un 1989 yılındaki ölümüne kadar devam edecekti. Patti Smith 1974'e kadar New York'da performans sanatı ve şiir projeleriyle uğraştı. Şiirin yanı sıra rock müzik onun için, içinde dogma barındırmayan bir din yerine geçmişti.

Patti Smith şimdilerde bir rock ikonu. Ama önceleri onun da ikonları vardı: Bob Dylan, Jim Morrison ve Jimi Hendrix. Smith o dönemi şöyle anlatıyor:

"Rock'n'roll' ile şiiri harmanlamaya çalışıyordum. Bana en çok ilham veren Jimi Hendrix ve Jim Morrison olmuştu." Jimi Hendrix'e ilk saygı ve teşekkürü Electric Ladyland stüdyosunda kaydedilen ve New York City punk sahnesine 1974 yılında bomba gibi düşen ilk single'ı 'Hey Joe/Piss Factory' ile oldu. Electric Ladyland stüdyosu Jimi Hendrix tarafından West Village'da yaptırılmış ama onun tarafından hiç kullanılmamıştı.

1971 yazında Patti Smith ve Hendrix stüdyonun açılışında karşılaşmıştı. İçeri girmeye utanan Patti stüdyonu merdivenlerine tünemiş, Jimi Hendrix de gelip yanına oturmuştu. Smith çekingen biri olduğunu o yüzden içeri girmediğini söyleyince Hendrix gülmüş 'Ben de çok çekingenim o yüzden şimdi gidiyorum' demişti. Sonra da Isle Of Wight festivaline katılmak üzere İngiltere'ye gitmek için uçağa yetişmişti. Hendrix bu festivalden hiç geri dönmedi. Dolayısıyla Electric Ladyland'e gidip ilk single'ı ve sonra da 'Horses' albümünü kaydetmeyi Patti Smith Hendrix'e borç bilmmişti.

'Horses' (1975), rock tarihindeki en parlak ilk albümlerden biri olmakla kalmayıp punk patlamasını ateşleyen albümlerden de biri oldu.

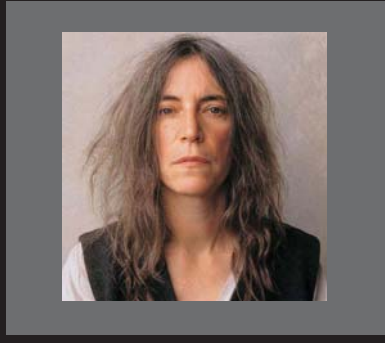
Aslında punk soundunu veren şarkı, 60'ların garaj grupları klasiği 'Gloria'nın cover versiyonuydu. Öne çıkan iki şarkı 'Birdland' ve 'Land' dokuzar dakikalık, doğaçlama gürültü üzerine okunmuş şiirlerden oluşuyordu. Patti Smith'in de o dönemde asıl derdi, Jim Morrison gibi, bir şair olarak kabul görmektir ve iki ince ciltli şiir kitabı yayınlanmıştı. Şimdi de arkadaşı Lenny Kaye'in elektronik gitarına eşlik ediyordu. Başlangıç konsepti 'Rock'n Rimbaud' idi. Lakin bu 19. yüzyıl Fransız şairi Patti Smith'in en önemli ilham kaynaklarından biriydi. Daha sonra piyanist Richard Sohl ve başçı Ivan Kral da ekibe katıldı.

Bu dönemde Patti Smith, Television grubundan bohem şair Richard Hell ile tanıştı. Television ile beraber 1975 baharında iki aylık program yaptılar. Bu programlar sayesinde Columbia'nın eski patronu olan ve yeni şirketi Arista için sanatçı avına çıkan Clive Davis'in dikkatini çekti.

ALBÜMLER VE AİLE

Arista ile bir albüm için anlaşan Patti Smith albümün prodüktörü olarak Velvet Underground bağlantılı John Cale'i seçti. Ancak kayıt aşamasında o kadar çok kavga etmişlerdi ki bir gün Cale dayanamayıp 'Neden beni seçtin ki?' diye sormuştu. Smith'in 'Çünkü senin albümlerinin soundu o kadar iyi ki!' deyince kahkahalar-

la gülen John Cale 'Şaşkın, benim yerime, ses teknisyenimi seçmeliydin' demişti.

Albümdeki orijinali Van Morrison'a ait olan R&B parçası 'Gloria'yı punk sounduyla söyleyen Patti Smith'i dinleyenler 'I'm gonna uhnuhn make her mine' ('Ona sahip olacağım') dizesini söyleyişini lezbiyenliğe gönderme olarak algılamıştı. Halbuki Patti Smith bu konu hakkında tamamen yanlış anlaşıldığını, şarkının cinsel tercihlerini yansıtmadığını, bir sanatçı olarak özgürlüğünü yansıttığını söylüyor ve böyle 'transgender'(cinsiyetler arası) şarkılar yapmayı, şarkılarını erkek bakış açısıyla yazan Joan Baez'den öğrendiğini söylüyor.

Horses'ın başarısından sonra Amerika ve Avrupa turnelerine çıkan Patti Smith ve grubu ardından "Radio Ethiopia"yı kaydetti (1976). 1978'de çıkan "Easter" (1978) ise Bruce Springsteen ile birlikte yazdığı "Because The Night" adlı hit single'ıyla şu ana kadar çıkan albümleri arasında en fazla ticari başarı kazanan albüm oldu. "Wave" (1979) "Frederick and Dancing Barefoot" gibi parçaların radyolarda çok çalınmasına rağmen pek başarı kazanmadı. Ama bu iki parçayı ithaf ettiği, efsanevi Detroitli rock grubu MC5'dan Fred Smith'e aşık olmuştu. Patti ile Fred'in evlendikten sonra önce oğulları Jackson sonra da kızları Jesse dünyaya geldi. Patti Smith bu dönemde ailesini ön plana alıp, Fred ile birlikte yaptıkları "Dream Of Life" (1988) albümünün dışında albüm yapmadı.

KAYIPLAR VE MÜZİĞE DÖNÜŞ

1994 yılında kocasının ve kardeşi Todd'un ani ölümlerinden sonra REM grubundan arkadaşı Michael Stripe ve ünlü Beat şairi Allen Ginsberg onu tekrar yollara düşmeye teşvik etti. 1995 yılında Bob Dylan ile kısa bir turneye çıktı. 1996 yılında çıkardığı 'Gone Aga-

in'de, çok sevdiği Kurt Cobain'e ithaf ettiği "About A Boy" adlı parçaya yer vermişti. Ardından güçlü sözleri, sağlam alt yapılarıyla rock müziğine "Peace & Noise" (1997), "Gung Ho" (2000) ve "Trampin" (2004) gibi yapıtlar kazandırmaya devam etti.

ROCK'N ROLL HALL OF FAME

90'lardan itibaren Sonic Youth, PJ Harvey, Hole gibi önde gelen gruplarda da kendi etkisi açıkça görülüyordu. Patti Smith 12 Mart 2007'de 'Rage Against The Machine' grubundan Zach De la Rocha'nın açılış konuşmasını yaptığı törenle 'Rock And Roll Hall Of Fame'e seçildi.

Her zaman politik bir yönü de olan Patti Smith savaş karşıtı kampanyalarda yer aldı ve şarkılarında bu konulara yer verdi. 2006'daki İsrail'in Lübnan'a yaptığı hava saldırısı üzerine yazdığı 'Qana' ve Guantanamo Hapishanesi'nde dört yıl tutulan Türk genci Murat Kurnaz için yazdığı 'Without Chains' bunlardan sadece ikisi.

Bu yıl içinde Doors, Nirvana, Rolling Stones gibi grupların hit parçalarını cover'ladığı "Twelve" adlı bir albüm çıkararak Patti Smith şu anda 61 yaşında ve 'Fiziksel olarak kuvvetim olduğu sürece sesim ve kalbimle devam edeceğim. Mümkün olduğunca, bazı şeylerin yanındaki diken olmaya devam etmek istiyorum' diyor.

Her zaman politik bir yönü de olan Patti Smith savaş karşıtı kampanyalarda yer aldı ve şarkılarında bu konulara yer verdi. Guantanamo Hapishanesi'nde dört yıl tutulan Türk genci Murat Kurnaz için yazdığı 'Without Chains' bunlardan biri.

Taksim Trio:

enstrümanlarımız farklı olsa da ruhlarımız aynı

Türkiye müzik piyasasının önde gelen stüdyo müzisyenlerinden Hüsnü Şenlendirici, İsmail Tunçbilek ve Aytaç Doğan'dan oluşan Taksim Trio, 2007 sonbaharında sürpriz bir projeye karşımıza çıkıyor. Taksim Trio, Şenlendirici'nin daha önceki projeleri Hüsn-ü Klarnet ve Laço Tayfa gibi sadece yeni bir proje olmaktan öte İstanbul müzik piyasasının özgün ve dinamik potansiyelini gözler önüne seren güncel bir durum tespiti de sunuyor.

Her biri enstrümanlarının Türkiye'deki yolculuğu düşünüldüğünde dönemleri için "kilometre taşı" olmuş ve icra biçimini bir adım öteye taşıyabilmiş müzisyenler, sonunda kendi istedikleri gibi bir albüme imza atmışlar. Son zamanlarda birbirini ardından ortaya çıkmaya başlayan enstrümantal solo çalışmalar ve piyasa müzisyenleri arasında oluşan kendi albümünü yapma 'trend'i -ya da ihtiyacı-, hakim stüdyo müzisyeni ya da solist eşlikçisi kategorilerinin yaşadığı dönüşümü açıkça gösteriyor. Aynı zamanda stüdyo görüntülerinin de yer aldığı bir DVD ile birlikte Doublemoon etiketiyle yayınlanacak albüm, üçlünün müzikal sohbetlerinden oluşuyor. Trio üyelerinden Hüsnü Şenlendirici ve İsmail Tunçbilek'le bu sohbetler üzerine bir söyleşi yaptık.

Taksim Trio fikri nasıl oluştu? Nasıl bir ihtiyaca cevap verdi?

Hüsnü Şenlendirici: Biz uzun yıllardır sahnelerde, farklı projelerde birlikte çalan müzisyenleriz. En başta üçümüz de küçük yaşlarda stüdyolarda çalma şansına sahip olduk. Dünyanın her yerinde stüdyo müzisyeni olmak avantajlı bir şeydir. Kolay bir şey değil ve küçük yaşlarda stüdyolarda kayıtlara başladığımız için bu bizim müziğimize de yansdı. Bir eğitim gibidir stüdyoda çalmak. Farklı tarzlarda, sanat müziği, halk müziği, rock, pop, hatta klasik müzik ve elektronik müzik gibi birçok türde enstrümanımızla yer aldık. İsmail'le Aytaç'ın daha çok Ortadoğu'da deneyimleri var. Benim Okay Temiz'in projeleriyle başlayan ve babamın gruplarıyla katıldığım Avrupa ve Amerika'daki konserlerle devam eden bir maceram oldu. Aslında aynı çevrelerden geliyoruz. Çok karıştırdığımızda babadan, dededen tanıdık, bildik, akraba gibi bir durum var aramızda. Onlar ikisi Bursalı, Ben Bergamalı'yım. Aynı kültürden geliyoruz, müziğe bakış açılarımız aynı. Enstrümanları-

Hüsnü
Şenlendirici,
İsmail Tunçbilek

mız çok farklı olsa da ruhlarımız aynı diyebilirim. Mesela ben kanun çalsaydım, zannediyorum Aytaç gibi çaldırdım; ya da İsmail klarnet çalsaydı benim gibi çaldırdı. Bir araya geldiğimizde, kulislerde, provalarda ya da diyelim otobüste bir işe giderken, enstrümanlarımızı aldığımızda zaten çalışıyorduk bu parçaları. Arkadaşlarımıza çalışıyorduk, kendimize çalışıyorduk. Arkadaşlarımız dedi bize, "niye öyle bir albüm yapmıyorsunuz?" diye. Biz de insanlarla paylaşmak istedik. Keyfimiz için yaptık bu albümü bir anlamda. Yıllar sonra dinleyip keyif almak için. Benim dünyada hayran olduğum on müzisyen varsa onlardan ikisi ile bir trio albüm yaptık.

Projenin ne kadarlık bir geçmişi var?

HŞ: İki üç senedir de böyle bir fikir vardı aklımızda. Başkalarının projelerine çalmaktan kendi projemize fırsat bulamıyorduk. Tam müzikal fikirlerimizin olgunlaştığı, ne yaptığımızın farkına vardığımız bir dönemde yapmamız gerekiyordu aslına bakarsan. Mesela ben, daha birkaç senedir ne yaptığının farkına vardım müzikal olarak. Daha öncesinde enstrümanımla hep bir mücadele halindeydim, güreşir gibiydim. Şimdi o hırs gitti, aşk başladı aramızda. Güzel bir anı oldu bizim için. Fiziksel olarak da sağlamken bir an önce yapalım bu işi dedik. Zamanı gelmişti artık.

Dinleyici kitlesi açısından bakıldığında üç kişiden oluşan, sade ve ağır sayılabilecek bir albüm ticari açıdan bir risk taşıyor mu?

İsmail Tunçbilek: Riskleri düşünürseniz bu işi yapmamak lazımdı zaten. Bu albümü yaparken maddi, ticari bir kaygımız yoktu. İşte "insanlar beğenir mi, albüm satar mı?, doğru bir şey mi yapıyoruz?" gibi...

HŞ: Aslında bu enstrümanlar renk enstrümanları. Bunları birtakım altyapılarla zenginleştirip sunmak daha akıllıca gözükabilir. Biz sadece bu üç enstrümanla üç rengin yan yana nasıl durabileceğini göstermek istedik insanlara. Bu samimiyetin insanlara da geçmesi için albümü DVD ile birlikte çıkarıyoruz. Türkiye'de çok iyi enstrümanlılar yetişiyor. Özellikle genç arkadaşların bizi izleyerek farklı şeyler edinebilmesi için iyi bir örnek olacak.

İT: Görülen bir şeyle, duyulan arasında çok fark var enstrüman teknikleri açısından. Bir enstrümanlıyı dinlemekle izlemek ve icra tekniklerini görerek anlamak çok farklı şeyler. Genç arkadaşlara faydalı olacağını düşünüyoruz.

Hepiniz yıllarca Türkiye ve yurt dışı piyasalarda sayısız kayıtlara imza atmış müzisyenlersiniz. Bu projede, 'kendi isteğiniz gibi' bir albüm yapma çabası hissediliyor. Bu açıdan

Hüsnü Şenlendirici

Taksim Trio stüdyo sürecinin farkı neydi?

İT: Bir kere daha önce hiçbir projede sadece üç kişi bir araya gelip çalışmamıştık. Bu başlı başına bir farklılık. Plan program yapılmadı bu iş için. Girdik, iki günde her şey bitti. Parçalara kayıttan sonra müdahale edilmedi. Yanlışıyla, doğrusuyla, iki günde ne çalındıysa albüm ondan oluşuyor. Mesela dinlediğimiz zaman hoşumuza gitmeyen, pek iyi çalamadığımızı düşündüğümüz bazı yerler var. Ama onu düzeltmeye kalktığımızda o samimiyet gidecekti. Daha teknik boyutlara girecektik. Sonuçta geniş bir zamanda oluşan proje, iki günde albüm haline geldi.

İsmail Tunçbilek: Görülen bir şeyle, duyulan arasında çok fark var enstrüman teknikleri açısından. Bir enstrümanıcıyı dinlemekle izlemek ve icra tekniklerini görerek anlamak çok farklı şeyler. Genç arkadaşlara faydalı olacağını düşünüyoruz.

Hüsnü Şenlendirici: “Keyfimiz için yaptık bu albümü bir anlamda. Yıllar sonra dinleyip keyif almak için. Benim dünyada hayran olduğum on müzisyen varsa onlardan ikisi ile bir trio albüm yaptık.”

HŞ: Stüdyoda kayıt anında karar verip çaldığımız en az üç dört parça var. Hassas kulaklar bunu ayırt edecektir. Hiç prova yapılmadı ama güzel olan da o aslında.

Repertuarı nasıl oluşturdunuz?

İT: Bestelerimiz vardı kesin olması gerektiğini düşündüğümüz. Onun dışında kendiliğinden şekillendi repertuar. Mesela bir arkadaşımız Orhan Gencebay'ın bir parçasını önerdi. Biz de Orhan Abi'den mutlaka bir parça çalalım istiyorduk. Benim aklıma da o parça gelmişti, provasız girip çaldık. Bunun dışında da repertuar çok geniş bir çerçevede şekillendi.

Bu projenin genelinde son yıllarda şekillenen İstanbul'a özgü icra biçimlerinin öne çıktığını görüyoruz. Bunun yanı sıra üç müzisyenin de müzikal deneyimlerinde taşıdıkları farklı zenginlikler var. Böyle baktığınızda albümün tarzını nasıl tanımlarsınız?

HŞ: Bizim kökenimizde Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği var. Şükürler olsun ki bu gelenekleri sindirebilmişiz. Türk Sanat Müziğinde nasıl nağme yapılır, halk müziğinde koma nasıl basılır, o geçişler, çarpmalar nasıl yapılır, bunlar bize önemli bir temel oluş-

İsmail Tunçbilek

Hüsnü Şenlenfirici: Albümün belli bir tarzı yok. Tamam, world music diye bir şey var. Biz de dünyalı enstrümanistler olduğumuzu düşünüyoruz. Hepsinde kendimizi bulamasak da her müziğin içine girebiliyoruz. Müziğini bilmediğimiz insanlarla jam sessionlar yaptık.

turdu. Bunun yanında özellikle Türkiye'deki müzisyenlerin etkilendiği Ortadoğu var yanı başımızda, Araplar yani. Sonra Hindistan, Azerbaycan, Balkanlar ve buradan açılan İspanya'ya kadar uzanan bir yelpaze var etkilendiğimiz. Açıkçası albümün belli bir tarzı yok. Tamam, world music diye bir şey var. Biz de dünyalı enstrümanistler olduğumuzu düşünüyoruz. Hepsinde kendimizi bulamasak da her müziğin içine girebiliyoruz. Müziğini bilmediğimiz insanlarla jam sessionlar yaptık. İT: Duymak çok önemli. Dünyayı gezdik, birçok müzisyenle tanıştık. Ben mesela İspanya'da yaşadım, Carlos Benavent'le, George Pardo'yla demolar hazırladık. Onların müziğini de duyabildiğimiz için onlarla birlikte müzik yapabiliyoruz. Bilmiyoruz belki yaptığımız şeyi ama duyuyoruz.

Proje konserlerde nasıl tepkiler aldı?

HŞ: En önemlisi bu aslında. Biz daha albümü çıkarmadan bir Avrupa turnesi yaptık. Rotterdam, Amsterdam, Gent, Stockholm... Ve çok güzel tepkiler aldık. İnsan-

lar dinlemek için geliyorlardı. Mesela bazı konserlerde istemediğim halde hareketli parçalar çalmam gerekiyor. Bu turne o açıdan farklıydı ve projenin ilk konserleri olmasına rağmen bizi rahatlattı. Avrupa'da ya da dünyanın farklı yerlerinde rahatça çalabileceğimizi gördük. Bu sene WOMEX dünya müziği fuarına katılıyoruz mesela. Bir de Azerbaycan'da eski bir tiyatrodan çaldık. Orada birçok müzisyenle tanışma fırsatımız oldu. Azerbaycan gerçekten müzikal olarak çok iyi bir yerde. Halk da müziğin çok farkında. Müzisyenlerin hepsi işlerini aşkla yapıyor. Temelleri de sağlam. Türk müziğini ve müzisyenlerini çok seviyorlar. Bizim için çok farklı bir deneyim oldu.

Taksim Trio, bu albümden sonrası için kendisine nasıl bir yol çiziyor?

HŞ: Öncelikle konserler vereceğiz, turneler olabilir. Türkiye, Avrupa, Ortadoğu... İsmail'in bağlantıları var çünkü Mısır'da, Dubai'de, Lübnan'da. Oralara gitmemiz lazım. Bundan sonra da bu kemik trionun başka

İsmail Tunçbilek: Riskleri düşünürseniz bu işi yapmamak lazımdı zaten. Bu albümü yaparken maddi, ticari bir kaygımız yoktu. İşte "insanlar beğenir mi, albüm satar mı?, doğru bir şey mi yapıyoruz?" gibi

Hüsnü Şenlendirici: Çingeneler deyince, sokakta selpak satan, at arabalarında dolaşan insanlar, dansözler geliyor insanların aklına. Kafalarında böyle bir şekil var. Bilmiyorlar ki, Türkiye'nin müzik potansiyelinin en az yüzde altmışı Romanların elinde. Bu, operada, senfonide, Kültür Bakanlığı Devlet Koroları'nda, radyoda, stüdyo piyasasında böyle.

gruplarla, başka müzisyenlerle ortak projeleri olabilir. Taksim Trio featuring... mesela. Konserlerimize konuk enstrümanist müzisyenler alabiliriz.

Diğer projeleriniz gibi Taksim Trio da Roman müzisyenlerden oluşuyor. Genel olarak Türkiye'deki Roman müzisyenlerin yaşadığı dönüşümle ilgili neler düşünüyorsunuz?

HŞ: Bu dönüşüm sadece ben ve İsmail gibi müzisyenlerin zorlamasıyla olmaz. Ben mesela, internette Türkiye'deki insanların Romanlar hakkındaki düşüncelerini okuyorum. Buna Romanlar da demeyelim, adam gibi çingeneler diyelim. Çingeneler hakkındaki düşüncelerini okuyorum. Çingeneleri öcü zannediyorlar. Çingeneler deyince, sokakta selpak satan, at arabalarında dolaşan insanlar, dansözler geliyor insanların aklına. Kafalarında böyle bir şekil var. Bilmiyorlar ki, Türkiye'nin müzik potansiyelinin en az yüzde altmışı Romanların elinde. Bu, operada, senfonide, Kültür Bakanlığı Devlet

Koroları'nda, radyoda, stüdyo piyasasında böyle. Ama önce bizim kendimizi kabullenmemiz lazım. Benim soyadım Şenlendirici. Birinin soyadı Tunçbilek, diğerinin Şenyaylar, Şenmızrap, Özüfler. Ne kadar güzel bir şey... Ben soyadımı hiçbir zaman değiştirmeyeceğim. Övüneceğim onunla. Kalkıp bir devlet dairesine girmiş ya da bir yerlere gelmiş, sivrilmiş bir Roman müzisyene "Roman mısınız?" dediğinde adama kötü bir şeymiş gibi geliyor. Bizim önce kendimizi kabul etmemiz gerekiyor ki insanlar da bizi kabul etsinler. Müzik açısından aslında çok iyi bir yerdeyiz ama bilinç olarak böyle değil. Hala Roman müzisyen denince Kumkapı'da siyah beyaz takım elbisesiyle müşterinin kulağına eğilip "yapıştır!" diyen müzisyen akla geliyor. Çünkü genelde farklı sanatçıların arkasında, başkalarının işlerine hizmet ediliyor. Ama son zamanlarda bu yapılan gruplar, enstrümantal çalışmalar, bu işin iyi yerlere gittiğini gösteriyor.

Naim Dilmener'in kaleminden Ay-Feri:

aşk bitmesin, hiç bitmesin

Ay-Feri, yaratanın ancak 'seçilmiş' bir avuç kişiye bahsettiği bir sese sahipti ve bunun farkında olarak durmadan çalışmış, çalışmıştı. Burada çalışmış, yurt dışında çalışmış ve popüler müziğimizin beş büyük divasından biri haline gelmişti. Her dinleyeni kendinden geçiren, yalnızca müzikseverleri değil, kırk yıllık orkestra şeflerini, müzisyenleri dahi kendine hayran bırakan beş büyük isimden biri.

Popüler müziğimizin gerçek divalarından Ay-Feri'yi (ki, "Ayfer"dir asıl adı; ama Fecri Ebcioğlu, o her şeyin mümkün gibi, olabilir gibi görüldüğü 60'lı yıllarda, "Gel araya bir tire koyup ayıralım bu ismi; daha havalı olur," demiş, öyle yapmıştır) genç kuşak çok geç bir saatte, 2003 yılında Odeon ve Sony'nin birlikte yayınladığı "Bak Bir Varmış Bir Yokmuş" albümünde gördü-tanıdı. Sonradan dört albümlük bir seriye ulaşacak olan "Bak Bir Varmış..."ların bu ilkinde, 1968 tarihli "Çal Çingene Çal" (Philips) adlı şarkıyla yer aldı sanatçı; en büyük hit'lerinden biriydi bu ama Ay-Feri müzik dünyamıza çok önceden, çok çok önceden bir giriş yapmış, çok güçlü ve farklı sesiyle de, her türden dinleyiciyi mest etmiş, kendine hayran bırakmıştı.

"Bak Bir Varmış..." dizisinin gördüğü ilgi, (diğer sanatçıların yanında) Ay-Feri'yi de sahnelere yeniden taşımaya yaradı. İlk olarak, 31 Temmuz 2004 tarihinde, bir cumartesi gecesi Açık hava'yı şenlendirdi Ay-Feri; (Ajda Pekkan ve şarkının asıl sahibi Marc Aryan tarafından da plak olarak kaydedilmiş) "Dünya Dönüyor"u seslendirdi o gece ve şarkı bittiğinde koca mekan alkıştan resmen inledi... 19 Ocak 2005 tarihinde ise Babylon'un sahne-

sindeydi Ay-Feri; 2000'li yılların bu (tabiri caizse) 'kült' mekanını o gece dolduran hemen hemen herkes, bu eşsiz sesin, nasıl olur da bu kadar geri planda tutulmuş olduğuna hayret etti ve arayı kapatmak ister gibi alkışladı da alkışladı. Ay-Feri de formundaydı o gece; bir kısmı bilinen, bir kısmı bilinmeyen şarkılarını arka arkaya seslendirdi ve Aşık Ali İzzet'in "Mühür Gözlüm"ü ile Babylon'u birbirine katarak ayrıldı sahneden.

Böyleydi Ay-Feri; hep böyleydi. Yaratanın ancak 'seçilmiş' bir avuç kişiye bahsettiği bir sese sahipti ve bunun farkında olarak durmadan çalışmış, çalışmıştı. Burada çalışmış, yurt dışında çalışmış ve (Rüçhan Çamay, Ayten Alpman, Tülay German ve Gönül Turgut ile birlikte) popüler müziğimizin beş büyük divasından biri haline gelmişti. Her dinleyeni kendinden geçiren, yalnızca müzikseverleri değil, kırk yıllık orkestra şeflerini, müzisyenleri dahi kendine hayran bırakan beş büyük isimden biri.

GEL MAZİYE DÖNELİM

50'ler bitmek üzereyken müziğe giriş yaptı sanatçı. Türk popunun temelinde, onun da harcı vardır; çok da emeği. Yıl 1964: Yurdaer Doğulu, Işık Tapan ve Çetin Çalışır'ın

da yer aldığı Erol Büyükburç Orkestrası'nın 'şantöz'üdür Ay-Feri. Orkestranın 'şantör'ü, hiç şüphesiz Erol Büyükburç'tur. O yıllarda adet öyleydi; orkestraların, genellikle hem 'kadın', hem de 'erkek' sesleri olurdu; ki, bu alışkanlık, yaygın bir biçimde olmasa da, günümüzde de sürmekte. Solist olarak çalıştığı orkestralarda, herkesin yaptığını yaptı Ay-Feri: Caz söyledi, günün popüler parçalarını söyledi. İngilizce, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca söyle-nirdi şarkılar o zaman. Adamo, Françoise Hardy, Tremeloes, Hollies, Chuck Berry, Lulu, Cilla Black, Roy Orbison, Elvis Presley ve elbette Beatles baş köşede-ydi. Bu nedenle bütün orkestraların ve solistlerin repertuarları, ama az ama çok, bir şekilde keşişirdi. Sözgelimi, Roy Orbison'un "It's Over"ı, orkestraların arasında epeyce bir rekabet ve yarış havası estirmişti. Çoğunun repertuarındaydı bu şarkı. Ay-Feri de bunu söyledi mi bilinmez ama, bir süre sonra şiddetle esmeye başlayan 'Türkçe pop' rüzgarları, zaten herkesin repertuarlarını allak bullak etti, değiştirdi. Alpay'ın "Kara Tren"i, Tülay German'ın "Burçak Tar-

50'ler bitmek üzereyken müziğe giriş yaptı Ay-Feri. Türk popunun temelinde, onun da harcı vardır; çok da emeği. Yıl 1964: Yurdaer Doğulu, Işık Tapan ve Çetin Çalışır'ın da yer aldığı Erol Büyükburç Orkestrası'nın 'şantöz'üdür.

70'lerin sonuna kadar Tahran'da kaldı Ay-Feri. Çalışmaya gittiği müzikholün patroniçesi oldu, bu müzikholde başta İran'ın en büyük starı Gogooş (yani Guguş) olmak üzere, çok sayıda sanatçı ile çalıştı. Ve Emel Sayın'dan Ajda Pekkan'a kadar çok sayıda bizden starı da ağırladı oralarda.

lası" ve Erol Büyükburç'un "Karakış Gözlerin Elmas"ı yeni bir sayfa açmıştı ve bu nedenle de, solist ve orkestraların tamamı türkülerin peşine düşmüştü. Sahnelerde "Dere Geliyor Dere", "Kızılıklar Oldu mu?", "Arabamın Atları", "Bakkallar Satıyor Karaca üzüm" çalınır-söylenir olmuştu artık.

ELVEDA ŞARKILAR

Ay-Feri'nin ilk plağı, 1967 yılında, dönemin güçlü firmalarından Aras tarafından yayınlandı: "Bu Son Olsun/Annem". "Adios Amor" adlı bir şarkıya, sanatçının menajeri de olan Edward Saatçi söz yazmıştı. Saatçi, Ay-Feri'nin sonraki plaklarına da söz yazarı olarak imza atacak ve sanatçının giderek tepelere kurulmasında büyük pay sahibi olacaktır.

Zaten, sanatçının yaşamını köklü bir biçimde değiştirecek Tahran/İran macerasında da onun parmağı olacaktır. Ama buna daha vakit vardır.

Aynı firmadan, (Aryan ve Pekkan ile çakıştığını söyledik ama şunu da eklemek gerekir; bu şarkıyı ilk kaydeden Ay-Feri'dir) "Dünya Dönüyor" ve (bu sefer de Gönül Akkor ile çakışan) "Ben Sana Kulum", Aras tarafından yayınlanan sonraki plaklar oldu. Sonra da "İbiklikler..." ve Mary Hopkin'in "Those Were The Days"inin bir düzineye yakın Türkçe versiyonundan biri olan "Yalan Dünya". Araya bir Dalida şarkısı olan "Elveda Şarkılara" ve Iva Zanicchi-Boby Solo tarafından söylenmiş "Zingara"nın Türkçesi "Falcı" girdi. Ardından da, o zamanların en güçlü firmalarından biri olan Philips'e, oradan başka firmaya transfer oldu; bi-

19 Ocak 2005 tarihinde Babylon'un sahnesindeydi Ay-Feri; 2000'li yılların bu (tabiri caizse) 'kült' mekanını o gece dolduran hemen hemen herkes, bu eşsiz sesin, nasıl olur da bu kadar geri planda tutulmuş olduğuna hayret etti ve arayı kapatmak ister gibi alkışladı da alkışladı.

ze ve şarkılara 'elveda' diyene kadar da, çok sayıda 45'lik yaptı. Son döneminde, giderek yıldızı yükselmiş Anadolu pop alanına da sıkı bir biçimde el attı ve olağanüstü güzellikteki "Yavaşça Yavaşça"yı yaptı: "Dolanı dolanı gelir, ölüm yavaşça yavaşça..." Zaten bu türe de, tam anlamıyla yabancı değildi sanatçı; daha önce "İbikler..."i plak olarak yayınlamış, "Mühür Gözlüm"ü sahnelerde defalarca söylemişti.

Birkaç plak sonrası İran defterini açtı. Edward Saatçı'nın önüne koyduğu (maddi anlamda) çok parlak "Tahran'da konser" teklifini kabul eden sanatçı, kalkıp Tahran'a gitti. Popüler müziğimizin, en az İstanbul ya da Ankara kadar sevildiği bir yerdir Tahran; bu nedenle de, orkestra ve sanatçılarımızın biri gidip, biri gelmektedir oralara. Ama Ay-Feri'nin turu farklı tamamlanacak ya da sonuçlanacaktır; konser verdiği müzikholün sahibi ile sanatçı, birbirine gönül düşürecek, ardından da evlenecektir. 70'lerin sonuna kadar Tahran'da kaldı Ay-Feri. Çalışmaya gittiği müzikholün patroniçesi oldu, bu müzikholde başta İran'ın en büyük star'ı Gogoosh (yani Guğuş) olmak üzere, çok sayıda sanatçı ile çalıştı.

Ve Emel Sayın'dan Ajda Pekkan'a kadar çok sayıda bizden 'star'ı da ağırladı oralarda. Müzikholünde çalışıyor olsun olmasın, buradan giden herkese tüm kalbini-kapıla-

rını açtı, elinden gelen her yardımı, her desteği verdi. Sonra sonra, Fikret Kızılok'un dediği gibi, "gün oldu, devran döndü", dünyanın (zaten çok çok hassas olan) dengeleri değişti ve Ay-Feri İran'dan Amerika'ya doğru yola koyulmak zorunda kaldı. Müzik ile bir bağ kurmadığı birkaç yıldan sonra da Türkiye'ye döndü, Mersin'e yerleşti. Hala da Mersin'dedir. Müzik ile bağlarını hiç koparmadı. Sesinin güzelliğini, hiç olmazsa olabildiği kadarıyla muhafaza edebilmek için elinden geleni yapıyor; durmadan çalışıyor.

Günümüz kuşağının-basınının sanatçıya hak ettiği ilgiyi gösterdiğini söylemek elbette mümkün değil. Ama bir tuhaflık da yok bunda; Ay-Feri'nin muadillerine de aynı muameleyi reva gördü bu ülkenin, bu kuşağı. Durum tuhaf değil; ama hüznü, hatta can yakıcı. Ay-Feri ve benzerlerini öyle sarıp sarmalamalıydık ki, onlara ne yapsak bize az gelmeli-görünmeli, hep daha fazlasını yapmaya çalışmalı-niyetlenmeliydik.

Bu satırların yazarı, (herkes adına ve sonu gelmeyen bir biçimde) özür dilemek istiyor; Ay-Feri'den ve bütün çağdaşlarından.

Biz, sayenizde 'biz' olduk Sevgili Ay-Feri; o müthiş sesiniz hiç susmasın, size olan aşkımız hiç ama hiç bitmesin.

Fikret Kızılok'un dediği gibi, "gün oldu, devran döndü", dünyanın (zaten çok çok hassas olan) dengeleri değişti ve Ay-Feri İran'dan Amerika'ya doğru yola koyulmak zorunda kaldı. Müzik ile bir bağ kurmadığı birkaç yıldan sonra da Türkiye'ye döndü, Mersin'e yerleşti.

vizyon

röportaj

röportaj: esra okutan
fotoğraf: sinan kesgin

56

Burcu Güneş:

‘joker bir şarkıcıyım’

Aşk Yarası, Tılsım, Ay Şahit ve Ben Ateş Ben Su gibi albümleriyle
adından söz ettiren Burcu Güneş ile sohbet ettik...

2006 Aralık ayında dördüncü albümü "Ben Ateş Ben Su"yu çıkaran Burcu Güneş, aslında uzun senelerdir sahneleri arşınlayan bir isim. 12 Ağustos 1976 yılında İzmir Alsancak'ta doğan Burcu Güneş'in babası da bir müzisyen: Ali Güneş. Babasının müzisyen olmasından dolayı küçük yaşlarda müzikle iç içe yaşamaya başladı. İlk bestesini 12 yaşında yaptı. 13 yaşında babasına vokal yapmaya başlayarak küçük yaşta sahne deneyimi elde etti. Babası ile kurdukları Dio, Trio ve orkestralarla, büyük otellerde ve tatil köylerinde jazz ve pop müzik şarkıları söyledi. 18 yaşında İzmir 9 Eylül Devlet Konservatuar Müdürü Prof. Müfit Bayraş'a dan şan, artikülasyon ve solfej dersleri aldı. İzmir'in tanınmış Jazz klüplerinde ve bazı büyük otellerinde, yaz ayları Bodrum'da şarkı söylerken bir yandan Müfit Bayraş'a ile çeşitli festivallere ve müzik yarışmalarına katılıp birçok ödül kazandı. Kendi söz ve bestelerini o yıl İzmir'e gelen piyanist Burçin Büke'ye dinletmesi ile profesyonel hayata adım attı. Birlikte stüdyoya girerek her ikisine ait şarkılar oluşturdular, kayıtları hazırlayıp Raks Universal plak şirketine gönderdiler. Bir hafta sonra şirketten gelen teklifle acil olarak İstanbul'a ilk albümünü hazırlaması için çağırıldı. 1998 yılında Garo Mafyan, Nino Varon, Tanju Arıkan ve ekibiyle ilk albümü "Aşk Yarası"nı piyasaya sürdü. Albümde Gloria Gayner'in söylediği "First be a Woman" isimli şarkıyı Zeynep Talu'nun yazdığı Türkçe sözlerle yorumladı. Albümden iki şarkı "Ali-

mallah ve Yaşadık Bitmedi" Fransa'da "compilation" bir albümde yer aldı. 2001 yılında ikinci albümü "Tılsım"ı çıkardı. Albümünde Erhan Güteryüz'ün "Biz Aşk Meleklerden Çaldık" şarkısının yanı sıra pop tarzının dışına çıkan bir eser olan "Çile Bülbülüm" isimli Türk Sanat Müziği şarkısını okudu. Bu albüm 700 bin satış rakamına ulaşmıştı. 2004 yılında "Ay Şahit" isimli üçüncü albümünü piyasaya çıkardı. Bu albümde kendi söz ve bestelerine daha yoğun bir şekilde yer vermesi dikkat çekti. Mert Ekren'in "Sahilden" şarkısında Ceza ile düet yaptı.

"Ben Ateş Ben Su" çıkalı bir seneye yakın zaman geçti. Şu sıralar neler yapıyorsunuz?

Albümün konserleri ve diğer promosyon, klip çalışmalarımız devam ediyor. Son olarak 'Seven' şarkısına bir klip çektik. Tamamen bu son albümündeki parçaların remikslerinden oluşan bir çalışmamız da çıkacak. Altı ay sonrası içinde yepyeni bir proje düşünüyorum.

En son Malatya'daki Kayısı Festivali'ne gitmişsiniz nasıl geçti?

Benim için çok anlamlı bir festivaldi. Bir süre önce kaybettiğimiz Barış Akarsu'yu andık. Ben sanat camiasındaki insanların giderken bir işaret verip gittiklerini düşünüyorum. Barış insanlara 'barış içinde yaşama' mesajı vererek gitti. Yaşamın çok kısa olduğu, yarın ne olacağını bilmediğimizi göz ardı etmeden yaşamamız

'Garo Mafyan, 'sen joker bir şarkıcısın' demişti. Ben de kendimle ilgili aynı şeyi düşünüyorum. Birçok şarkıyı yorumlayabilecek, o kalıba girebilecek, o empatiyi yaşayabilecek beceriye sahip olduğuma inanıyorum. Bugün türkü, yarın caz ya da pop söyleyebiliyorum.'

gerektiğini düşündürdü. Bu konserde de Barış Manço'yu, Barış Akarsu ile beraber Melih Kibar, Onno Tunç, Uzay Heparı, Ajlan Büyükburç, Kerim Tekin ve Malatya'da doğmuş olan Kemal Sunal gibi birçok kaybettığımız sanatçıyı anma fırsatı bulduk. Malatya macerası şöyle başladı; sabahleyin Sarı Kurdele adındaki bir yerde kahvaltı ettim. Menüde sanatçı Fahri Kayahan'ın Atatürk'le ilgili bir hikayesini okudum. Çok etkilendim. Ben de sahneye 'Sarı Kurdele' türküsünü söyleyerek yöresel kıyafetlerle çıkmaya karar verdim. Ve sonrada çıkacağım sahnenin Fahri Kayahan'ın sahnesi olduğunu öğrendim. Ayrıca babama yazdığım 'Erteleme' adlı parçaya hazırlanan klibin son sahnesi Malatya'da çekildi. Tüm bunlar bu konseri benim için çok anlamlı yaptı.

Türkü dağarcınız nasıldır? Çok türkü bilir misiniz?

Bir Türk kıızı olarak tabii her zaman Türk Sanat Müziği ve türküleri dinledim. Türkülerin beni çok beklenme-

dik zamanlarda derinden etkilediği olmuştur. Şimdi şimdi bu türküleri ne kadar yanık, ne kadar içten söyleyebildiğimi fark ediyorum. Mesela en son 'Şarkı Söylemek Lazım' yarışmasında 'Kara Tren'i söylemiştik. Orada yorumlama şeklimle ilgili çok büyük övgüler aldım. Ve açıkçası çok büyük cesaret geldi. Zaten 1998'de ilk albümü yaptığımızda Garo Mafyan, 'sen joker bir şarkıcısın' demişti. Ben de kendimle ilgili aynı şeyi düşünüyorum. Birçok şarkıyı yorumlayabilecek, o kalıba girebilecek, o empatiyi yaşayabilecek beceriye sahip olduğuma inanıyorum. Bugün türkü söyleyebiliyorum, sonra caz ya da pop söyleyebiliyorum.

Küçüklükten beri babanızla müziğin içinde büyümüşsünüz.

'Sadece müzisyen olabilirdim' diye mi düşünüyorsunuz?

Başka şeyler yapmayı hiç istediniz mi?

Ben öğretmenlik yapmayı istemiştim, çünkü ilkokul öğretmenime büyük bir hayranlığım vardı. Küçük yaşta babam ve annem ayrılınca ilkokul öğretmenim beni çok sahiplendi. Hala görüşüyoruz. Öğretmen olabilirdim. Ama zaten hayatta bazen öğretmen bazen öğrenci konumunda yaşıyorsunuz. Hala bir öğrenciyim, hem de öğretmenim. Çok somut anlamda öğretmenlik yapmadım. Belki ileride olurum. 'Şarkı Söylemek Lazım'da koçluk yaptım. O da bir anlamda öğretmenlikti.

1998'de ilk albümünüz çıktı. Geçen 10 yıla baktığınızda geldiğiniz yeri nasıl buluyorsunuz?

Her albümde biraz daha kendimi buldum. Kalması gereken tecrübeleri tutup gitmesi gerekenleri geride bırakıyorum. Her albümde yeni yollar açmaya çalışıyorum kendime. Bazı dönemlerde tekdüzelik iyi oluyor da, bazen kendi kalıplarınızdan ve kendi varoluş şeklinizden öte bir şeyler yapmak istiyorsunuz. Ben de o yüzden bu son albümde insanların karşısına daha farklı bir sound ve kimlikle çıktım. Bu albümde tamamen kendi yaratıcılığımı ortaya koydum.

Bazı sorunlar yaşadınız ve TMSF'den sözleşmenizi ve sanatsal faaliyetlerinizin haklarını satın aldınız.

Benim artık varolmadığını düşündüğüm anlaşmalarım ortaya çıkartılmış ve Erol Köse tarafından TMSF'ye verilmişti. Sanatımın susturulduğu dönemde yaşadığım kısıtlama beni daha da yaratıcı kılmış ki sonradan yap-

Her albümde biraz daha kendimi buldum. Kalması gereken tecrübeleri tutup gitmesi gerekenleri geride bırakıyorum. Her albümde yeni yollar açmaya çalışıyorum. Bazı dönemlerde tekdüzelik iyi oluyor da, bazen kendi kalıplarınızdan ve kendi varoluş şeklinizden öte bir şeyler yapmak istiyorsunuz.

tığım eserlerin büyük bir kısmının temeli o dönemde atıldı. Ama hala o sürecin hayatıma getirmiş olduğu zorlukların üstesinden gelmeye çalışıyorum. İki buçuk senemi verdiğim 'Ay Şahit'ten de çok fazla bir gelir elde edemedim. Bunlar üretken bir sanatçı için çok zor dönemler.

Mistik konularla da bayağı ilgilisiniz. Halil Cibran gibi isimler okuyorsunuz...

Evet son beş senedir bayağı fazla kitap okuyorum, kendimi geliştiriyorum, tanıyorum. Mevlana ve Halil Cibran'ın felsefesinden etkilendim. Bunları okurken, bunlardan beslenirken, tek amaç kendi hayat yolunu bulmak. Zaten o bilgiyi kullanabilirseniz, kendi hayatınıza geçirebilirseniz bir işe yarıyor. Yoksa sadece okumakla ezberci olunur. Ama tek bir kalıp içerisine kendimi koymaktansa çok boyutlu düşünmeyi yeğleyen biriyim. Dolayısıyla onları da, başkalarını da okuyorum ve kendi yolumu bulmaya çalışıyorum. Hepimizin, hayatı hafifletmek için başvurduğu bazı yöntemler var. Ben her şeyden anlam çıkartan biri olarak insanlara hizmet etmek için de bu dünyaya gelmiş olduğumuza inanıyorum. Sanat ve müzisyenlik yapabilmek böyle bir şeydir. Bu özgür bir yol diye düşünüyorum. Ancak şunu okuyorum ya da şu sanatçının felsefesinden yola çıktım demek bana o kişiyi kullanmak gibi geliyor. O yüzden de çok fazla isim geçirmek bana pek uymuyor. Sadece paylaşmak adına bu konulardan sözediyorum. Her röportajda da bundan bahsetmek istemiyorum açıkçası.

TAÇSAV tarafından 2001 yılında 'İdeal Türk Genç Kızı' seçilmişsiniz. Hangi özelliklerinizden dolayı seçtiler sizi?

Türk gençlerine örnek teşkil edecek yaşam tarzım, bir takım hususi ve zararlı alışkanlıklarımın olmaması ve başarılarımdan dolayı dördüncü yılımda beni buna layık gördükleri belirtilmişti. O dönemde pek ilgi çekmemişti ama şimdi çekiyor.

Telif hakları ile ilgili yapılan çalışmalar hakkında ne düşünüyorsunuz?

Şu anda internet ortamından ve korsanlardan dolayı yaşanan sıkıntılara nasıl çözüm bulunabilir diye çalışıldığını görüyorum. Bu tüm dünyada yaşanan bir problem. Emek verenlerin haklarına sahip çıkmak için birçok kişinin çalıştığını görüyorum. İnternetin yayılmasının bilginin yayılması açısından yararı var. Buradan hepimizin kazançlı çıkacağı alanlar da ortaya çıkacak. Bir geçiş döneminde olduğumuzu düşünüyorum.

'Mevlana ve Halil Cibran'ın felsefesinden etkilendim. Bunları okurken, bunlardan beslenirken, tek amaç kendi hayat yolunu bulmak. Zaten o bilgiyi kullanabilirseniz, kendi hayatınıza geçirebilirseniz bir işe yarıyor. Yoksa sadece okumakla ezberci olunur. Ama tek bir kalıp içerisine kendimi koymaktansa çok boyutlu düşünmeyi yeğleyen biriyim.'

vizyon

röportaj

röportaj: esra okutan
fotoğraf: sinan kesgin

60

Sümer Ezgü:

‘halk müziği benim yaşam şeklim’

Büyük şehirlerde yaşayan insanlara bir çark içinde kaybolmamaları için Anadolu felsefesi ve halk müziğini dayanak olarak öneren Sümer Ezgü, yaptığı televizyon programlarıyla da metropolü ve kırsalı kaynaştırıyor.

‘Ege, Toros, Yörük, Türkmen Türküleri’ albümünüz yeni çıktı. Albüm çalışmaları, türkülerin seçilip derlenme aşaması da dahil olmak üzere nasıl bir süreçten geçiyor?

Öncelikle benim tavrıma ve yorumuma yakın türküler seçmem gerekiyor. Ayrıca herkese hitap edecek türküler seçmeye gayret ediyorum. Mesela bu son albüm, Ege, Toroslar, taa Silifke’ye kadar çok büyük bir coğrafya repertuarını tarayıp defalarca eleyerek, gerek kayıt sistemi gerek müzik anlayışı olarak herkesin dinleyebileceği tarzda hazırlanan bir çalışma.

Repertuar aşamasında alan çalışması yapıyor musunuz? Yerel ağzılardan türkü keşfetmek gibi...

Alan çalışması bizim yaşam şeklimiz. En azından konserler nedeniyle dolaşıyoruz. Halk müziği yorumcusu olduğum için ister istemez yerel sanatçılarla görüşüyorum. Zaten bizim mayamız o halk anlatımıdır, halk ağzıdır, halk ozanlarıdır, yöre sanatçılarıdır. Onu kaybedersek damarlarımızdaki kanı kaybetmiş oluruz. Özel olarak gidip derleme yapıyor musunuz dersanız, hayır. Aslında Anadolu’yu dolaşmak, derleme yapmak bizden çok üniversitelerin, Kültür Bakanlığı’nın işi. Ama bazen bazı kayıt fırsatları çıkıyor. Mesela geçenlerde Bilecik’ten geçerken meyva almak için durdum. Geldiler, beni yan dükkana götürdüler, meğer orası da bütün yöre sanatçılarının geldiği bir merkezmiş. İçeride bana oranın türkülerini çalmaya başladılar. Ben de teybimi aldım kayıt

yaptım. Sonra onları notaya döktüm, TRT’ye verdim. Repertuvara girdi. TRT’ye girdiğim ilk yıllarda özel olarak dolaşıyordum. Zamanım daha fazlaydı. Köylere gidiyordum, derlemeler yapıyordum.

Türküleri seçerken zorlandığınız oluyor mu? Albüm dışında bırakmaya kıyamadığınız türküler oluyor mu?

İşin en kötü tarafı o. Gerçekten kıyamıyorsunuz. Ama albümlerde çok fazla eser okumak doğru değil. Dün Arif Sağ ile beraberdik, o da aynı şeyi söyledi, long play dönemine döndük dedi. Az eserle, az yorumla albümler yapılacak artık. Albüm alınmıyor ki zaten. Artık daha çok eser üzerinde durmamız gerekiyor. Çünkü iyi bir albüm satışı dediğiniz şey ancak o çalışmayı finanse ediyor. Öncelikle dijital alanda satışı çözmek zorundayız biz. Başka türlü sektör yaşamaz.

Müzik dünyasında iki görüş var; ilki ‘İnternet çıktı mertlik bozuldu. İnternette şarkı indirilmesi yasaklansın’ diyen, ikincisi ise ‘Bu aslında endüstriyi büyütebilecek bir olanak, dijital teknolojiden yararlanmayı bilmek gerekiyor’ diyor. Siz ikincisine daha yakınsınız anladığım kadarıyla...

Gelişmeyi önleyemezsiniz. Bunun önüne set çekerseniz siz gelişemezsiniz. Ayrı sorun kasetler çıktığında, sonra CD çıktığında yaşandı. Artık mekanik satıştan dijital satışa geçmek lazım. Ama buradaki kaçağı önlememiz gerekiyor. İnternet üzerinden yasal satışlar yapmalıyız. İn-

ternet alanında MÜYAP'ın başlattığı dijital bir platform var. Artık albüm satışından ziyade herkesin eser üzerine odaklanması gerekiyor. Çünkü internette tek tek şarkıların indirilip yasal olarak satılması öne çıkıyor. Amacımız başarılı eser üzerine iyi yorum olmalı.

Sizin kapsamlı bir internet siteniz var

(<http://www.sumerezgu.com/>) ama satış yok sanırım.

Çeşitli alışveriş sitelerine yönlendiriyoruz. Ama şu andaki gündemimiz siteden mp3 satabilmek üzerine. Bunun için bazı yasal yükümlülükler gerekiyor. Bu konuyu çözmeye çalışıyorum.

'Teke Zortlamaları'nın klibini Torosların 2000 metre yükseklikteki Aziziye yaylasında yaptınız. Nasıl geçti?

Toroslar, benim doğduğum, büyüdüğüm topraklar... Çocukluğumda, antik kalıntılarla yörüklerin yaşamının iç içe olduğunu gözlemlemiştim. Ben de klipte bunları bir araya getirmeye çalıştım. Yörüklerin hayatlarının temel unsurlarından biri de keçilerdir. Örneğin 'Teke Zortlamaları'nda olduğu gibi bunlar, oyunlarına ve müziklerine yansır. Bir de 'köy seyirlikler' (halktan kişilerin kılık kıyafet ve makyajla oynadıkları oyunlar) var. Ben bunları yaşatmaya çalıştım. Albümün tanıtım galası için Antalya'da bir yörük köyü kurduk. Çadırlar, saç börekleri ya-

pan kadınlar, yayık ayranları... Develerle girdik alana. Tam bir Yörük şenliği oldu. Zaten müzik bir yaşantının ürünüdür. Halk müziği de bir yaşam şeklidir. İşte ben o yaşam şeklini müzikle bütünleştirmeyi hedefliyorum. Bu bir bakıma değerlere dönüş anlamına geliyor. Hem de büyük problemlerle yaşayan şehir insanına bir alternatif sunuluyor. Çünkü İstanbul gibi bir metropolde yaşarken dayandığınız bir felsefeniz olmalı yoksa bu çark içinde kayboluyorsunuz. Anadolu felsefesi, müziği, inanışları, felsefesi, paylaşım adına, sevgi adına iyi bir dayanak.

Burdur'da doğmuşsunuz ama sonra babanızın görevi dolayısıyla Gümülcine'ye gitmişsiniz. Buradaki yaşam sizin müzikal gelişimimizi nasıl etkiledi?

Benim baba tarafım Trabzonlu'dur. Ben Burdur'un Bucak ilçesinde doğdum. Sonra babam Gümülcine'deki bir Türk okuluna öğretmen olarak atanınca oraya yerleştik. Gümülcine'nin benim müziğime etkisi oldu İlk nota derslerimi, mandolin ve melodika derslerimi orada aldım. İlkokul dörtteydim. Birçok Yunan arkadaşlarım vardı. İlk aşkı da Yunan'dı. Bütün bunlar benim hayata bakışımı şekillendirdi. Müziğin sınır tanımadığını, evrensel olduğunu, Ege'nin kıyılarında sirtaki ve zeybeğin dostluğunu oralarda öğrendim.

Türkülere olan ilginiz ne zaman başladı?

Çocukluğum zaten Burdur'da geçtiği için sokakta oynarken kulağıma ilişen müzikler o bölgenin müzikleriydi. Menderes çayında boğulan 'Ümmü Kız'ın Ağıtı'nı, 'Çekemedim Akçe Kızın Göçünü', sevgilileri ayıran, Antalya ile Burdur arasında geçit vermeyen 'Çubukbeli Türküsü'nü duyarak büyüdüm. Düşünlerde Harmandalı oynayan insanların arasında, keçi hareketlerini taklit eden 'Teke Zortlatmaları'nı oynayarak büyüdüm. O yüzden her zaman türkülerle iç içeydim. Rahmetli babam köy enstitüleri ekolünden öğretilirdi. Ve bize olanaklar sundu. Bana bağlama, mandolin, melodika aldı, halk oyunlarına gönderdi... Beni teşvik etti.

Sizin yoğun şekilde de spor merakınız var. Hentbolcüsünüz...

Ankara 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi Hentbol Bölümü mezunuyum. Daha önce Burdurspor'da voleybol, basketbol oynadım. Okula başladıktan sonra hentbola ilgi duydum. Türkiye'de salon hentbolünü başlatan sporculardan biriyim. Vefa-Simtel takımında oynayıp şampiyonluğu tatmıştım. Spor bana bir yaşam disiplini kazandırdı diyebilirim. Spor hala yapıyorum. Yaşamımın bir parçası. İyi bir ses için sağlam bir beden lazım. Ancak sağlam bir beden tınlar...

Peki resim?

Resme dönük tarafımın bir gün öne çıkacağını düşünüyorum. Halamın oğlu Milliyet'in çizerlerindendir; Haslet Soyöz. Ailede resme çok ilgi duyan var. Şu an benim zamanım yok ama bir gün, 5-10 yıl sonra öne çıkacağını düşünüyorum. Yunanistan'da ilkokullar arası resim birinciliğim vardı.

1981'de profesyonel müzik yaşamına TRT'de başladınız. TRT formasyon olarak size ne kattı?

TRT benim okulum. Müzikal kimliğimi özetlemek gerekirse, TRT okulum, halk ozanları da mayamdır. TRT'de her şeyden önce işin teorisini öğrendik. Halk edebiyatı, yöreler, o yörelerin çalınış ve okunuş tavrı, Klasik Türk müziği tavrı, klasik armoni, Batı armonisi, mikrofona eğitimi, halk oyunları, temel müzik bilgileri, sahne eğitimi gibi birçok eğitim verildi. Elemlerden geçtikten sonra kadroya alındık. Kadroya alındıktan sonra 15 sene çalıştım TRT'de. Anadolu'yu tanıdım, repertuarım gelişti. Programlara çağrılan yöre müzisyenlerinden çok şey kaptık.

Televizyon programcılığı yapıyorsunuz. TRT'de aldığınız eğitimler bu alana da yansımış görünüyor.

Sahnenin ne olduğunu halk oyunlarında öğrenmiştim. TRT'ye girdiğimiz yıllarda çok statik çekimler yapılıyordu. Şöyle öğretiliyordu: 35 saniyelik saz payında iki çam arasında yürür bir gül koklarsın. Bu beni doyurmuyordu. Eserin gerektirdiğini yapmak, gerekirse oynamak istiyordum. Türkülere böyle bir görsellik kazandırdım. 1980'lerden sonra apolitik bir döneme girildi. Yoğun bir Batılılaşma rüzgarı estirildi. Bize ait olan her şey avam, sıradan olarak küçümsendi. Radyo ve televizyonlarda hiç halk müziği çalınmıyordu. O dönemde TRT Genel Müdürü ile görüşürken bunlar bizim öz kültürümüz, TRT bu yayınları yapmalı demiştim. O da 'Oturun o zaman siz yapın' dedi. Sonra bir yazı geldi, program yapmaya baş-

2005 yılında Burdur Atatürk Stadı'nda 20 bin 328 kişilik Guinness rekor denemesi konseri

lıyorsunuz diye. 'Ankara Rüzgarı' böyle başladı. Sonra TRT'den ayrılısam bile dışardan program yapmaya devam ettim. 'Nazar Değmesin', 'Anadolu'dan Geldik' serileri gibi programlarla devam ettim. Metropolle Anadolu'yu birleştirdik. Şimdi Ramazanla birlikte Kanaltürk'te bir program yapacağım.

Sizin MESAM'da Yönetim Kurulu'ndayken derleme yapanların da telif hakkı alması konusunda çalıştınız. Bu konuda bilgi verir misiniz?

Yapılan anketlerden anlaşıldığı kadarıyla en çok dinleyicisi olan müzik türü Türk Halk Müziği. İkinci Arabesk. Üçüncüsü pop, dördüncü Türk Klasik Müziği. Bu kadar çok dinleyicisi olan bir türün başıboş bırakılmaması lazım. İsteyen istediği gibi yorumluyor, sözleri değiştiriyor. Tam bir talan alanı. Türküleri derleyen, gerektiğinde belli bir forma sokan, notaya aktaran halk sanatçılarının bir farkı var. Bu fark onların kişisel hususiyetlerini sanata aktarmalarıdır. Bu da telif nedenidir. Bir işlemeci sıfatıyla o geleneği kendi kişisel hususiyetleriyle işleyen halk sanatçılarının ve derleyicilerin, işlemeci sıfatıyla hak sahibi olması lazım. Böylece bu türküleri araştırmadan gelişigüzel yorumlayan insanlar, yasa karşısında bir muhatap bulacaktır. O da derleyicidir, mahalli sanatçıdır, kaynak kişidir veya da o kültürü yaşatan vakıflardır. Ben derlemeci olarak ilk başvurduğum dönemde MESAM beni kabul etmedi. Sanıyorum 1990 yıllarıydı. Çok garipsemiştim. İLESAM Başkanı ile konuştum bu konuyu. 'Biz halk hikayeleri, halk şiiri gibi, anonim eserlerin derleyicilerine pay veriyoruz' dedi. 'Halk hikayesi ve halk türküsü arasında bir fark yok ikisi de anonimdir sen haklısın' dedi. Ben gün oldu, MESAM'a besteci ve söz yazarı sıfatıyla girdim. Gün oldu Yönetim Kurulu'na seçildim. Gündeme getirdiğim ilk konu da buydu. O dönemde ciddi tartışmalar ve görüş ayrılıkları oldu ama sonunda anonim eserlerin telif kapsamına alınmasını yönetim kurulu kabul etti. Ve biz bunu Genel Kurul'da da kabul ettirdik. Biraz yavaş gidiyoruz. Sonra bir sempozyum düzenlendi. Sempozyumda konuşulanlar şimdi kitap olarak basılacak. Ancak bu konunun hızlandırılması lazım. Halk eserlerinin dijital alanda da korunması için anonim eserleri de bu şekilde hak kapsamına almak çok önemli.

Toroslar, benim doğduğum, büyüdüğüm topraklar... Çocukluğumda, antik kalıntılarla yürüklerin yaşamının iç içe olduğunu gözlemlemiştim. Ben de klipte bunları bir araya getirmeye çalıştım.

ROCK'N COKE 2007

Rock'n Coke'un ardından:

hezarfen'den rock raporu

Türkiye'nin en büyük müzik festivali Rock'n Coke, bu yıl 5.yaşını kutladı. 1-2 Eylül tarihlerinde Hezarfen Havaalanı'nda yapılan festivalde Franz Ferdinand, Manic Street Preachers, Smashing Pumpkins ve Chris Cornell gibi dünyaca ünlü isimler sahne aldı. Manic Street Preachers performansı hiç kuşkusuz 5 yıllık Rock'n Coke tarihinin en güzel performanslarından biri olarak belleklere kazındı.

Geçen sene daha önce ülkemize gelmiş grupları yeniden getirmesiyle eleştirilen festival bu kez tepe kadrosunu ülkemize ilk kez gelen gruplardan oluşturdu, iyi de etti. Ancak katılımın da son 2 seneye göre daha sönük olduğunu belirtmemiz lazım. Bunda Manic Street Preachers ve The Smashing Pumpkins gibi gençleri pek de yakından ilgilendirmeyen grupların headliner olması etkili olabilir. Metallica, Linkin Park, Green Day, Foo Fighters, Good Charlotte ve HIM gibi isimlerin gençlerin gözünde daha cazip olduğu aşikar.

Festival kampçılar için 31 Ağustos akşamı başladı. Alternatif sahnede gerçekleşen Raining Pleasure performansı beğeni topladı. Hatta daha geniş bir kitle tarafından izlenememiş olmalarına üzüldük. Ama gelecek senelerde bu kez festivalin öncesinde değil, içinde yer alacaklarına inancımız tam. Peşinden DJ setiyle Dirty Soundsystem sahne aldı ve insanları bol bol dans ettirerek ertesi güne hazırladı.

Festivalin ilk gün performansları alternatif sahnede Üçnoktabir ile başladı. İlk albümü "Sabaha Karşı"yı geçtiğimiz aylarda piyasaya çıkaran grup, festivalin ilk grubu olmasının dezavantajını avantaja dönüştürmeyi bildi. Grubun solisti aynı zamanda gazetecilik yapan Melis Da-

nişmend. Kendisinin sahne karizması yerinde, seyirciyi kısa zamanda avcunun içine almayı bildi. Alandaki ilk canlı performans olduğu için ilk nota duyulduğu anda herkes alternatif sahneye koştu. Grup, Barda filminin soundtrack'i için hazırladığı "Dediler ki" dışında "Değişmem", "Bahçe", "Ölmeden Ünlü Olsam" gibi şarkılarını seslendirdi. En çok seyirci coşkusu ise Hepsi'den coverladıkları "Yalan" şarkısında yaşandı.

Saatler 14:00'ü gösterdiğinde ana sahneye geçtik. Bu sahne Aslı ile açıldı. Son albümü "Söylediğim Şarkılarda Saklı"dan "Dans Etmeye İhtiyacım Var" büyük beğeni topladı. Peşinden sahneyi Gripin aldı. Gripin ilk kez sahne aldığı Rock'n Coke'ta "Elalem", "Boşver", "Böyle Kahpedir Dünya" gibi büyük hitlerinin yanı sıra Manga'dan Ferman'ın katılımıyla "Baba Mesleği"ni seslendirdi. Günün en iyi performanslarından biriydi Gripin'in ki. Sırada günün ilk yabancı grubu Badly Drawn Boy vardı. İngiliz indie müziğinin önde gelen ismi Damon Gough, nam-ı diğer Badly Drawn Boy başrolünde Hugh Grant'in olduğu "About A Boy" filmi için aynı adlı şarkıyı yazmıştı. Badly Drawn Boy ve grubu

Hayko

Manic Street Preachers

Manic Street Preachers performansı hiç kuşkusuz beş yıllık Rock'n Coke tarihinin en güzel performanslarından biri olarak belleklere kazındı. Herkesin ortak görüşü MSP'in kapanış grubu olması gerektiği idi.

erken saatte çıktığı için biraz güme gitti denebilir. Sahne karizmaları yerli yerindeydi ama kitleleri coşturmayı başaramadılar maalesef. Hollandalı grup Within Temptation sahne aldığı anda konser alanı o saate kadarki günün en kalabalık izleyici kitlesini ağırladı. Grup son albümü "The Heart Of Everything"den seçtiği şarkıların ağırlıkta olduğu bir playlist hazırlamıştı. Ancak normalde sahne dekoru kullanan grubun bu kez normal bir şekilde sahne alması, dahası sahne aldıklarında güneşin hala tepede olması grup adına birer dezavantajdı. Gene de vokalistleri Sharon Den Adel bu kusurları kapatacak kadar sempatik tavırlar sergiledi. Sırada Teoman vs. Rashit performansı vardı. Bu birlikteliğin özünde her iki tarafın şarkılarının ortak seslendirilmesi fikri yatıyor. Ortak seslendirilen şarkılar arasında Teoman'dan "Nefes Nefese", "Güzel Bir Gün" ve "Sus Konuşma", Rashit'ten ise "Teker Teker", "Çarpışan Otolar" ve "Zor Günler" vardı. Bu birliktelik başka konserlerde de devam edecek gibi görünüyor. Ancak kitlenin genelinin bu birliktelikten çıkan sonuçtan pek de memnun kalmadığını gözlemlediğimizi de belirtelim.

İMAJSIZ CHRIS CORNELL

Günün merakla beklenen isimlerinden biriydi Chris Cornell. Daha önce Soundgarden, Temple Of The Dog ve Audioslave gibi gruplarda söylemiş olan Cornell, tüm bu gruplardan seçtiği şarkıları seslendirdi. Elbette solo döneminden şarkıların ağırlıkta olduğu bir setin içinde. Tişört ve kotla çıktığı sahnede gerek imaj, gerekse sahne şovu açısından bilinen rockstar formatından oldukça farklı bir tavır sergileyen Cornell, seyirciyle sık sık ilginç diyaloglara girdi. Seyirci tarafından kendi için açılan pankartları da istedi ve hepsini imzalayarak geri verdi. Soundgarden döneminden "Spoonman" ve "Black Hole Sun", Temple Of The Dog'dan "Hunger Strike", Audioslave'den "Be Yourself", "Doesn't Remind Me", "Show

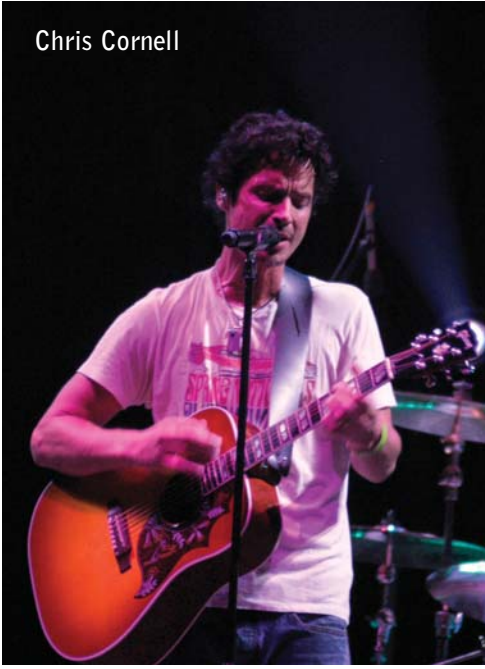
Me How To Live" ve solo çalışmalarından "No Such Thing", "You Know My Name" ve "Arms Around Your Love" seslendirdiği şarkılardan birkaçıydı. Cornell'in tüm çaldıkları içinde en çok ilgi çeken ise elinde akustik gitarıyla tek başına seslendirdiği Michael Jackson klasiği "Billie Jean" oldu. Chris Cornell'in Rock'N Coke'un en iyi performanslarından birine imza attığını rahatlıkla söyleyebiliriz.

İlk günün kapanış grubu The Smashing Pumpkins'ti. Geçtiğimiz aylarda yeniden toplanan grup, yıllardır kendilerini bekleyen fanları için doyurucu bir performans sergileyemedi. Bunun sebebi ise grubun biraz deneysel takılmasıydı. Hit şarkılarını bile deforme ettiler, şarkı sonlarını uzattıkça uzattılar. Buna rağmen seyirci ilgisi grup sahneden inene kadar sürdü. "Today", "Tonight Tonight", "Bullet With Butterfly Wings" ve "Zero" çaldıkları şarkıların birkaçıydı.

Ana sahnede müzik bittiğinde, herkes alternatif sahnede DJ Erol Alkan'ı seyretmek üzere hareketlendi. İngiltere'de doğup büyüyen Türk asıllı DJ, MixMag dergisi tarafından 2006 yılında "yılın DJ'i" ödülünü aldı. Erol Alkan, çaldıklarından çok sahne şovuyla dikkat çekti diyebiliriz. Müziğin ritmiyle havaya giren ve herkesi de havaya sokan biri.

İkinci günün açılış grubu 110 oldu. 2.albümü "Kontrol"ü DMC etiketiyle yayınlayan grup "Özledim Seni", "Tuzak" ve "Kimse Bilmez" gibi şarkılarıyla dikkat çekti. Alman grup Avid, kendini daha çok performanslarla kanıtlamış bir grup. Ancak Rock'n Coke'un genel izleyicisi için cazip bir seçim değil. Ana sahnede sahne alacak bir sonraki isimse Hayko Cepkin'di. Daha önce Rock'n Coke'ta açılış yapan Hayko, 2 basamak yukarı çıkarak kadroda daha ortada bir yer bulmuştu kendine. Önce siyahlar içinde iki kişi çıktı sahneye. Sahnenin iki tarafına geçip bir kumaş parçasını gerdiler. O siyah perdenin ardından koza içinde Hayko Cepkin çıktı. Görülmeye değer

Chris Cornell

Teoman, Raşit ve küçük İskender

Özlem Tekin

Pentagram

bir andı. "Bertaraf Et", "Kaos" ve "Ölüyorum" seslendirdiği şarkıların öne çıkanlarıydı. Hayko'nun bu orijinal konser performansları sayesinde izleyici kitlesini günden güne büyüttüğüne şahit oluyoruz. Her konseri için değişik şovlar hazırlayan Hayko Cepkin'e işine verdiği önem için ayrıca saygı duyuyoruz.

EN SERT GRUP:PENTAGRAM

Özlem Tekin'in bu Rock'n Coke'ta ikinci sahne alışı olacaktı. İlk performansına siyahlar içinde çıkan Özlem Tekin bu kez beyazı tercih etmişti. Tüm orkestrası da ona uygun olarak beyaz giyinmiş, dahası beyaz peruk takmıştı. Yeni kadrosunda yaylılardan oluşan 8 kişilik bir orkestra barındıran Özlem Tekin, günün en iyi performanslarından birine imza attı. "Değmez", "Dene", "Aşka Dair", "Gezegen X", "Herkes Şanslı Doğmuyor" ve "Sebepsiz Savaş" kalabalığın eşlik ettiği şarkılardan sadece bir kaçtıydı.

Günün en sert grubu Pentagram oldu. 20 yılı geride bırakan grup, yıl boyu 20.yılıni kutlamaya dair onlarca konsere çıkmıştı. Grup İngilizce ve Türkçe sözlü şarkılarını harmanladığı bir playlistle karşımıza çıktı. "In Esir Like An Eagle", "1000 In The Eastland", "Unspoken" ve "Lions In A Cage" bir yana, "Gündüz Gece", "Bir" ve "Ölümlü" gibi tüm alan tarafından bir ağızdan söylenen şarkılar bir yana. Anlaşılan o ki Pentagram yola kesinlikle Türkçe sözlü şarkılarıyla devam etmeli. Tek kelimeyle kusursuz bir performanstı.

Festivalin merakla beklenen isimlerinden biriydi Manic Street Preachers. Galler menşeli grup geçtiğimiz günlerde "Send Away The Tigers" albümünü yayınlamıştı. Bu albümden çıkan ilk single The Cardigans vokalisti Nina

Yeni kadrosunda yaylılardan oluşan sekiz kişilik bir orkestra barındıran Özlem Tekin, günün en iyi performanslarından birine imza attı.

Persson'un vokaliyle destek olduğu "Your Love Alone Is Not Enough" olmuştu. Bu şarkının klipi de müzik TV'lerinde sık sık dönmekte. Yıllar önce ortadan kaybolan ve bir daha kendisinden haber alınamayan gitaristleri Richey James'e benzer bir konser gitaristi bulmuş olmaları enteresandı. "You Love Us", "From Despair To Where", "La Tristessa Durera", "Little Baby Nothing", "Motown Junk", "Motorcycle Emptiness", "Ocean Spray", "Stay Beautiful" ve kapanışta çaldıkları "A Design For Life" ile bir best of albümü baştan sona seslendiriyor gibiydiler. Manic Street Preachers performansı hiç kuşkusuz 5 yıllık Rock'n Coke tarihinin en güzel performanslarından biri olarak belleklere kazındı. Herkesin ortak görüşü MSP'in kapanış grubu olması gerektiği idi. Ama kapanışta Franz Ferdinand vardı. İskoçyalı grup şimdiye dek 2 albüm yayınladı ve bu iki albümden 4 milyon tiraj yakaladı. Yakın zamanda 3.albümünü çıkaracak olan grup, Manic Street Preachers'tan sonra sahne aldığı için biraz sönük kaldı.

Grubun vokalisti Alexander Kapranos seyirciyi Türkçe selamladı, arada da bol bol Türkçe anons yaptı. Kesinlikle görülmeye değer anlardı. "Take Me Out", "The Dark Of The Matinee", "Do You Want To" ve "Darts Of Pleasure" yoğun seyirci katılımına maruz kalan parçaları oldular. 5. Rock'n Coke bu performansla sona erdi.

meslek birlikleri birlikte hareket ediyor...

Müzik sektöründe faaliyet gösteren dört meslek birliği olan MESAM, MSG, MÜ-YAP ve MÜYORBİR imzaladıkları ortak protokol kapsamında 2008 yılında lisans kullanıcılarına belirlenen tarifeler uyarınca ortak olarak lisans verecekler.

MESLEK BİRLİKLERİ ÜYELİK VE LİSANSLAMA ORTAK UYGULAMA PROTOKOLÜ

1-TARAFLAR

- Türkiye Müsiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği
MESAM
  - Müsiki Eseri Sahipleri Grubu Meslek Birliği
MSG
  - MÜ-YAP** Bağlantılı Hak Sahibi Fonogram Yapımcıları Meslek Birliği
  - Müzik Yorumcuları Meslek Birliği **MÜYORBİR**
- (Yukarıdaki taraflar birlikte kısaca "Meslek Birlikleri" olarak anılacaktır.)

2- KONU

Meslek Birliklerinin yetki belgesi ile üyelerinin haklarının koruma süre ve kapsamlarını, lisanslama yöntem ve koşullarını uyumlaştırmasına ilişkin uygulama esasları işbu protokolün konusunu oluşturur.

3- UYGULAMA ESASLARI

A) YETKİ BELGELERİ KAPSAMI VE SÜRELERİ

- A.1)** Eser sahibi, fonogram yapımcısı, icracı sanatçıların meslek birliklerine üye olurken imzaladıkları yetki belgelerinin kapsamı ve koruma süreleri meslek birliklerince yasa ve tüzük hükümlerine uygun olarak düzenlenecektir. Bu kapsamda olmayan ve geçmişte üyelerin imzaladığı yetki belgeleri meslek birliklerince revize edilecektir. Yapılacak düzenleme ve revizeler yürürlükteki "Fikir ve Sanat Eserlerine İlişkin Meslek Birlikleri ve Federasyonları Hakkında Tüzük"ün 17. Maddesinde belirtilen; "Üyeliği sona erenler ile Birliğin karşılıklı yükümlülükleri, yetki belgelerinin sonuncusunun süresinin bittiği takvim yılı sonun-

da sona erer. Meslek Birlikleri istifa sonrasında yükümlülükleri süren üyelerin hak takiplerini, tahsilat ve dağıtımlarını Tüzüklerinde ve yönergelerinde belirtilen esaslara uygun olarak yapmak zorundadırlar." madde hükmü kapsamında yapılacaktır. Bu madde hükümleri, yapılan dağıtımlar geçerli ve hariç olmak üzere protokolün imzalanması ile birlikte meslek birlikleri tarafından bugüne kadar imzalanan ve bu protokolün imzalanmasından sonra imzalanacak tüm yetki belgelerinin koruma süreleri ile ilgili geçerli olacaktır. Bu protokolün imzalanması ile birlikte meslek birlikleri, aynı alanda faaliyet gösteren meslek birliğinden istifa ederek üye olmuş tüm mevcut üyelerinin yetki belgelerini iptal ederek bu madde hükümlerine uygun olarak revize edecektir.

- A.2)** Meslek Birlikleri, üyelerinin imzaladıkları yetki belgelerinin süresinin dolduğu takvim yılının sonuna kadar yetki belgesi ile verilen hakları takip, tahsil ve dağıtıma devam edecektir. Bu süre içinde eser sahibi, fonogram yapımcısı, icracı sanatçı üyenin istifa etmesi halinde yetki belgesinin süresinin dolduğu takvim yılının sonuna kadar meslek birlikleri takip, tahsil ve dağıtıma devam edecektir. Bu maddeye uygun olarak Meslek Birlikleri, varsa istifa eden üyelerinin yetki belgesi sürelerinin dolduğu takvim yılına kadar tahsil ettiği telif bedellerini bu protokolün imzalanmasından itibaren en geç 15 gün içinde dağıtacaktır.
- A.3)** Eser sahibi, fonogram yapımcısı, icracı sanatçıların yetki belgesinin süresi dolmadan istifa edip

aynı alanda bir başka meslek birliğine üye olması durumunda ise; üyenin istifa ettiği meslek birliğinin koruma süresi dolana kadar yeni üye olunan meslek birliği üyesi adına herhangi bir telif hakkı takip, tahsil ve dağıtımını yapmayacaktır.

A.4) Meslek Birlikleri 5846 sayılı Yasaya ve Yetki Belgesi Yönetmeliği'ne uygun olarak yetki belgelerini yasada belirtilen mali haklar kapsamında düzenleyecek, kullanım alanlarına göre yetkilerinden feragat etmeyecek veya yetki devralmayacaktır.

Yürürlükteki Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve Yetki belgesi yönetmeliği yetkinin mecra kapsamında değil, mali haklar kapsamında devredileceğini düzenlemektedir.

A.5) Uluslararası alanda hak takibi yapan meslek birliklerinin yurtdışında aynı alanda faaliyet gösteren meslek birlikleri ile imzaladığı karşılıklı temsilcilik sözleşmeleri ve ana editörlerin alt editörler ile yapmış oldukları karşılıklı sözleşmelerde belirtilen mali pay oranında yabancı eserlerin korumasında yetki belgesi statüsündedir.

A.6) Meslek Birlikleri ,işbu protokolün imzalanmasından itibaren en geç 5 gün içinde bu protokolün konusuna ilişkin olarak; üye oldukları uluslararası konfederasyonlara, uluslararası anlaşmalara karşı olarak mahkemelerde görülmekte olan derdest davalar, resmi kurumlar ve kullanıcılar nezdinde beyan ettikleri yazılı görüşleri, raporlarını geri çekeceklerdir.

B. LİSANSLAMA YÖNTEMLERİ

Ortak sözleşmelere konu kullanımlarda yabancı eserlerin de yer alması halinde;

- Uluslararası alanda kurulu olan meslek birlikleri ile imzalanan karşılıklı temsilcilik sözleşmelerinin yetkili kıldığı meslek birliği tarafından CI-SAC ilke ve teamüllerine uygun olarak ortak sözleşmede kullanıcıya lisans verilecektir.
- Bu kapsamda lisans verilmesi koşulu ile; uluslararası alanda kurulu olan meslek birlikleri ile imzalanan karşılıklı temsilcilik sözleşmeleri kapsamında yabancı eserler üzerinde eser sahibinin mali hakkı ve ana editörler ile karşılıklı temsilcilik sözleşmesi bulunan alt-yayımcı şirketlerin yabancı eserler üzerindeki uluslararası ilke ve kurallara uygun olarak mali payı belirlenecektir.

ESER BAŞI LİSANSLAMA YÖNTEMLERİ

B.1. CANLI PERFORMANSLARIN VE İNTERAKTİF KULLANIMLARIN LİSANSLANMASI

- a) Canlı performans organizasyonlarında temsil ettikleri hakların kullanıma konu olduğu meslek birlikleri; kullanıcılarla ortak sözleşme imzalayarak birlikte lisans verecektir.
- b) İnteraktif kullanımlarda ise eser sahipleri meslek birlikleri kullanıcılarla ortak sözleşme imzalayarak birlikte lisans verecektir.
- c) Ortak sözleşme ile kullanıcıya lisans verilmesi halinde meslek birlikleri bu kullanımlar için ayrı bir ortak banka hesabı açacaktır. Kullanıcılardan ortak sözleşme uyarınca elde edilecek veriler üzerinden MESAM ve MSG, toplam ödenmesi gereken telif bedelini belirleyeceklerdir. Belirlenen telif bedelinin sözleşmenin tarafı kullanıcı ile yazılı olarak mutabakatı yapılacaktır. Bu mutabakat sonucunda MESAM ve MSG, repertuarlarının kullanımına göre koruma oranlarını belirleyecekler ve belirlenen oranlar üzerinden kullanıcıya ödeme yazısı göndereceklerdir. Kullanıcı tarafından ödeme yazısında belirtilen bedellerin ödenmesi halinde kullanım oranı doğrultusunda kullanıcıya kendi payları için fatura tanzim edecekler ve ortak hesaba yatırılan bedeli bu kapsamda paylaşacaklardır. İnteraktif kullanımların lisanslanmasında sözleşmeler MESAM-MSG-MÜYAP-MÜYORBİR tarafından ortak olarak imzalanacak ve bu madde hükümleri dört meslek birliği için geçerli olacaktır.

GÖTÜRÜ USUL LİSANSLAMA YÖNTEMLERİ

- d) Meslek Birlikleri, imzaladıkları Ortak Hareket Protokolü kapsamında; kullanıcılarla ortak sözleşme imzalayarak birlikte lisans verecektir.
- e) ORTAK VERİ TABANI : Protokol kapsamında imzalanacak ortak sözleşmelerden doğan mali hak bedellerinin taraflar arasında paylaşımı için MESAM ve MSG, ortak veri tabanı ve yazılım

MSG Başkanı Garo Mafyan, MESAM Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Binboğa, MÜYAP Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Forta, MÜYORBİR Başkanı Ali Kocatepe

Foto: Sevcan Çarççı/Akort Dergisi

Meslek birlikleri imzalanan sözleşmelerden alınan yetki ile meslek birlikleri kullanıcılara lisans verecek olup, meslek birliklerinin üyesi yayımcı şirketler veya gerçek kişiler kullanıcılara bireysel olarak hiçbir şekilde lisans vermeyecektir.

kullanacaklardır. Bunun için taraflar, mutabık kalacakları ortak yazılım ve raporlama formatı oluşturarak kullanıcılardan aynı formatta eser bildirim listesi temin edeceklerdir. Ortak veri tabanında eserlere ilişkin bilgilerde WID ve IPI verileri esas alınacaktır. Ortak veri tabanının 30.09.2008 tarihine kadar oluşturulamaması veya veri tabanlarının aynı olmaması durumunda, ortak veri tabanı oluşturulana kadar dağıtımların zamanında gerçekleştirilebilmesi amacıyla MESAM veri tabanı kullanılacak ve koruma oranlarının tam ve doğru olarak tespiti için MSG üyesi alt-yayımcı şirketlerin CWR formatındaki kataloglarının MESAM veri tabanına entegre edilebilmesi için MSG, bu katalogları MESAM ile gizlilik ilkesi kapsamında paylaşacaktır. Ortak veri tabanı, taraflar arasında imzalı olan "Ortak

Hareket Planı" kapsamında olan tüm kullanım alanları için uygulanacaktır.

- f) Meslek birlikleri imzalanan sözleşmelerden alınan yetki ile meslek birlikleri kullanıcılara lisans verecek olup, meslek birliklerinin üyesi yayımcı şirketler veya gerçek kişiler kullanıcılara bireysel olarak hiçbir şekilde lisans vermeyecektir. Meslek birlikleri bu konuda üyelerine izin vermeyecektir.

4. UYGULAMA SÜRELERİ

- 4.a) Meslek Birlikleri imzalı bulunan "Ortak Hareket Planı", kapsamında; tarifelerde belirlenen tüm kullanım alanlarını yukarıda belirtilen koşullarda lisanslayacaktır.
- 4.b) Meslek Birliklerinin bu protokol ile belirlediği koşullar, protokolün imzalanması ile uygulamaya konulacaktır. Ancak lisanslama yöntemleri ile ilgili belirlenen koşullar, 2008 yılı takvim yılı başında uygulanacaktır.

5. PROTOKOLÜN GEÇERLİLİĞİ

İşbu protokol, meslek birlikleri tarafından imzalanan Ortak Hareket Protokolünün süresince ve eki mahiyetinde geçerliliğini koruyacak olup imza tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu protokole düzenlenmeyen tüm durumlar için "Ortak Hareket Protokolü" hükümleri uygulanır.

6. PROTOKOLÜN İHLALİ

Bu protokol hükümlerini ihlal eden meslek birliği/birlikleri taraflar arasında imzalı bulunan "Ortak Hareket Protokolü"nü ihlal etmiş kabul edilecek olup ortak hareket planından faydalanmayacaktır. Protokolü ihlal eden meslek birliği, protokolün tarafı olan diğer meslek birliklerinin ayrı ayrı uğradığı tüm zararı tazmin edecektir. Tarafların yargı yerlerinde her türlü yasal girişimde bulunma hakları saklıdır.

7. İMZA

3 sayfa 7 maddeden oluşan bu protokol 4 nüsha olarak taraflarca 27.09.2007 tarihinde İstanbul'da imzalanmıştır.

Türkiye Müzik Eseri Sahipleri Meslek Birliği –MESAM
Müzik Eseri Sahipleri Grubu Meslek Birliği – MSG
MÜ-YAP Bağlantılı Hak Sahibi Fonogram Yapımcıları
Meslek Birliği

Müzik Yorumcuları Meslek Birliği –MÜYORBİR

meslek birlikleri 2008 tarifelerini ilan etti

MESAM, MSG, MÜ-YAP ve MÜYORBİR, 2008 dönemi takvim yılında geçerli olacak tarifelerini ortak olarak belirlemişlerdir.

5101 sayılı Kanun ile değişen 5846 sayılı "Fikir Ve Sanat Eserleri Kanunu" ve 25486 sayılı "Eser, İcra, Yapım Ve Yayınların Kullanılması Ve/Veya İletilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ile yapılan sınıflandırma doğrultusunda belirlenen Meslek Birlikleri Ortak Tari-

ferleri; Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Odası'na bildirilerek kamuoyuna duyurulmuştur.

Müzik sektöründe faaliyet gösteren dört meslek birliği olan MESAM, MSG, MÜ-YAP ve MÜYORBİR imzaladıkları ortak protokol kapsamında 2008 yılında lisans kullanıcılarına belirlenen tarifeler uyarınca ortak olarak lisans vereceklerdir.

MESAM-MSG-MÜYAP-MÜYORBİR ORTAK TARİFELERİ 2008

*MESLEK BİRLİKLERİNCE AŞAĞIDA BELİRLENEN TARİFELER ORTAK LİSANS SÖZLEŞMESİ KAPSAMINDA TEK BİR BEDEL OLARAK UYGULANACAKTIR.

1.KONAKLAMA TESİSLERİ OTEL-TATİL KÖYÜ-MOTEL-APART OTEL-HOSTEL-PANSİYON-KAMPİNG-BELEDİYE BELGELİ TESİS

1.A FİYATLAR ODA FİYATINI İÇERİR, ODA DIŞINDAKİ DİĞER MEKANLAR AYRICA TARİFELENDİRİLİR.

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
7 YILDIZ	45.00 YTL	43.00 YTL	37.50 YTL	21.00 YTL	146.50 YTL
5 YILDIZ/1.SINIF	35.00 YTL	32.50 YTL	29.50 YTL	15.50 YTL	112.50 YTL
4 YILDIZ	25.00 YTL	22.50 YTL	20.50 YTL	11.00 YTL	79.00 YTL
3 YILDIZ	17.00 YTL	16.50 YTL	15.00 YTL	8.00 YTL	56.50 YTL
2 YILDIZ	12.00 YTL	11.50 YTL	10.00 YTL	5.50 YTL	39.00 YTL
1 YILDIZ/PANSİYON	8.00 YTL	8.00 YTL	7.00 YTL	4.00 YTL	27.00 YTL

- Otel içi restoran, bar, disko, vb. gibi mekanlar 1.A kapsamı dışındadır. Bu mahallere kendi tarifeleri üzerinden %25 indirimli uygulanarak ayrıca fiyatlandırılır.
- Tatil Köyleri içi restoran, bar, disko, vb. gibi mekanları 1.A kapsamı dışındadır. Bu mahaller kendi tarifeleri üzerinden %25 indirimli uygulanarak ayrıca fiyatlandırılır.
- Oda fiyatı içerisinde tesislerde bulunan balo salonları, lobi alanı ve lobi tesisleri (lobi tesislerinde lobideki genel müzikten ayrı bir müzik yayını varsa bunlar için kendi tarifeleri esas alınır), asansörler, tuvaletler ve koridorlar da dahildir.
- Pansiyonlar, belediye belgeli tesisler, eğitim ve dinlenme tesisleri, kamuya ait ve özel misafirhaneler 1 yıldız için belirlenen bedeller üzerinden tarifelenmektedir.
- Özel belgeli tesisler ile termal tesisler, statüsüne ve niteliklerine göre MESAM tarafından belirlenecek bedeller üzerinden tarifelenmektedir.

1.B FİYATLAR ODAYA ENDEKSİDİR, TARİFE OTELDEKİ TÜM MEKANLARI İÇERİR

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
7 YILDIZ	72.00 YTL	71.50 YTL	62.00 YTL	32.50 YTL	238.00 YTL
5 YILDIZ/1.SINIF	55.00 YTL	55.00 YTL	42.00 YTL	29.00 YTL	181.00 YTL
4 YILDIZ/2.SINIF	38.50 YTL	38.50 YTL	29.50 YTL	20.50 YTL	127.00 YTL
3 YILDIZ	27.00 YTL	27.00 YTL	21.00 YTL	15.00 YTL	90.00 YTL
2 YILDIZ	19.00 YTL	19.00 YTL	15.00 YTL	10.50 YTL	63.50 YTL
1 YILDIZ/PANSİYON	14.00 YTL	13.50 YTL	10.50 YTL	7.50 YTL	45.50 YTL

- Tarife, odalar ile birlikte tesis içerisindeki tüm mekanları içerir.
- Tarife, tesislerin sadece oda fiyatı üzerinden tarifelenmesi anlamına gelmemektedir. Bu tarife, tesislerin izin bedellerinin oda sayıları üzerinden belirlenmesine dair bir hesaplama modelidir.
- Pansiyonlar, belediye belgeli tesisler, eğitim ve dinlenme tesisleri, kamuya ait ve özel misafirhaneler 1 yıldız için belirlenen bedeller üzerinden tarifelenir.
- Özel belgeli tesisler ile termal tesisler, statüsüne ve niteliklerine göre Meslek Birlikleri tarafından belirlenecek bedeller üzerinden tarifelenmektedir.

2.EĞLENCE TESİSLERİ -EĞLENCE YERİ-GECE KULÜBÜ-DİSKOTEK-PAVYON-GAZİNO-BAR (KAFFE -BAR)-TAVERNA-KABARE-ÖZEL PLAHLAR

2.A 1.RESTORAN - CAFE	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
MEKANİK MÜZİK YAYINI 0-50 m ²	304.00 YTL	244.00 YTL	356.00 YTL	192.00 YTL	1,096.00 YTL
MEKANİK MÜZİK YAYINI 0-100 m ²	434.00 YTL	348.50 YTL	508.50 YTL	274.00 YTL	1,565.00 YTL
MEKANİK VE CANLI MÜZİK YAYINI 0-50 m ²	434.00 YTL	348.50 YTL	339.00 YTL	182.50 YTL	1,304.00 YTL
MEKANİK VE CANLI MÜZİK YAYINI 0-100 m ²	620.00 YTL	497.50 YTL	484.25 YTL	260.75 YTL	1,862.50 YTL
MEKANİK MÜZİK YAYINI Ek her m ²	2.50 YTL	2.50 YTL	3.25 YTL	1.75 YTL	10.00 YTL
MEKANİK VE CANLI MÜZİK YAYINI Ek her m ²	3.75 YTL	3.75 YTL	3.25 YTL	1.75 YTL	12.50 YTL

2.A 2.LOKANTA	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
MEKANİK MÜZİK YAYINI 0-50 m ²	228.00 YTL	183.00 YTL	267.00 YTL	144.00 YTL	822.00 YTL
MEKANİK MÜZİK YAYINI 0-100 m ²	325.50 YTL	261.50 YTL	381.50 YTL	205.50 YTL	1,174.00 YTL
MEKANİK VE CANLI MÜZİK YAYINI 0-50 m ²	304.00 YTL	244.00 YTL	237.50 YTL	128.00 YTL	913.50 YTL
MEKANİK VE CANLI MÜZİK YAYINI 0-100 m ²	434.00 YTL	348.50 YTL	339.00 YTL	183.00 YTL	1,304.50 YTL
MEKANİK MÜZİK Ek her m ²	1.90 YTL	1.90 YTL	2.50 YTL	1.50 YTL	7.80 YTL
MEKANİK VE CANLI MÜZİK YAYINI Ek her m ²	3.00 YTL	3.00 YTL	2.50 YTL	1.50 YTL	10.00 YTL

2.B 1.CLUB - TAVERNA - BAR - CAFE/BAR -BEACH BAR - GAZİNO

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
MEKANİK MÜZİK YAYINI 0-50 m ²	612.50 YTL	612.50 YTL	796.25 YTL	428.75 YTL	2,450.00 YTL
MEKANİK MÜZİK YAYINI 0-100 m ²	875.00 YTL	875.00 YTL	1,137.50 YTL	612.50 YTL	3,500.00 YTL
MEKANİK VE CANLI MÜZİK YAYINI 0-50 m ²	875.00 YTL	875.00 YTL	796.25 YTL	428.75 YTL	2,975.00 YTL
MEKANİK VE CANLI MÜZİK YAYINI 0-100 m ²	1,250.00 YTL	1,250.00 YTL	796.25 YTL	428.75 YTL	3,725.00 YTL
MEKANİK MÜZİK YAYINI ek her m ²	6.00 YTL	6.00 YTL	7.50 YTL	5.00 YTL	24.50 YTL
MEKANİK VE CANLI MÜZİK YAYINI ek her m ²	9.00 YTL	9.00 YTL	7.50 YTL	5.00 YTL	30.50 YTL

2.B.2. DİSCO - EĞLENCE MERKEZLERİ	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
MEKANİK MÜZİK YAYINI 0-100 m ²	1,750.00 YTL	1,750.00 YTL	2,275.00 YTL	1,225.00 YTL	7,000.00 YTL
MEKANİK VE CANLI MÜZİK YAYINI 0-100 m ²	2,750.00 YTL	2,750.00 YTL	2,275.00 YTL	1,225.00 YTL	9,000.00 YTL
MEKANİK MÜZİK YAYINI Ek her m ²	9.50 YTL	9.50 YTL	11.50 YTL	7.50 YTL	38.00 YTL
MEKANİK VE CANLI MÜZİK YAYINI ek her m ²	13.00 YTL	13.00 YTL	11.50 YTL	7.50 YTL	45.00 YTL

*Eğlence Merkezleri : Bünyesinde birden fazla 2. maddede belirtilen mekanlardan bulunduran kompleksler

2.B 3.RESTORAN/BAR	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
MEKANİK MÜZİK YAYINI 0-50 m ²	458.00 YTL	428.00 YTL	576.00 YTL	310.00 YTL	"1,772.00 YTL"
MEKANİK MÜZİK YAYINI 0-100 m ²	655.00 YTL	613.00 YTL	823.00 YTL	445.00 YTL	"2,536.00 YTL"
MEKANİK VE CANLI MÜZİK YAYINI 0-50 m ²	655.00 YTL	613.00 YTL	576.00 YTL	310.00 YTL	"2,154.00 YTL"
MEKANİK VE CANLI MÜZİK YAYINI 0-100 m ²	935.00 YTL	875.00 YTL	785.00 YTL	425.00 YTL	"3,020.00 YTL"
MEKANİK MÜZİK YAYINI Ek her m ²	4.50 YTL	4.50 YTL	5.50 YTL	3.50 YTL	18.00 YTL
MEKANİK VE CANLI MÜZİK YAYINI Ek her m ²	6.50 YTL	6.50 YTL	5.50 YTL	3.50 YTL	22.00 YTL

2.C ÇAY BAHÇESİ - KAHVEHANE	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
MEKANİK MÜZİK YAYINI 0-50 m ²	98.00 YTL	94.50 YTL	125.00 YTL	67.50 YTL	385.00 YTL
MEKANİK MÜZİK YAYINI 0-100 m ²	140.00 YTL	135.00 YTL	179.00 YTL	96.00 YTL	550.00 YTL
Ek her m ²	1.90 YTL	1.90 YTL	2.47 YTL	1.33 YTL	7.60 YTL

3.SAĞLIK MERKEZLERİ (Termal Turizmi tesisleri/Sağlık Rehabilitasyon ve Bakım Tesisleri/Temalı Plaj Tesisleri)

3.A SAĞLIK MERKEZLERİ (Termal Turizm Tesisleri - Sağlık, Rehabilitasyon ve Bakım Tesisleri)

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
0-50 m ²	98.00 YTL	98.00 YTL	127.40 YTL	68.60 YTL	392.00 YTL
0-100 m ²	140.00 YTL	140.00 YTL	182.00 YTL	98.00 YTL	560.00 YTL
Ek her m ²	1.00 YTL	1.00 YTL	1.30 YTL	0.70 YTL	4.00 YTL

Yataklı tesislerde otel tarifeleri esas alınır.

“3.B SPOR MERKEZLERİ (GYM,Fitness Center - Havuzlar - Golf Tesisleri - Spor Avcılık Tesisleri-Oyun Salonları-Dans Eğitim Merkezleri)

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
0-50 m ²	304.00 YTL	244.00 YTL	356.00 YTL	192.00 YTL	1,096.00 YTL
0-100 m ²	434.00 YTL	348.25 YTL	508.50 YTL	274.00 YTL	1,564.75 YTL
Ek her m ²	2.50 YTL	2.50 YTL	3.25 YTL	1.75 YTL	10.00 YTL

4. KÜLTÜREL ETKİNLİKLER- SERGİ - DANS VB. GÖSTERİ - FUAR - KONGRE - FESTİVAL - KONSER-TİYATRO- SİNEMA ALAN VE MERKEZLERİ - LUNAPARKLAR / STADYUMLAR VB. MAHALLER

4. A SİNEMA - TİYATRO - OPERET - GÖSTERİ - KONSER MERKEZLERİ

	MESAM +MSG	MÜYAP+MÜYORBİR	TOPLAM
KONSER BAŞINA ASGARİ	3,000.00 YTL	1,000.00 YTL	4,000.00 YTL
KONSER ORGANİZATÖRÜ/MAHALLİ Gişe Hasılatının	5.00%	“1,500.00 YTL”	
OPERA Gişe Hasılatının	6.00%		6.00%
KONSER /OPERA ÜCRETSİZ -MAX KİŞİ KAPASİTESİ x	3.00 YTL	1.50 YTL	4.50 YTL
DANS GÖSTERİ/MÜZİKAL Gişe Hasılatının	4.00%		4.00%
DANS GÖSTERİ/MÜZİKAL ÜCRETSİZ -MAX KİŞİ KAPASİTESİ x	2.00 YTL	1.00 YTL	3.00 YTL
SİNEMA MERKEZLERİ Gişe Hasılatının	2.40%	1.60%	4.00%
TİYATRO MERKEZLERİ Gişe Hasılatının	3.00%	2.00%	5.00%
SİNEMA TİYATRO MERKEZLERİ ÜCRETSİZ -MAX KİŞİ KAPASİTESİ x	1.20 YTL	0.80 YTL	2.00 YTL
FİLM FESTİVALİ KİŞİ BAŞI	1.20 YTL	0.80 YTL	2.00 YTL

4. B FUAR - FESTİVAL - ŞENLİK - TÖREN GÖSTERİ VE MÜSABAKA ALANLARI

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
SERGİ, FUAR, PANAYIR VS GÜNLÜK					
ETKİNLİK MEKANİK MÜZİK 0-1000 m ²	80.00 YTL	55.00 YTL	87.75 YTL	47.25 YTL	270.00 YTL
Ek her 100 m ²	2.94 YTL	2.75 YTL	3.70 YTL	1.99 YTL	11.38 YTL

4.C STADYUMLAR VE SPOR SALONLARI

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
SPOR SALONU STADYUM -MAX KİŞİ KAPASİTESİ x asgari bedel	0.20 YTL	0.19 YTL	0.25 YTL	0.14 YTL	0.78 YTL

4. D SİRKLER VE LUNAPARKLAR

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
0 - 500 m ² için	400.00 YTL	352.00 YTL	489.00 YTL	263.00 YTL	1,504.00 YTL
Ek her 100 m ² için	40.00 YTL	35.17 YTL	48.86 YTL	26.31 YTL	150.34 YTL

4.E BALO VE DÜĞÜN SALONLARI

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
0 - 100 m ² için	400.00 YTL	352.00 YTL	490.00 YTL	264.00 YTL	1,506.00 YTL
Ek her 100 m ² için	200.00 YTL	176.00 YTL	245.00 YTL	132.00 YTL	753.00 YTL

4.F DEFİLE, AÇILIŞ, ETKİNLİK, ÖZEL EĞLENCE PARTİLERİ VE DİĞER GÜNLÜK ORGANİZASYONLAR

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
0 - 250 m ² için	200.00 YTL	155.00 YTL	230.00 YTL	125.00 YTL	710.00 YTL
Ek her m ² için	0.80 YTL	0.77 YTL	1.02 YTL	0.55 YTL	3.14 YTL

5. REKREASYON TESİSLERİ

“Her mahal, tarife uyarınca dahil olduğu kategori kapsamında lisanslanır.”

6. ÖZEL TESİSLER

“Her mahal, tarife uyarınca dahil olduğu kategori kapsamında lisanslanır.”

7. MARKETLER-MAĞAZALAR-TİCARET MERKEZLERİ ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ

7. A MARKETLER-MAĞAZALAR	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
0-50 m ² arası	245.00 YTL	245.00 YTL	318.50 YTL	171.50 YTL	980.00 YTL
0-100 m ² arası	350.00 YTL	350.00 YTL	455.00 YTL	245.00 YTL	1,400.00 YTL
Ek her m ²	0.80 YTL	0.60 YTL	0.90 YTL	0.50 YTL	2.80 YTL

7.B TİCARET MERKEZLERİ ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
0-1000 m ² arası	1,000.00 YTL	1,000.00 YTL	1,300.00 YTL	700.00 YTL	4,000.00 YTL
Ek her 500 m ²	250.00 YTL	250.00 YTL	325.00 YTL	175.00 YTL	1,000.00 YTL

8. TERMİNALLER

8.A TERMİNALLER - OTOBÜS TERMİNALLERİ - GARLAR, HAVAALANLARI - İSKELELER

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
0-250 m ² arası	450.00 YTL	435.50 YTL	575.50 YTL	310.00 YTL	1,771.00 YTL
Ek her m ²	0.90 YTL	0.87 YTL	1.15 YTL	0.62 YTL	3.54 YTL

8.B KARA ULAŞIM ARAÇLARI

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
OTOBÜS İÇİNDE MÜZİK KULLANIM YILLIK OTOBÜS BAŞINA	75.00 YTL	75.00 YTL	97.50 YTL	52.50 YTL	300.00 YTL
OTOBÜS YILLIK TÜM OTOBÜSLER FİRMA BAŞINA	11,250.00 YTL	11,250.00 YTL	14,625.00 YTL	7,875.00 YTL	45,000.00 YTL

8.C DEMİRYOLU ULAŞIM ARAÇLARI

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
KOMPARTMAN BAŞINA	40.00 YTL	34.00 YTL	48.00 YTL	26.00 YTL	148.00 YTL

8.D DENİZ ULAŞIM ARAÇLARI (Şehirlerarası ve Milletlerarası Yolcu Gemileri, Deniz Otobüsü, Feribot, Tekne)

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
DENİZ TAŞIMACILIĞI 0-50 YOLCU	100.00 YTL	90.00 YTL	123.50 YTL	66.50 YTL	380.00 YTL
DENİZ TAŞIMACILIĞI 51 YOLCU VE ÜZERİ KİŞİ BAŞI	0.50 YTL	0.50 YTL	0.65 YTL	0.35 YTL	2.00 YTL

8.E HAVA ULAŞIM ARAÇLARI

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
UÇAK KAPALI DEVRE MÜZİK YAYINI KANAL BAŞI x REPERTUAR DEĞİŞİKLİĞİ*	1,850.00 YTL	1,815.00 YTL	2,382.25 YTL	1,282.75 YTL	7,330.00 YTL
UÇAK İÇİNDE MÜZİK KULLANIM YILLIK UÇAK BAŞINA	400.00 YTL	300.00 YTL	455.00 YTL	245.00 YTL	1,400.00 YTL
UÇAK İNİŞ VE KALKIŞTA GENEL MÜZİK KULLANIMI FİRMA BAŞINA YILLIK	1,850.00 YTL	1,815.00 YTL	2,382.25 YTL	1,282.75 YTL	7,330.00 YTL

9. EĞİTİM VE ÖĞRETİM KURUMLARININ TİCARİ AMAÇLA KULLANILAN DİNLENCE, SİNEMA VE GÖSTERİ YERLERİ

“Her mahal, tarife uyarınca dahil olduğu kategori kapsamında %50 indirimli olarak lisanslanır.”

10. 50m²'DEN BÜYÜK UMUMA AÇIK DİĞER MAHALLER

Sınıflandırma kapsamında olmayan diğer mahaller müziğin kullanımının niteliğine ve faaliyet sağladığı katkı gözönüne alınarak yukarıda belirlenen kategorilere dahil edilir.

11. DİĞER KULLANIMLAR

Sınıflandırma kapsamında olmayan diğer mahaller müziğin kullanımının niteliğine ve faaliyet sağladığı katkı gözönüne alınarak yukarıda belirlenen kategorilere dahil edilir.

11.A MÜZİK KUTULARI - KİOSKLAR - KARAOKELER

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
MÜZİK KUTUSU BAŞINA	180.00 YTL	150.00 YTL	214.50 YTL	115.50 YTL	660.00 YTL
KARAOKE BAŞINA	275.00 YTL	150.00 YTL	276.25 YTL	148.75 YTL	850.00 YTL

11.B SANTRAL BEKLETME MÜZİKLERİ

	MESAM	MSG	MÜ-YAP	MÜYORBİR	TOPLAM
1 - 10 HAT ARASI HAT BAŞINA	60.00 YTL	42.50 YTL	67.00 YTL	35.50 YTL	205.00 YTL
EK HER HAT İÇİN	17.50 YTL	12.50 YTL	19.50 YTL	10.50 YTL	60.00 YTL
FİRMA BAŞINA TÜM HATLAR DAHİL	7,000.00 YTL	5,000.00 YTL	7,800.00 YTL	4,200.00 YTL	24,000.00 YTL

İNDİRİM VE UYGULAMA ESASLARI

- 1) Bir yıl içinde altı aydan az süreyle çalışan umuma açık mahallere ilgili tarifeleri %50 indirimli olarak uygulanır.
- 2) Aynı kişi veya firmaya ait bulunan market, mağaza, restoran, cafelerde 10 adetden, otellerde ve alışveriş merkezlerinde ise 3 adetden fazla sayıda işletme zincir işletmeler olarak kabul edilir ve bu işletmelere % 10 zincir indirimi uygulanır.
- 3) Tarifelerde yer alan fiyatların tümü YTL cinsinden olup KDV dahil değildir. Fiyatın yıl, gün, kişi başı veya araç başı vb. ait olduğu her alt grupta ayrıca belirtilmiştir.
- 4) Mahallerin alanlarındaki artışların hesaplanmasında tarifelerdeki aralıklar esas alınır.
- 5) Kanal başına olan uçak tarifi her bir kanalda en fazla 20 eser için geçerlidir.
- 6) 2. kategoride belirtilen mahallerde müzik yayınının DJ performansı yoluyla gerçekleştirilmesi halinde tarifenin %30 fazlası uygulanır.
- 7) 4/A kategorisinde MUYAP ve MÜYORBİR için belirlenen bedeller müziğin mekanik olarak kullanılması halinde uygulanır.
- 8) Artan m²'ler için tarife belirlenmeyen mekanlarda matematiksel doğru orantı üzerinden hesaplama yapılır.
- 9) Diğer bölge indirimlerinde ana barem olarak Akdeniz -Ege-Marmara Bölgesinin Büyükşehir tarifi esas alınır ve yüzde indirimleri bu ana barem üzerinden yapılır.
- 10) A Sınıfı içinde bulunan ve turizm merkezi ve alanı olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile ilan edilen bölgelere Büyükşehir bünyesinde olmaları bile indirim uygulanmaz.
- 11) Yukarıda belirtilen kategorilerde yer alan “mekanik ve canlı müzik” ibaresi azami haftada iki gün müziğin canlı olarak kullanımını kapsar. Müziğin haftada iki günden fazla canlı olarak kullanımında eser sahibi meslek birlikleri mekanik tarifelerinin 2 katı üzerinden işlem yapılır.
- 12) Şehir ve Devlet Tiyatroları için belirlenen bedel minimum bedel olup, tiyatro tarafından telif hakları için ayrılan ödenek telif bedeli olarak tahsil edilir.
- 13) İl merkezinde bulunan ilçelerde nüfus indirimi için il merkezinin toplam nüfusu baz alınır.

Umumi Mahallere buldukları ilçe nüfusuna göre aşağıdaki indirimler uygulanır:		Umumi Mahallere buldukları coğrafi bölgeye göre aşağıdaki indirimler uygulanır:	
NÜFUS ARALIĞI	İNDİRİM ORANI	COĞRAFİ BÖLGE	
0-50.000	50.00%	Akdeniz-Ege-Marmara	0.00%
50.000-100.000	40.00%	İç Anadolu-Karadeniz	5.00%
100.000-250.000	30.00%	Doğu Anadolu-Güney Doğu Anadolu	10.00%
250.000-500.000	25.00%	Kalkınmada Öncelikli Bölgeler	15.00%
500.000-1.000.000	20.00%	Büyükşehirde olmayan mahallere %5 indirim yapılır.	
1.000.000-2.000.000	15.00%		
2.000.000-3.000.000	10.00%		
3.000.000-5.000.000	5.00%		
5.000.000 ve üstü	0.00%		

eylül - ekim 2007

21 EYLÜL CUMARTESİ

Carole Alston
Akbank Sanat

LİSANSLI

28 EYLÜL CUMA

Hayko Cepkin
Ooze Venue –
İzmir

LİSANSSIZ

Babazula
Babylon

LİSANSLI

29 EYLÜL CUMARTESİ

110 - Portecho
Ooze Venue -
İzmir

LİSANSSIZ

Goran Bregoviç
O.D.T.Ü
Stadyumu
Ankara

LİSANSLI

3- 4 EKİM ÇARŞAMBA
PERŞEMBE

Borusan İstanbul Filarmoni
Orkestrası
Caddebostan Kültür
Merkezi

LİSANSLI

5 EKİM CUMA

Nil
Karaibrahimgil
Babylon

LİSANSLI

Nurettin Rençber
Sanatolia Sahnesi
- Ankara

LİSANSSIZ

10 EKİM ÇARŞAMBA

Sarp maden Quartet
Akbank Sanat

LİSANSLI

12 EKİM CUMA

70'lerden
Günümüze
Türkçe Pop Parti
Studio Live Teknik

LİSANSSIZ

Göksel
Studio Live

LİSANSSIZ

17 EKİM ÇARŞAMBA

John pizzarelli quartet
Aya İrini Müzesi

LİSANSLI

18 EKİM PERŞEMBE

Selen Gülün Trio
Q Jazz Bar

LİSANSSIZ

19 EKİM CUMA

Amp Fiddler
Garajistanbul

LİSANSIZ

Kerem Görsev
Akustik Trio
Babylon

LİSANSIZ

Bülent Ortaçgil
Ezginin Günlüğü
Saklıkent –
Ankara

LİSANSIZ

Peter Marvey
Türker İnanoğlu
Maslak Show
Center

LİSANSIZ

20 EKİM CUMARTESİ

Grup Kızılırmak –
İlkay Akkaya
MEB Şura Salonu – Ankara

LİSANSIZ

21 EKİM PAZAR

Peter Marvey
Türker İnanoğlu Maslak
Show Center

LİSANSIZ

23 EKİM SALI

Anathema
Eskişehir Hayal Kahvesi

LİSANSIZ

24 EKİM ÇARŞAMBA

Nublu Orchestra conducted
by Lawrence D.
"Butch Morris"
CRR Konser
Salonu

LİSANSIZ

Eddie Bo
Babylon

LİSANSIZ

25 EKİM PERŞEMBE

Roger Hodgson –
Supertramp
BJK Colaturka Arena

LİSANSIZ

27 EKİM CUMARTESİ

Erkan Oğur – İsmail Hakkı
Demircioğlu
MEB Şura Salonu – Ankara

LİSANSIZ

MESLEK BİRLİKLERİNDEN LİSANS ALMADAN KONSER ORGANİZE ETMEK FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNUNA AYKIRIDIR. YASA UYARINCA LİSANSIZ OLARAK KONSER ORGANİZE EDEN KİŞİ VE KURUMLARIN HUKUKİ VE CEZAI SORUMLULUKLARI DOĞMAKTADIR.

En tatlı kredi Fortis'ten!

Kefilsiz alın, 3 ay sonra ödemeye başlayın!

FORTIS

Gelin Fortis'e, ihtiyacınız ne kadarsa kredinizi hemen alın. Üstelik kefilsiz, üç aya kadar geri ödemesiz, uygun faizlerle! Tüm ihtiyaçlarınız için sizi şubelerimize bekliyoruz. Artık hayatınızda Fortis var!

www.fortis.com.tr | 444 0 144